

Центр
Економічного
Відновлення

інститут
конструктивної
журналістики та
нових медіа

ukaid
from the British people

"ПІДТРИМКА ЖІНОК, МИРУ ТА
БЕЗПЕКИ В УКРАЇНІ", ЩО
ФІНАНСУЄТЬСЯ ПОСОЛЬСТВОМ
ВЕЛИКОБРИТАНІЇ В УКРАЇНІ

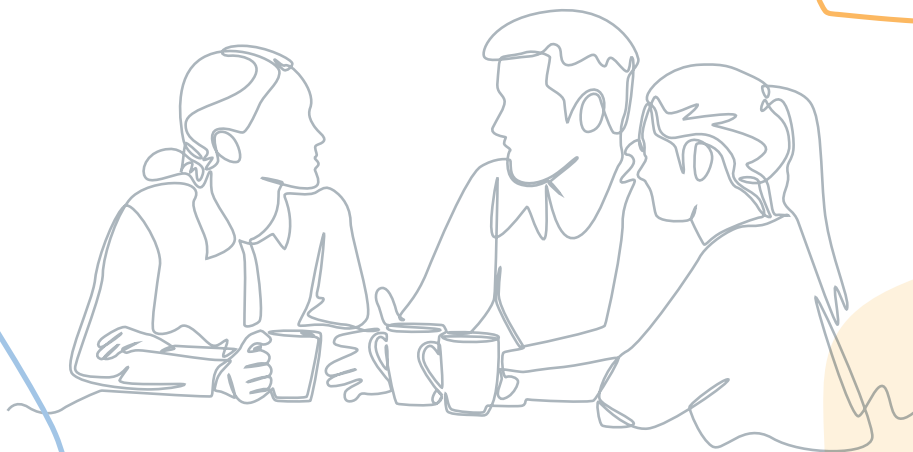
"SUPPORTING WOMEN, PEACE AND
SECURITY IN UKRAINE" FINANCED
BY THE BRITISH EMBASSY KYIV

ЗВІТ ПРОЕКТУ

"Підтримка жінок, миру та безпеки в Україні"

у рамках Програми Фонду з питань
конфліктів, безпеки та стабільності
на 2022–2023 роки

2023

ЗМІСТ

ГЛОСАРІЙ	2
ТОП-10 ІНСАЙТІВ ПРОЕКТУ	3
РЕЗЮМЕ ЗВІТУ	5
РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНИЙ ОПИС ПРОЕКТУ	6
РОЗДІЛ 2. ОПИС АКТИВНОСТЕЙ ТА ДОСЯГНЕНЬ ПРОЕКТУ	10
2.1. Швидкий гендерний та інклюзивний аналіз у реальному часі	11
2.2. Створення платформи "W2U" для обміну знаннями та підвищення обізнаності щодо порядку денного "Жінки, мир, безпека"	16
2.3. Наповнення платформи "W2U"	20
2.4. Проведення інформаційної кампанії з підвищення обізнаності щодо порядку денного "Жінки, мир, безпека".....	27
2.5. Мапування зацікавлених сторін (стейкхолдерів) порядку денного "Жінки, мир, безпека"	32
2.6. Забезпечення розвитку організаційного потенціалу 5 жіночих громадських організацій	38
2.7. Програма видачі грантів	53
2.8. Підвищення спроможності ОТГ	69
2.9. Підтримка жінок, які постраждали від війни, шляхом використання Національної гарячої лінії	77
2.10. Підготовка політичних рекомендацій для підтримки жінок, які постраждали від війни, та локалізація Національного плану дій 1325...	85
2.11. Підготовка політичних рекомендацій для збільшення участі жінок у розбудові миру та прийнятті рішень	94
РОЗДІЛ 3. КЛЮЧОВІ ДОСЯГНЕННЯ ТА ВПЛИВ НА КІНЦЕВИХ БЕНЕФІЦІАРІВ ПРОЕКТУ	106
3.1. Результати проекту і вплив на кінцевих бенефіціарів	106
3.2. Зміни в дизайні проекту та вплив зовнішніх факторів	112
РОЗДІЛ 4. СТАЛІСТЬ РЕЗУЛЬТАТІВ ТА ДОВГОСТРОКОВИЙ ВПЛИВ ПРОЕКТУ	117
РОЗДІЛ 5. РЕКОМЕНДАЦІЇ	123
ДОДАТКИ	128

 ГЛОСАРІЙ

ВПК — військово-промисловий комплекс

ВПО — внутрішньо переміщені особи

ГЗН — гендерно зумовлене насильство

ГО — громадська організація

ГС "ЦЕВ" — громадська спілка "Центр економічного відновлення"

ЄС — Європейський Союз

ЖМБ — "Жінки, мир, безпека"

ЗВО — заклад вищої освіти

КМУ — Кабінет Міністрів України

НГЛ — Національна гаряча лінія

НММ — Національна мережа медіаторів

НМТ — Національна мережа тренерів

НПД — Національний план дій

ОВА — обласна військова адміністрація (раніше — ОДА)

ОМС — органи місцевого самоврядування

ОТГ — об'єднана територіальна громада

РБ ООН — Рада Безпеки Організації Об'єднаних Націй

РП — робочий пакет

СНПК — сексуальне насильство, пов'язане з конфліктом (війною)

ЦА — цільова аудиторія

W2U — Women to Ukraine (назва створеної проектом онлайн платформи)

ТОП-10 ІНСАЙТІВ ПРОЕКТУ

- 1 Теза про те, що тематика порядку денного "Жінки, мир, безпека" є не на часі під час повномаштабної війни, є хибною, оскільки саме жінки є більш вразливими до загроз та викликів, спричинених війною і, відповідно, потребують більше підтримки.
- 2 Для прийняття ефективних рішень держава має керуватись даними. При цьому, у період повномаштабної війни, Україна має обмежені можливості по збору та аналізу даних, у тому числі щодо питань, пов'язаних з гендерною тематикою, а тому проекти міжнародної технічної можуть підставити плече та посприяти в зборі та аналізі таких даних.
- 3 Регулярне проведення досліджень щодо трендів, фокусів та викривлень у висвітленні порядку денного "Жінки, мир, безпека" українськими ЗМІ є важливим для кращого розуміння експертних позицій та оцінок жінок-лідерів з гендерних питань, а також для формування інтервенцій з метою додаткового підкреслення переваг жіночого лідерства у процесі прийняття рішень та миротворення під час війни й повоєнної відбудови.
- 4 У суспільства є запит на цікавий та нетривіальний контент з гендерної тематики, що підтверджується результатами інформаційної кампанії проекту, яка за дев'ять місяців охопила понад 3,000,000 людей (поставлений індикатор у 100,000 осіб було досягнуто в перші місяці проекту).
- 5 Роль жінок у миробудуванні та повоєнному відновленні є визначальною, тому будь-які стратегічні державні документи щодо прийняття рішень та повоєнного відновлення мають враховувати потреби жінок і сприяти їхньому активному залученню в ці процеси.
- 6 У період війни ролі та функціонал стейкхолдерів трансформуються, тому важливо актуалізувати дані про їхні потреби для впровадження саме тих інтервенцій, які дозволять вирішити ключові запити.
- 7 Для успішної реалізації майже будь-яких державних політик, важливою є їхня адаптація до обласних потреб та можливостей конкретного регіону, а відтак ефективна локалізація Національного плану дій з виконання резолюції РБ ООН 1325 "Жінки, мир, безпека" є однією з основних засад комплексного впровадження Національного плану дій на всеукраїнському рівні.
- 8 Суто формальне каскадування національних політик на місцевому рівні має не багато користі, якщо вони не є адаптованими до потреб і можливостей конкретної громади. Для забезпечення впровадження політик на місцевому рівні необхідно приділяти увагу посиленню потенціалу громад через про-

ведення заходів та навчань профільними експертами (тренерами та медіаторами) щодо розвитку ініціатив, спрямованих на соціальну згуртованість у громаді, особливостей впровадження активностей обласних планів 1325, підвищення ролі жінок та дівчат у прийнятті рішень на рівні ОТГ, запровадження відновних практик у громаді та посилення взаємодії між ключовими стейкхолдерами

- 9 Підсилення спроможності громадських організацій, які впроваджують проекти та заходи, спрямовані на виконання НПД 1325, є ключовим для створення підґрунтя та забезпечення розвитку потенціалу ефективних трансформацій і допомоги бенефіціарам "знизу". Відмічається особливий запит на підсилення інституційної спроможності громадських організацій з фандрейзингу, стратегічного планування, PR та комунікацій.
- 10 Національна гаряча лінія з попередження домашнього насильства, торгівлі людьми та гендерної дискримінації залишається вкрай важливим механізмом підтримки та надання допомоги жінкам та дівчатам, що постраждали від СНПК, ГЗН чи домашнього насильства.

РЕЗЮМЕ ЗВІТУ

Звіт складається з 4 основних розділів, висновків та рекомендацій, що базуються на досвіді реалізації проекту "Підтримка жінок, миру та безпеки в Україні", втіленого консорціумом 4 організацій: ГС "Центр економічного відновлення", ГО "Ла Страда-Україна", ВГО "Поруч" та ГО "Інститут конструктивної журналістики та нових медіа" за фінансової підтримки Посольства Великої Британії в Україні. Усі візуалізації та посилання розміщені по тексту, у додатках міститься перелік посилань на основні напрацювання проекту.

Перший розділ звіту є вступним та описує передумови формування проекту, задає рамки загальним напрямкам активностей та компонентів, а також характеризує організації, що ввійшли до складу консорціуму.

Другий розділ "Опис активностей та досягнень проекту" детально описує кожен з компонентів проекту, статус досягнення індикаторів, ключові висновки та рекомендації, а також моніторинг змін та вплив даних активностей на кінцевих бенефіціарів. Цей розділ є найбільшим у звіті (96 сторінок). Кожен підрозділ відповідає окремому компоненту проекту та структурований за уніфікованим планом.

Третій розділ "Ключові інсайти, результати та вплив на кінцевих бенефіціарів проекту" детально характеризує особливості кожного з напрямків, комплексно описує ключові відкриття, що виникли у процесі роботи або ж у результаті досліджень, їхній вплив на активності, досягнення різних компонентів, а також розкриває характерні риси та властивості взаємодії зі стейкхолдерами.

Четвертий розділ "Сталість результатів та довгостроковий вплив проекту" присвячений оцінюванню необхідних дій та заходів для забезпечення сталості кожного з компонентів проекту, а також гарантування довготривалого впливу на кінцевих бенефіціарів.

Останній розділ "Підсумок рекомендацій" є завершальним. У цій частині відображено наскрізні ідеї та рекомендації по 4 ключових напрямках: аналітика даних, підвищення обізнаності з порядку денного "Жінки, мир, безпека", розбудова організаційної спроможності ГО, ОТГ та робота з кінцевими бенефіціарами, а також розробка політичних рекомендацій.

РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНИЙ ОПИС ПРОЕКТУ

Проект "Підтримка жінок, миру та безпеки в Україні" у рамках Програми Фонду з питань конфліктів, безпеки та стабільності на 2022–2023 роки ("Supporting Women, Peace and Security in Ukraine" under the Conflict, Security and Stability Fund Programme 2022 to 2023, далі – проект) **спрямований на операціоналізацію порядку денного "Жінки, мир, безпека"** на національному рівні та сприяння у локалізації цього порядку денного, особливо враховуючи наслідки та вплив російської війни проти України та в контексті реалізації Національного плану дій з виконання резолюції Ради Безпеки ООН 1325 "Жінки, мир, безпека" (НПД 1325) та процесів відновлення України.

Метою проекту було визначено надання допомоги та підтримки українським жінкам під час війни, а також сприяння та посилення жіночих громадських та правозахисних організацій, місцевої влади, органів місцевого самоврядування (ОМС), об'єднаних територіальних громад (ОТГ) у наданні необхідної підтримки жінкам у різних сферах та через допомогу Україні у впровадженні та вдосконаленні цілей порядку денного "Жінки, мир, безпека" на національному та регіональному рівнях.

Спричинені війною виклики є багатовимірними та включають наступне:

- Індивідуальні потреби численних категорій жінок: жінок з дітьми під час переміщення, які долають психологічні та гуманітарні виклики, жінок-ВПО та жінок-біженок, жінок-підприємниць, які намагаються зберегти бізнес під час війни, жінок в армії та територіальній обороні, жінок, які постраждали від гендерно зумовленого насильства (ГЗН), жінок та дівчат, які постраждали від сексуального насильства, пов'язаного з конфліктом (СНПК), жінок-ветеранок, жінок-волонтерок тощо.
- Потреби жіночих правозахисних організацій, включаючи нестачу знань та спроможності для ефективної підтримки своєї цільової аудиторії під час війни та в процесі подолання наслідків війни.
- Потреби місцевої влади у спроможності надавати підтримку громадянам через посилений тиск на ОМС великою кількістю ВПО та їхні потреби у виявленні випадків ГЗН, підтримці жінок у подоланні наслідків ГЗН, допомозі жінкам з дітьми тощо.
- Необхідність підвищення ролі жінок у миротворчій діяльності та у процесах відновлення України після війни з огляду на те, що на сьогодні миротворчий потенціал жінок не реалізується ефективно.

Провівши консультації з Апаратом Урядової уповноваженої з питань гендерної політики, структурою "ООН Жінки" та 4 ключовими українськими жіночими громадськими та правозахисними організаціями, було визначено **наступний підхід**: короткостроковий проект матиме вплив і призведе до реальних змін у тому ви-

падку, якщо архітектура забезпечуватиме підтримку таких ключових стейкхолдерів у порядку денному "Жінки, мир, безпека" як жіночі громадські та правозахисні організації, місцеві органи влади та ОТГ.

З одного боку, зазначені стейкхолдери мають ефективно справлятися з проблемами порядку денного "Жінки, мир, безпека", викликаними війною, а з іншого боку, можуть діяти як мультиплікатори позитивних змін та надавати необхідну підтримку широкій кількості кінцевих бенефіціарів як під час виконання проекту, так і після його завершення. Команда проекту проаналізувала зміни в порядку денному "Жінки, мир, безпека", спричинені війною, та запропонувала аналітичну підтримку в підготовці оновлених місцевих (обласних) планів дій щодо впровадження НПД 1325 та адвокації їх ухвалення, вдосконалення проектів планів відновлення та інших політик, спрямованих на забезпечення особливих потреб жінок і дівчат, які постраждали від війни, сприяння рівноправній участі жінок у процесах прийняття рішень та миробудування.

Структурно проект був об'єднаний у **4 ключові напрямки** — робочі пакети (РП), які відповідають основним результатам проекту:

РПО. Проектний менеджмент та комунікація.

РП1. Аналіз даних "Жінки, мир, безпека".

РП2. Підвищення обізнаності з порядку денного "Жінки, мир, безпека".

РП3. Підтримка жіночих ГО, об'єднаних територіальних громад та інших бенефіціарів.

РП4. Політичні рекомендації порядку денного "Жінки, мир, безпека".

Для того, щоб задовольнити потреби великої кількості жінок та посилити впровадження порядку денного "Жінки, мир, безпека" в Україні, проект зосередив свою увагу на **створенні екосистеми** для зміцнення потенціалу ключових стейкхолдерів порядку денного "Жінки, мир, безпека" різних рівнів та масштабів, аби вони діяли як мультиплікатори змін та сприяли підготовці оновлених місцевих (обласних) планів дій щодо впровадження НПД 1325 та адвокації їх прийняття, включенню гендерних пропозицій до Плану відновлення України, а також підтримці кінцевих бенефіціарів.

Очікувані зміни від реалізації проекту включали:

1. Підвищення ефективності ключових стейкхолдерів порядку денного "Жінки, мир, безпека" у задоволенні потреб жінок та впровадження цього порядку денного.
2. Підвищення обізнаності населення в цілому про потреби жінок, роль жінок у розбудові миру та підготовка рекомендацій щодо підвищення цієї ролі.

РПО. ПРОЕКТНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ ТА КОМУНІКАЦІЯ

- Проектний менеджмент
- Внутрішня та зовнішня комунікація

- Управління ризиками
- Контроль якості

- Моніторинг та звітність
- Оцінка та аудит

РП1. АНАЛІЗ ДАНИХ ЖМБ	РП2. ПІДВИЩЕННЯ ОБІЗНАНОСТІ ЖМБ	РП3. ПІДТРИМКА ЖІНОЧИХ ГО, ОТГ ТА ІНШИХ БЕНЕФІЦІАРІВ	РП4. ПОЛІТИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЖМБ
<p>1.1. Визначення методології та джерел аналізу гендерної рівності та соціальної інклюзії (GESI)</p> <p>1.2. Проведення аналізу GESI та розробка візуалізації даних</p> <p>1.3. Оновлення аналізу GESI та публікація результатів на платформі W2U</p> <p>1.4. Оцінка проблем і потреб безпосередніх груп бенефіціарів, зокрема жінок та дівчат, які постраждали від війни</p> <p>1.5. Мапування зацікавлених сторін порядку денного ЖМБ</p>	<p>2.1. Створення веб-платформи W2U для обміну знаннями та підвищення обізнаності</p> <p>2.2. Проведення регулярних досліджень щодо висвітлення питань, пов'язаних з тематикою ЖМБ в українських ЗМІ, особливо після початку війни</p> <p>2.3. Проведення комунікаційної кампанії з підвищення обізнаності щодо порядку денного ЖМБ</p> <p>2.4. Проведення 24-годинної Конференції, присвяченої оновленню НПД 1325 та включенню порядку денного ЖМБ у План відновлення України</p> <p>2.5. Підготовка плану сталого розвитку платформи W2U для забезпечення її діяльності після завершення проекту</p>	<p>3.1. Реалізація Програми розвитку організаційного потенціалу для 5 жіночих ГО, включаючи Програму видачі грантів до 5,000 фунтів на проектну діяльність з експертною підтримкою</p> <p>3.2. Підтримка локалізації порядку денного ЖМБ шляхом навчання ОТГ спеціально підготовленими командами тренерів та медіаторів</p> <p>3.3. Надання консультацій на Національній гарячій лінії з питань запобігання домашньому насильству, торгівлі людьми та гендерної дискримінації</p>	<p>4.1. Проведення комплексу тренінгових та аналітичних активностей для допомоги в локалізації НПД 1325 при оновленні обласних планів дій</p> <p>4.2. Проведення громадських консультацій та адвокаційних активностей з державними службовцями щодо рекомендацій до державної політики та допомога у включенні гендерних експертів у робочі групи з підготовки Плану відновлення України</p> <p>4.3. Підготовка рекомендацій щодо включення гендерних пропозицій у План відновлення України та адвокація прийняття даних рекомендацій</p> <p>4.4. Підготовка рекомендацій до державної політики щодо методології механізму оцінки гендерного впливу для включення до Регламенту КМУ та здійснення адвокаційних активностей</p>

3. Політичні та практичні рекомендації щодо впровадження та вдосконалення порядку денного "Жінки, мир, безпека" під час війни в Україні, а також сприяння впровадженню цього порядку денного в План відновлення України, який призведе до посилення захисту основних прав жінок та підвищення стійкості сімей до ризиків і негативних наслідків, спричинених військовою агресією Росії проти України.

Проект реалізовувався у консорціумі з **4 громадських організацій**, кожна з яких була відповідальна за свій напрямок, де має найбільше досвіду та експертизи:

Центр
Економічного
Відновлення

ГС "Центр економічного відновлення" — незалежний аналітичний центр, який надає українському уряду передові поради щодо державної політики з питань стратегічного розвитку та шляхів вирішення економічних викликів.

ГО "Ла Страда-Україна" — правозахисна громадська організація, яка займається питаннями гендерної рівності, розбудови миру, запобігання всім формам гендерно зумовленого насильства, зокрема домашнього насильства, протидії торгівлі людьми, дотримання прав дітей, сприяння дотриманню стандартів прав людини в усіх сферах життя держави та суспільства.

ВГО "Поруч" — організація, яка об'єднує волонтерів для реалізації благодійних проектів, які сприяють розвитку громадянського суспільства в Україні, а також проводить незалежні наукові дослідження.

інститут
конструктивної
журналістики та
нових медіа

ГО "Інститут конструктивної журналістики та нових медіа" — незалежний аналітичний центр, який надає українському уряду передові поради щодо державної політики з питань стратегічного розвитку та шляхів вирішення економічних викликів.

РОЗДІЛ 2. ОПИС АКТИВНОСТЕЙ ТА ДОСЯГНЕНЬ ПРОЕКТУ

Даний розділ детально описує кожен з компонентів проекту, статус досягнення індикаторів, ключові висновки та рекомендації, а також вплив даних активностей на кінцевих бенефіціарів. Хоча більшість активностей уже завершені, деякі з них все ще знаходяться в стадії адвокації або моніторингу змін.

Кожен з 11 компонентів проекту описано відповідно до наступної структури:

- **Загальний опис** — детальний опис основних складових компонентів проекту, що мають визначальний вплив на його реалізацію.
- **Виконані результати та досягнення індикаторів** — це конкретні вимірювані результати виконаних робіт та аналіз досягнення індикаторів проекту, що дозволяють оцінити ефективність компонентів проекту.
- **Результати активностей та вплив** — оцінка виконаних робіт та аналіз їхнього впливу на кінцевих бенефіціарів. Ця частина містить посилання, скріншоти та фото матеріали, що підтверджують проведення активностей, залучення стейкхолдерів або ж результати виконання певних робіт.
- **Ключові інсайти та висновки** — основні "вивчені уроки" (lessons learnt) та підсумки, які можуть бути використані для покращення подібних напрямків діяльності в майбутньому.
- **Підсумок рекомендацій** — перелік рекомендації та порад для покращення та вдосконалення компонентів проекту.

Сформована структура сприяє комплексному огляду та оцінюванню результатів та досягнень кожного з компонентів проекту, допомагає визначити вплив активностей на кінцевих бенефіціарів, а також врахувати напрацьовані висновки та рекомендації при повторенні або реалізації подібних програм чи напрямків діяльності в майбутньому.

2.1. ШВИДКИЙ ГЕНДЕРНИЙ ТА ІНКЛЮЗИВНИЙ АНАЛІЗ У РЕАЛЬНОМУ ЧАСІ

ОПИС КОМПОНЕНТУ

Забезпечення гендерної чутливості державної політики й недержавних програм і заходів реагування на погіршення гуманітарної ситуації в Україні неможливо без якісного, заснованого на гендерно дезагрегованих індикаторах та з врахуванням гендерної інтерсекційності, інформаційно-аналітичного забезпечення розробки та реалізації політики (планування, організації виконання та контролю ефективності) реагування на гуманітарні загрози українському суспільству під час повномасштабної війни та в період повоєнної відбудови.

Проведене дослідження є пілотним у контексті випробування нових аналітичних інструментів та пропозицій щодо удосконалення інформаційного забезпечення гендерної чутливості реагування на гуманітарні виклики війни в Україні. Воно задовольняє інформаційні та методичні потреби державних службовців, працівників органів місцевого самоврядування, громадських організацій, які організують та здійснюють надання соціальної допомоги, а також координують взаємодію українських служб соціального захисту з міжнародними гуманітарними організаціями.

ВИКОНАНІ ЗАВДАННЯ ТА ДОСЯГНЕННЯ ІНДИКАТОРІВ

У проектній заявці було визначено наступні завдання, усі з яких було **успішно досягнуто**:

- **Визначити джерела для гендерного та інклюзивного аналізу**, включно з даними про жінок, які перетинають кордон та ВПО, порушення прав людини та випадки ГЗН, гендерну рівність в уряді тощо.

Відповідні джерела були визначені, інформація була представлена як у звіті (у первинному вигляді — у результаті обробки вихідних джерел інформації та після аналітичного опрацювання), так і на платформі [W2U \(Women to Ukraine\)](#). Щодо тієї частини інформації, що була отримана в результаті вибіркового дослідження, було оцінено систематичні похибки вибірки та значущість відмінностей між групами респондентів (переважно жінок і чоловіків).

- **Розробити методологію для збору даних та гендерного аналізу та інклюзії (GESI).**

У рамках проекту була розроблена унікальна методологія дослідження, представлена і погоджена з учасниками проекту. Фінальний варіант представлено у [звіті](#).

- **Сформувати інструментарій для оцінки викликів і потреб груп кінцевих бенефіціарів.**

Інструментарій було розроблено, представлено і погоджено з учасниками проекту. Він пройшов пілотне випробування та доопрацювання з урахуванням пробних результатів та був інтегрований у форми для проведення онлайн-опитувань, а також представлений у додатках до звіту.

- **Зібрати дані в процесі кабінетного та польового досліджень.**

Дані були успішно зібрані та структуровані згідно з попередньо розробленими програмами досліджень. Відповідність фактичної та планової структури вибір-

кової сукупності контролювалась у процесі роботи з респондентами. Вимоги до структури та розміру вибірки були дотримані.

- **Провести гендерний та інклюзивний аналіз та оцінку викликів і потреб груп кінцевих бенефіціарів** (зокрема, жінок і дівчат, які постраждали від війни).

Аналіз було проведено згідно з погодженою методологією, його результати представлено у відповідних розділах звіту. Загальний обсяг аналітичної частини звіту складає **47** сторінок, кількість аналітичних таблиць з результатами авторських розрахунків — 25 сторінок у текстовій частині та 14 сторінок, винесених у додатки.

- **Проаналізувати результати оцінювання, сформулювати висновки та рекомендації, підготувати та представити звіт.**

Висновки та рекомендації за результатами аналізу були включені у звіт, повний текст якого розміщено на [платформі проекту](#).

- **Оновити дані, покладені в основу аналітичних розрахунків та розміщені на платформі.**

Оновлення даних відбувалося раз на квартал: станом на листопад-грудень 2022 року та лютий 2023 року. Результати оновлення були представлені у вигляді інфографік на [платформі проекту](#).

РЕЗУЛЬТАТИ АКТИВНОСТЕЙ ТА ВПЛИВ НА КІНЦЕВИХ БЕНЕФІЦІАРІВ

За результатами аналізу був сформований звіт, а також підготовлені дані, що були опубліковані на платформі проекту, оновлення яких дає можливість відстежувати динаміку змін.

Проведений аналіз сприяє відслідковуванню змін та прогресу, інформує про результати з метою широкого використання їх для прийняття рішень, запуску нових проектів та комунікації як отриманих даних, так і самої потреби в потужній дослідницькій базі для впровадження змін. Однією з ключових цілей проекту було **створення мережі та спільноти навколо діяльності**, яка б стимулювала обмін знаннями та інструментами з місцевими жіночими ГО задля розвитку їхнього досвіду та просування рішень, що ґрунтуються на фактичних даних, а також вирішальної ролі академічного середовища в досягненні довгострокового впливу.

Наукове співтовариство Університету Мальме у Швеції та Київського національного економічного університету (КНЕУ) зацікавилася звітом про результати дослідження та отримало розширені дані та матеріали, які будуть враховані в науковій діяльності цих університетів. Співробітники таких центральних органів влади, як **Міністерство соціальної політики, Міністерство енергетики, Міністерство у справах громад, територій та розвитку інфраструктури України** у своїй роботі використовували інформаційно-аналітичний інструментарій, запропонований у рамках дослідження.

Попри те, що більшість респондентів і даних характеризують стан справ у **14 регіонах** України (Вінницькій, Дніпропетровській, Житомирській, Закарпатській, Запорізькій, Київській, Львівській, Миколаївській, Полтавській, Рівненській, Хмельницькій, Чернігівській областях та м. Київ), результати аналізу також дають

представникам місцевої влади інших областей України можливість покращити інформаційне забезпечення та аналітичний інструментарій своєї роботи, що матиме безпосередній вплив на кінцевих бенефіціарів.

КЛЮЧОВІ ІНСАЙТИ ТА ВИСНОВКИ

- Зафіксовано в аналізі ознаки більшої вразливості жінок до негативного впливу перенавантаженої гуманітарної інфраструктури регіонів концентрації ВПО, а також того, що **зростання концентрації ВПО виступає додатковим фактором погіршення становища жінок** та нерівномірності розподілу тягаря зменшення рівня та якості життя між демографічними групами внаслідок війни.
- Жінки мають меншу мобільність порівняно з чоловіками, адже вони меншою мірою залучені як до процесів повернення, так і до повторних переїздів. Відповідно, саме **стосовно жінок зростають ризики критично низького рівня задоволення базових потреб та втрати доступу до каналів соціальної мобільності**.
- Важливою умовою забезпечення стійкості населення до загроз та викликів війни у розрізі гуманітарної сфери є мобільність, зокрема територіальна: здатність змінювати регіон перебування у випадках перевантаженості його гуманітарної інфраструктури. У цьому сенсі **вища територіальна мобільність є запорукою адаптивності** водночас як щодо окремого домогосподарства, так і соціальної системи загалом, адже масштабні переміщення закономірно породжують диспропорції між ресурсним потенціалом гуманітарної сфери регіону і навантаженням на таку сферу.
- Найбільший гендерний розрив щодо поширеності шкоди фізичному та психологічному здоров'ю зафіксовано стосовно **"психологічного тиску та примусу до обмеження поведінки відповідно до гендерних стереотипів"**. Від цієї форми негативного впливу війни постраждало **18,8% жінок**-респонденток та 1,8% – респондентів-чоловіків. Отримані результати свідчать не лише про **більшу поширеність ризиків для ментального здоров'я серед жінок**, а й про вищі ризики інших форм негативного впливу, адже ставши об'єктом психологічного тиску і насилля, жінок втягують у коло небезпечної взаємодії, що може переростати в фізичне насилля та грубе порушення основних прав людини.
- Лише жінки-респондентки зазначили, що стикалися з проблемами адаптації на новому місці проживання, зокрема "відсутність (недоступність для вас) очікуваної допомоги", "складність чи невідповідність вашим потребам процедур взаємодії з державними/місцевими органами влади", "складність чи невідповідність вашим потребам процедур оформлення відносин з іншими критично важливими контрагентами (школа, лікарня, поліклініка, дошкільна дитяча установа, роботодавець, власник, розпорядник житла тощо)" та "неможливість отримати медичну допомогу".
- Суттєве перевищення частки жінок, що зіштовхнулися з певним типом проблем порівняно з чоловіками, спостерігається також стосовно причин повторних переїздів, зокрема 37,6% жінок (порівняно з 20% чоловіків-респондентів) вказали, що зіткнулись з **"відсутністю джерела доходів, адекватних потребам"**.

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДАЦІЙ

- 1 Пришвидшення процедури евакуації з небезпечної місцевості, уникнення перебування на окупованій території здатні приблизно на чверть скоротити кількість ВПО, які потребують додаткових (і поширено – досить значних) витрат на психологічну й медичну реабілітацію. Відповідно, пришвидшення реакції на виклики для уникнення тяжких наслідків є вкрай актуальним і в розрізі забезпечення доступу мирного населення до можливостей залишити небезпечну місцевість.
- 2 Для підвищення соціальної ефективності програм гуманітарної допомоги шляхом розширення покриття цільових груп коштом жінок, які опинялись за межами позитивного впливу програм, необхідно:
 - Враховувати **транспортну доступність розташування тимчасового прихистку для населення**, що евакуюється з небезпечних територій, а також **особливі обмеження територіальної мобільності окремих соціально-демографічних груп** у процесі планування та оцінки відповідності наявних умов для розміщення ВПО масштабам внутрішньої вимушеної міграції. Також необхідно включати витрати на забезпечення транспортної доступності осередків надання соціальної допомоги для ВПО окремих соціально-демографічних груп у стандартне ресурсне забезпечення центрів соціальної допомоги.
 - Враховувати **скорочення тягара витрат часу та ресурсів на документальне оформлення статусу домогосподарства**, як складову соціально-економічного ефекту програм і політик, спрямованих на розширення можливостей розвитку і реалізації людського потенціалу жінок, що дозволить включати заходи з використання технологій онлайн оформлення документів, раціонального планування візитів з рівномірним розподілом пропускної спроможності установ за часом до програм, бенефіціарами яких виступають, здебільшого жінки.
 - Акцентувати в процесі розробки програм допомоги домогосподарствам, які постраждали від війни, на **розширенні можливостей жінок одержувати грошові доходи та досягати стану самозабезпечення**. Відповідно, формою забезпечення гендерної чутливості програм соціальної допомоги та гуманітарної підтримки можуть бути спеціалізовані заходи з підвищення професійної мобільності жінок та зменшення специфічного навантаження з розв'язання побутових проблем для збільшення фонду часу, який жінки можуть витратити на професійну самореалізацію.
- 3 Враховувати в процесі оцінювання очікуваного соціального ефекту від програми розширення економічних можливостей жінок як **потреби в послугах, що дозволять жінкам поєднувати родинні й професійні обов'язки, вивільняючи час від догляду за дітьми**, так і витрати, необхідні для забезпечення територіальної доступності установ, що надають ці послуги.
- 4 Оцінюючи соціальну ефективність витрачання ресурсів на поліпшення транспортної інфраструктури, враховувати як втрачену альтернативу той позитив-

ний вплив на добробут жінок, що можна було отримати шляхом персоналізованих форм надання допомоги.

- 5) Потребують спеціального обґрунтування **програми розвитку транспортної доступності установ, що надають послуги дітям**: чи не втрачається в процесі реалізації таких програм можливість більшого приросту добробуту пріоритетних бенефіціарів (жінок з дітьми) завдяки наданню персоналізованих форм допомоги (особливо родинам, члени яких мають фізичні обмеження) шляхом врахування відповідних витрат в процесі планування ресурсного забезпечення програм.

2.2. СТВОРЕННЯ ПЛАТФОРМИ "W2U" ДЛЯ ОБМІНУ ЗНАННЯМИ ТА ПІДВИЩЕННЯ ОБІЗНАНОСТІ ЩОДО ПОРЯДКУ ДЕННОГО "ЖІНКИ, МИР, БЕЗПЕКА"

ОПИС КОМПОНЕНТУ

Одним із ключових майданчиків для просування проекту, залучення нових аудиторій та популяризації теми "Жінки, мир, безпека" стала [W2U \(Women to Ukraine\)](#) — комунікаційна платформа, розроблена для підсилення голосу жіночих ГО та широкої громадськості, накопичення даних, знань та думок, які спрямовані на привернення уваги до критичного впливу війни на жінок в Україні, можливості висловлення жінок-лідерок у різних сферах (активістки, експертки, народні депутатки, урядовиці, представниці місцевої влади та міжнародних організацій), а також із метою заохочення жінок брати активну участь у розбудові миру та повоєнній відбудові України.

Платформа містить великі обсяги різного текстового контенту, зокрема аналітичні статті, інтерв'ю, авторські колонки, інфографіки тощо. Значний акцент у дизайні та функціоналі платформи було сформовано на основі запитів користувачів, адже завдяки їм на сайті з'явилися додаткові до початково запланованих рубрики "Можливості" та "Новини".

Комунікаційні цілі платформи W2U:

- Візуалізувати та поділитися дослідницькими даними та знаннями, отриманими в процесі реалізації проекту "Підтримка жінок, миру та безпеки в Україні".
- Поділитися історіями жінок-лідерок у розбудові миру та залучити жіночі громадські організації та місцеві громади до спілкування.
- Повідомити через дослідження про фокуси, прогалини та викривлення висвітлення порядку денного "Жінки, мир, безпека" в українських ЗМІ, а також заповнити по можливості ці прогалини.
- Підвищити обізнаність щодо порядку денного "Жінки, мир, безпека" та вирішальної ролі жінок у процесі розбудови миру, повоєнного відновлення, поділитися перевагами такої участі та продемонструвати історії успіху.
- Підтримати ключових бенефіціарів — жінок і дівчат, які постраждали від війни, надати та поділитися варіантами отримання допомоги та підтримки.
- Інформувати громадськість про поточну ситуацію щодо впливу війни на жінок.

Протягом всього проекту команда, що складалася з технічного спеціаліста, графічного дизайнера та комунікаційних спеціалістів, вивчали потреби ключових аудиторій та розробляли додатковий функціонал та контент для просування платформи.

ВИКОНАНІ ЗАВДАННЯ ТА ДОСЯГНЕННЯ ІНДИКАТОРІВ

Проектом було передбачено, що до 15 жовтня 2022 року буде запущено та індексовано платформу в пошукових системах, що було успішно **досягнуто**, адже W2U платформа запрацювала на місяць раніше — з 15 вересня 2022 року.

На початковому етапі було **проведено дослідження**, щоб визначити найкращий сервіс та умови для створення платформи, враховуючи складність використання та наявність необхідного функціоналу. Після цього було розроблено прототип платформи, проведено декілька зустрічей та консультацій з експертами задля його вдосконалення. Платформа була запущена **двома мовами**: українською (повна версія) та англійською (скорочена), та включає наступні розділи:

ЕКСПЕРТИ НОВИНИ АНАЛІТИКА МОЖЛИВОСТІ ПРО ПРОЄКТ РОЗКАЗАТИ ПРО СЕБЕ

- **"Експерти"** — авторські колонки та інтерв'ю, історії успіху громадських організацій та їхніх керівниць, жінок-лідерок;
- **"Новини"** — актуальні новини у сфері активізму, захисту прав жінок, впливу війни на гендерну ситуацію в Україні, зміни в законодавстві, запуски ініціатив та проєктів тощо;
- **"Аналітика"** — аналітичні матеріали, статті, звіти та результати досліджень на гендерну тематику;
- **"Можливості"** — інформація про події, безкоштовні курси, навчальні програми, грантові можливості;
- **"Про проєкт"** — цілі та завдання проєкту "Підтримка жінок, миру та безпеки в Україні" та платформи W2U;
- **"Розказати про себе"** — опція для громадських жіночих організацій розповісти про свої новини та можливості, які вони надають.

Платформа W2U — Women to Ukraine — місце знань та нових досліджень на тему Women, Peace and Security.

- Надихаючі історії;
- Можливості підтримки для місцевих жіночих організацій та широкої громадськості;
- Аналітика за темою «Жінки, мир, безпека».

Ми віримо, що дослідження, ґрунтове обговорення, приклад інших жінок та привернення уваги до теми – шлях до ефективних змін у суспільстві.

Проєкт створено за фінансової підтримки Посольства Великої Британії в Україні

Над проєктом працюють команди:

- ↳ Центру економічного відновлення
- ↳ Інституту конструктивної журналістики та нових медіа
- ↳ ГО La Strada
- ↳ ГО Поруч

[ПРО ПРОЄКТ](#) ↘

РЕЗУЛЬТАТИ АКТИВНОСТЕЙ ТА ВПЛИВ НА КІНЦЕВИХ БЕНЕФІЦІАРІВ

Протягом перших трьох місяців платформа охопила **понад 1,000,000 осіб** через веб-сайт і соціальні мережі. W2U регулярно наповнювалася статтями, інтерв'ю, новинами та аналітичними матеріалами на тему "Жінки, мир, безпека", а також на постійній основі розміщувалися можливості для ГО та жінок-лідерок. Супровідні соцмережі платформи включають:

- [W2U сторінку в Facebook](#) – **30,000+** читачів.
- [W2U сторінку в Instagram](#) – **1,050+** підписників.

womentoukraine

Стежити

Повідомлення

201 дописів

Читачі: 1 089

Стежить: 0

W2U — Women to Ukraine

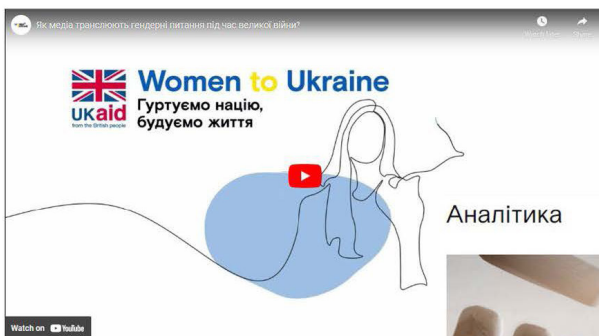
Неприбуткова організація

Місце знань, експертних думок і нових досліджень за темою «Жінки, мир, безпека»
w2u.world/marafon

Поєднання наукового підходу та легких форм споживання контенту — короткі форми тексту, інфографіки, картинки та відео — сприяло успішному донесенні командою ключових повідомлень і досягненні значних результатів проекту, а матеріали та публікації платформи користувалася і продовжують користуватися увагою громадського сектору, політичних лідерів і ширшої аудиторії.

ГУРТУЄМО НАЦІЮ БУДУЄМО ЖИТТЯ

Активна участь жінок у процесах миротворення і пост-воєнної розбудови — шлях до рівних можливостей, захисту прав і вільного суспільства.

Аналітика

19.01.2023

НАВЧАННЯ

Безкоштовна навчальна програма для жінок-підприємців UWE Hub 2.0.

Можливість від Ukrainian Women Entrepreneurs Hub

10.04.2023

ЖІНОЧЕ ЛІДЕРСТВО

Підкаст для жінок та про жінок: «Чому їй не байдуже»

14.04.2023

ЗЕГ

Фрилансери заробляють на 19% більше, ніж у "звичайній" роботі

Гендерний розрив праці на фрилансі незначний, але в інших сферах

STATY

КЛЮЧОВІ ІНСАЙТИ ТА ВИСНОВКИ

- Через війну жінки зникають із медіа, а їхні проблеми здаються менш актуальними, оскільки їм приділяють менше уваги.
- Для зміни статусу-кво необхідно більше й активніше комунікувати про проблеми жінок, пов'язані з війною (наприклад, сексуальне та домашнє насильство).
- Медіа, що підтримують гендерний порядок денний і звертаються до теми "Жінки, мир, безпека", наразі представлені лише нішевими, локальними гравцями, тому на ринку не вистачає більшої кількості учасників і різноманітності продуктів.
- Створення evergreen¹ контенту, що буде актуальним і після закінчення поточного проекту, може стати корисним для забезпечення сталості W2U платформи.
- Активне просування W2U платформи через соціальні мережі – це шлях до найбільш ефективного охоплення поточних цільових аудиторій і залучення нових.

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДАЦІЙ

- 1 Запуск, розвиток та **підтримка комунікаційних майданчиків є пріоритетом для просування жіночого лідерства і сприяння надання голосу жінкам**, що підтверджено результатами досліджень проекту, зокрема в контексті нестачі комунікаційних платформ, майданчиків та медіа, які комунікують про проблеми жінок, жіноче лідерство, важливість дотримання гендерної рівності під час війни та після перемоги.
- 2 Більшість контенту за тематикою "Жінки, мир, безпека" є експертним і складним для сприйняття, **у медіа не вистачає простої та легкої інформації, роз'яснень, коротких форм контенту для залучення до теми широкої громадськості та роз'яснення переваг підтримки жінок** та їхнього залучення в процеси миробудування, відбудови та дипломатії для всього суспільства.
- 3 Громадські організації та їхні лідерки потребують додаткової уваги медіа: з одного боку, для посилення спроможності власних організацій і забезпечення сталості, а з іншого – задля побудови ефективної взаємодії та нетворку між ГО, обміну досвідом та об'єднання задля захисту та просування прав жінок.
- 4 Задля ефективної комунікації варто об'єднувати різні форми подання контенту: текст, інфографіки, відео й інші "легкі" форми контенту.

¹Evergreen – дослівно з англ. "вічно зелений", тобто актуальний та потрібний за різних умов протягом тривалого часу.

2.3. НАПОВНЕННЯ ПЛАТФОРМИ "W2U"

ОПИС КОМПОНЕНТУ

Платформа W2U створювалася, перш за все, як **інформаційний ресурс** для підтримки проекту, проте команда ГО "Інститут конструктивної журналістики та нових медіа", за підтримки партнерів консорціуму, взялися за амбітну ціль перетворити W2U на **повноцінне медіа** в перспективі. Протягом реалізації проекту "Підтримка жінок, миру та безпеки в Україні" у цьому напрямку вже було досягнуто надзвичайно помітних результатів.

До запуску продукту командою ГО "Інститут конструктивної журналістики та нових медіа" було проведено **комунікаційні та медійні дослідження** інформаційного простору з метою виявлення основних прогалин у комуніках, викривлень та розуміння основних трендів висвітлення проблем жінок і їхнього укладення під час війни. Команда також активно вивчала висвітлення теми "Жінки, мир, безпека" та резолюції РБ ООН 1325 задля розуміння "середньої температури" та заповнення інформаційних прогалин. У підсумку, було виявлено низку загроз і викликів, що полягають у витісненні жінок з інформаційного простору, посиленні комунікації традиційних (патріархальних) цінностей у суспільстві, нестачі інформації про основні виклики для жіноцтва і роз'яснювальної роботи щодо важливості тематик "Жінки, мир, безпека", резолюції РБ ООН 1325 та її локалізації для жінок.

Протягом місяців роботи команда проекту "нарощувала апетит", додаючи до традиційних форматів контенту і запланованих рубрик усе нові й нові. Так, зокрема, на сайті з'явилася рубрика **"Можливості"**, де громадські організації можуть оперативно, не витрачаючи часу на довгі пошуки, дізнатися про можливості розвитку для їхніх організацій, а в розділі **"Аналітика"** команда збирала не тільки дані досліджень партнерів консорціуму, а й огляди інших українських та іноземних досліджень на тему "Жінки, мир, безпека" в Україні. Окрім того, на платформі постійно з'являлися і продовжують з'являтися інтерв'ю та колонки експертів та експерток, видатних лідерок у різних сферах, громадських діячок та активісток.

Для пошуку актуальних тем і підходів під час вибору основних наративів комунікацій на платформі команда проекту спиралася на вивчення актуального міжнародного та українського досвіду, а також на результати проведених у рамках проекту якісних і кількісних досліджень, зокрема **"Контент-аналіз онлайн та соціальних медіа щодо комунікації резолюції РБ ООН 1325 "Жінки, мир, безпека"** та "Дискурс-аналіз медіа матеріалів в онлайн медіа: українські політичні лідери та лідерки під час повномасштабної війни Росії проти України у вимірі теми "Жінки, мир, безпека", а також завдяки проведенню глибинних інтерв'ю з профільними експертами та експертками на відповідні теми.

ВИКОНАНІ ЗАВДАННЯ ТА ДОСЯГНЕННЯ ІНДИКАТОРІВ

Протягом реалізації проекту веб-платформа та соціальні мережі W2U охопили надзвичайно велику кількість людей як в Україні, так і закордоном: рубіж у **мільйонне охоплення** було пройдено всього лиш за перші 3-4 місяці з моменту запуску.

Протягом проекту на комунікаційній платформі W2U на постійній основі з'являлися нові інтерв'ю, колонки експертів, аналітичні статті, результати досліджень,

відеоматеріали та навчальні курси, новини, можливості, різні підбірки та інші форми контенту. Загальна кількість складає **понад 300 матеріалів**.

Запуск платформи супроводжувався потужною комунікаційною кампанією, що охоплювала **взаємодію з медіа**, блогерами, лідерами думок, підтримку локальних і нішевих груп. У результаті, **понад 20 матеріалів у відомих українських медіа** було присвячено запуску платформи, серед яких були й наступні: Детектор медіа, Bazilik Media, Ain.ua, Вікна, MMR, Divoche.Media тощо. Окрім того, за підсумками комунікаційної кампанії до запуску платформи, було випущено також **понад 60 постів**, у тому числі від блогерів, що мають мільйонну та кількасот тисячну аудиторію. Обидва індикатори **перевищують своє цільове значення** (20 та 50 відповідно), що свідчить про успішність комунікаційної кампанії.

ПІДТРИМКА ЗАПУСКУ ПЛАТФОРМИ МЕДІА

The screenshot shows a news article on the Bazilik Media website. The article is titled "Розпочав роботу сайт із теми жіночого лідерства" (The website on the topic of women's leadership has started working). It is dated 11 листопада 2022, 18:00. The article text mentions that the platform was created in cooperation with the Center for Economic Recovery, La Strada, and the Institute of Constructive Journalism and New Media, supported by the British Embassy in Ukraine. Below the text is a large graphic with the text "WOMEN TO UKRAINE" repeated in a pattern. To the right, there is a section titled "Жінки, мир, безпека. В Україні запустили нову медіаплатформу — W2U" (Women, peace, security. In Ukraine, a new media platform — W2U). This section includes a quote from the platform's mission: "Медіаплатформа W2U (Women to Ukraine) покликана привернути увагу до небезпек і викликів, пов'язаних із впливом війни на жінок, підкреслити внесок громадських організацій і їхніх очільниць в перемогу, сформувати погляд на проблематику за допомогою експертних коментарів та аналітичних звітів, наголосити на силі й важливості жіночого лідерства. На сайті також публікуються можливості зростання для громадських організацій та особисті історії їхніх лідерок." Below this is a graphic with the UKaid logo and the text "Women to Ukraine Гуртуємо націю, БУДУЄМО" (Women to Ukraine We are building the nation, WE ARE BUILDING). At the bottom of the screenshot, there is a "SLOW NEWS" section with the headline "В Україні запустили платформу про вплив війни на жінок" (In Ukraine, a platform about the impact of war on women) and a sub-headline "Це майданчик для публікації позицій і думок жіночих неурядових організацій та громадськості" (This is a platform for publishing positions and opinions of women's NGOs and the public). The article is dated 14.11.2022.

ПІДТРИМКА ЗАПУСКУ ПЛАТФОРМИ ЛІДЕРАМИ ДУМОК

Офіс Віцепрем'єрки з питань європейської та євроатлантичної інтеграції

15 лютого 2022 09:48

В Україні запустили нову медіаплатформу, яка покликана привернути увагу до небезпек і викликів, пов'язаних із впливом війни на жінок.

Медіа платформа W2U (Women to Ukraine) має на меті підкреслити внесок громадських організацій і їхніх очільниць в перемогу, сформувати погляд на проблематику за допомогою експертних коментарів та аналітичних звітів, наголосити на силі і важливості жіночого лідерства.

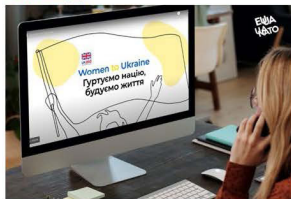
Своїми поглядами і думками на платформі діляться громадські активістки, гендерні експерти, представники Парламенту та Уряду.

На сайті також публікуються можливості зростання для громадських організацій та особисті спроби їхніх лідерок.

Сайт – за посиланням: <https://cutt.ly/8UJK7KV>

Проект створено консорціумом організацій – Центр Економічного Впливництва, Та Сторазь України, а Standa-Ukraine, Лоруч, Інститут конструктивної журналістики та нових медіа за підтримки посольства Великобританії в Україні.

British Embassy Kyiv

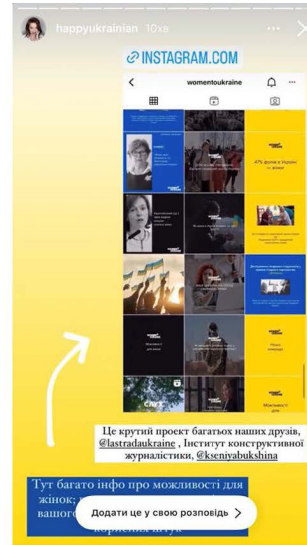
Жінки, мир, безпека – в Україні запустили нову медіаплатформу

Карпін Дмитро, Алієн Вірозекез та ще 108 37 поширень

Офіс Віцепрем'єрки з питань європейської та євроатлантичної інтеграції

Блогерка Тетяна Пренткович 1,000,000+ підписників

Народна депутатка Альона Шкрум 13,000+ підписників

Команді комунікаційної платформи W2U вдалося провести десятки інтерв'ю із визначними українськими лідерками, зокрема з:

Мелінда Сімонс,
пані посол Великої Британії в Україні

Ольга Стефанішина,
Віце-прем'єр-міністерка з питань європейської та євроатлантичної інтеграції України

Катерина Левченко,
Урядова уповноважена з питань гендерної політики

Інна Совсун,
народна депутатка України

Христина Кіт,
голова Асоціації жінок-юристок "ЮрФем"

Маріанна Колодій,
голова Коаліції 1325 Закарпаття

Валерія Іонан,
заступниця Міністра цифрової трансформації

Олена Стрельник,
соціологиня, гендерна експертка

та з іншими видатними, потужними лідерами та лідерками, соціологами, гендерними експертами та експертками тощо.

Окрім того, на завершення проекту було випущено два звітні відео про діяльність платформи, які в підсумку набрали понад 20,000 охоплення на YouTube та у Facebook.

РЕЗУЛЬТАТИ АКТИВНОСТЕЙ ТА ВПЛИВ НА КІНЦЕВИХ БЕНЕФІЦІАРІВ

Протягом реалізації проекту платформа W2U перетворилася на комунікаційний майданчик для громадських організацій, лідерок та профільних експертток. Командою проекту було налагоджено активну та якісну комунікацію із провідними фахівцями з різних сфер діяльності, а також з ГО, що функціонують у сфері захисту та просування прав жінок. Команда активно заохочувала громадські організації ділитися досвідом, знаннями, можливостями та новинами.

Платформа зростала та наповнювалася разом із розвитком проекту, саме тому було підготовлено реальний та дієвий **план розвитку та забезпечення сталості платформи W2U** з точки зору SWOT-аналізу, напрацювання контенту, побудови команди, налагодження системної роботи та перетворення платформи на повноцінне медіа про жіноче лідерство під час війни та відбудови з потенційною можливістю самоокупності (монетизації) платформи.

SWOT АНАЛІЗ

01.

Переваги

- Наявна база громадських організацій, що підтримують жінок;
- Унікальний актуальний контент за участі експертів у визначеній ніші;
- Вплив особистого бренду на роботу з потенційними партнерами та з релевантними лідерами думок.

02.

Недоліки

- Схожий контент з уже відомими медіа на ринку;
- Низька обізнаність серед ЦА.

03.

Можливості

- Побудова нового формату медіа та особистого бренду інструментами PR;
- Монетизація проекту;
- Розширення форматів та платформ.

04.

Ризики

- Відмова громадських організацій у співпраці та взаємодії через нерозуміння переваг для себе.
- Нестача підтримки та фінансування

W2U ФОРМАТИ

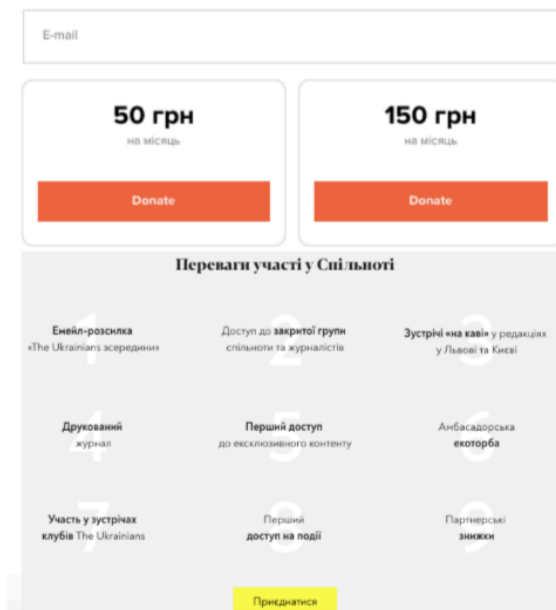
- Дослідження;
- Авторські колонки;
- Фічери;
- Підбірки жіночих ГО з коротким описом, актуальних можливостей (гранти, програми, вакансії);
- Гостьовий редактор;
- Відеоролики;
- Подкасти з аудіальними прийомами;
- Розширений перелік і спеціалізація для соціальних мереж (telegram, twitter, instagram, facebook, linkedin)
- Розсилка з короткими витяжками (приклад – Gurt).

МОЖЛИВОСТІ МОНЕТИЗАЦІЇ

Для монетизації проекту Women to Ukraine можуть використовуватись:

- Розміщення кнопки «Підтримати» на сайті;
- Участь у грантових програмах;
- Створення спільноти для громадських організацій на основі щомісячної підписки, яка надаватиме доступ до досліджень, навчальних матеріалів, розміщення власних публікацій та інших можливостей – food security programmes.
- Залучення підтримки Patreon;
- Співпраця на комерційній основі з брендами*, які розділяють цінності платформи;
- Івенти;
- Створення NFT-контенту.

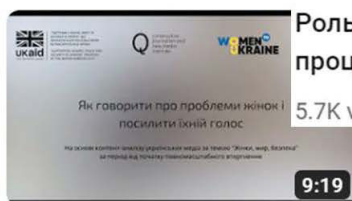

Основним майданчиком для просування контенту платформи стала мережа **Facebook**, адже протягом проекту команда продовжувала активно наповнювати сторінку матеріалами платформи, партнерськими публікаціями, відео та графіками. Команда активно використовувала інструменти просування, досвід та експертизу в таргетованій рекламі та знання алгоритмів соцмереж для створення "вірусного контенту" (reels-відео, інфографіки), що сприяло підвищенню рівня охоплення соціальними мережами, а також було отримано **понад 30,000 вподобань**.

Протягом проекту команда фокусувалася на створенні різноманітного контенту та різних форм його подачі. Окрім текстів короткої та довгої форм на платформі W2U були опубліковані також відео з теми "Жінки, мир, безпека", що сумарно набрали **понад 13,000 переглядів** у [YouTube](#) та **понад 20,000 переглядів** у Facebook. На майбутнє, команда має намір розвивати додаткові комунікаційні майданчики та проекти.

Women to Ukraine
2K views

Як говорити про проблеми жінок та посилити їх голос?

1K views

Роль жінок у глобальних процесах миру

5.7K views

Як медіа транслюють гендерні питання під час...

3.7K views

Розвиток і наповнення платформи призвели до створення нових комунікаційних та медійних продуктів, співпраць, що, у першу чергу, забезпечують сталість проєкту, а також стають вагомим внеском для розвитку жіночого лідерства та підсилення голосу жінок.

Зокрема, за результатами проєкту, було запущено новий продукт — **W2U Марафон** — 24-годинний захід у комбінованому форматі про жіноче лідерство, який об'єднав понад 70 експерток і експертів з 15+ країн та набрав сумарне охоплення у понад 1,500,000 глядачів/читачів за допомогою стрімінгу, публікацій у соціальних мережах, телебаченні та радіо.

Окрім того, було реалізовано спецпроєкт на Divoche.Media, **серію подкастів** "Чому їй не байдуже", спільні матеріали з ГО та громадськими активістками. Детальніше про це далі — у розділі 2.4.

КЛЮЧОВІ ІНСАЙТИ ТА ВИСНОВКИ

- Від початку повномасштабного вторгнення **різко поглибився гендерний дисбаланс у ЗМІ — пріоритет надається чоловікам, значно менше згадувань, коментарів, оцінок від жінок щодо питань зовнішньої та внутрішньої політики.**
- Виявлено нестачу аналітичних матеріалів про переваги жіночого лідерства під час війни, а також практично відсутні матеріали про переваги жіночого лідерства під час повоєнної відбудови.
- В інформаційному полі **недостатньо висвітлені небезпеки та проблеми для різних категорій жінок під час війни** та після перемоги, недостатньо висвітлено проблему домашнього насильства.
- В інформаційному просторі **не вистачає майданчиків та платформ для розголосу теми жіночого лідерства**, у тому числі його економічних та соціальних переваг, не вистачає аргументів та аналітичної інформації, роз'яснювальної роботи, водночас у медіа не вистачає й експертних, роз'яснювальних матеріалів на зазначені теми.
- З метою ефективної комунікації теми "Жінки, мир, безпека" та залучення широкої громадськості, потрібно орієнтуватися на швидкість і легкість споживання контенту — відео, графіки, подкасти.

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДАЦІЙ

- 1 Продовжити дослідження та аналіз трендів у ЗМІ з урахуванням результатів та впровадженням рекомендацій, що сприятимуть досягненню гендерного балансу та висвітленню експертних позицій та оцінок жінок-лідерок.
- 2 Проводити наукові дослідження та опитування про переваги жіночого лідерства під час війни та у період повоєнної відбудови.
- 3 Активніше висвітлювати небезпеки та ризики домашнього та гендерно зумовленого сексуального насильства (ГЗСН), просувати рекомендації та інструменти для забезпечення жінок.

2.4. ПРОВЕДЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КАМПАНІЇ З ПІДВИЩЕННЯ ОБІЗНАНОСТІ ЩОДО ПОРЯДКУ ДЕННОГО "ЖІНКИ, МИР, БЕЗПЕКА"

ОПИС КОМПОНЕНТУ

Інформаційна кампанія з підвищення обізнаності була запланована з метою висвітлення та популяризації серед різних груп населення тематики "Жінки, мир, безпека", інформування жінок та дівчат про існуючі можливості отримання допомоги у разі гендерного насильства, зменшення гендерних стереотипів, підвищення ролі жінок у процесах розбудови миру, а також просування результатів проекту.

Основні активності інформаційної кампанії включали:

- Проведення дослідження **фокусів та викривлень у висвітленні тематики "Жінки, мир, безпека"** в українських ЗМІ — контент-аналіз онлайн і соціальних медіа у липні-серпні 2022 року, а також оновлення результатів дослідження в лютому 2023 року.
- Розробка та зйомка **відеокурсу для ГО** про те, як популяризувати тему жіночого миробудування та їх організації, як побудувати ефективну мережу та підсилити свій голос.
- Розробка та зйомка **відеокурсу для журналістів**, які працюють у відповідній сфері, про те, як писати про участь жінок у процесах розбудови миру та у відновленні України, актуальні теми та проблеми порядку денного "Жінки, мир, безпека".
- Підготовка, публікація та поширення **серії інтерв'ю** з жінками-лідерками, які відіграють вирішальну роль у цій сфері "Жінки, мир, безпека", у тому числі аудіо формат (**подкасти**).
- Онлайн та офлайн кампанії, що охоплюють **2 спецпроекти та 24-годинний W2U Марафон**, частина якого відбувалась наживо в Києві.

ВИКОНАНІ ЗАВДАННЯ ТА ДОСЯГНЕННЯ ІНДИКАТОРІВ

За менш ніж 9 місяців інформаційною кампанією було охоплено **понад 3,000,000 осіб**. Цільове значення складало 100,000 та було досягнуто протягом першого місяця, а у фінальному результаті **перевищує** більш ніж у 30 разів. Індикатор вдалося виконати у стислі терміни та досягти значно вищих результатів завдяки детальному аналізу проблематики висвітлення теми "Жінки, мир, безпека" у комунікаційному просторі, розумінні запитів цільових аудиторій та їхніх комунікаційних потреб, а також внаслідок використання та тестування різних форматів та видів контенту.

Загалом, у межах просвітницької інформаційної кампанії були реалізовані наступні підкомпоненти, співпраці та формати: просвітницькі та іміджеві відео на тему "Жінки, мир, безпека", серії інтерв'ю та колонок експертів, **спецпроект** про роль громадського сектору у наближенні перемоги на **Divoche.Media**, а також **спецпроект** на ресурсі **WoMo** (Економіка Hub) про **локалізацію НПД 1325**, розсилка новин та прес-релізів, візуалізація результатів проекту у вигляді інфографік, комунікація у соціальних мережах тощо.

Women To Ukraine

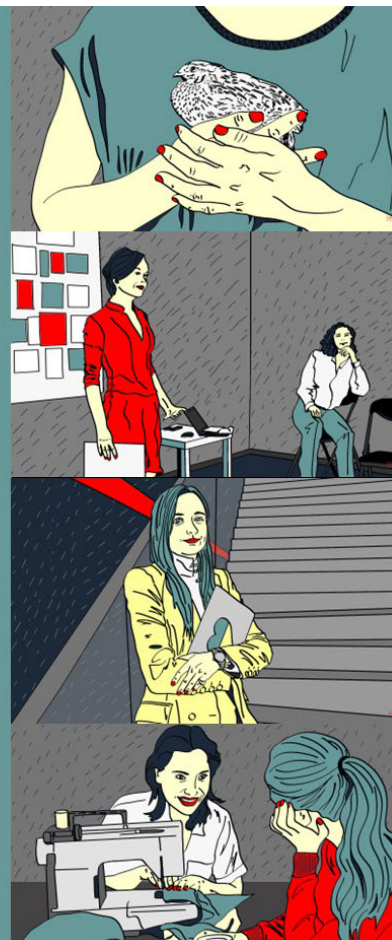

Як працюють жіночі організації під час війни

Розповідаємо про роботу жіночих ГО під час війни — які нові виклики постали перед ними та як вони з ними справляються.

Час лідерок

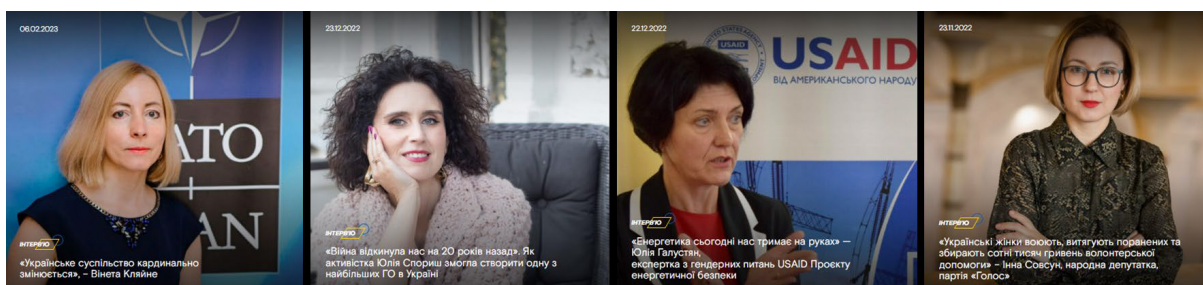
Активна участь жінок у процесах миротворення і поствоєнної розбудови — шлях до рівних можливостей, захисту прав і вільного суспільства.

1325

women | peace | security

Окрім того, серед індикаторів були також наступні **показники**: 500 переглядів онлайн-курсу для громадських організацій та журналістів та опублікованих 15 інтерв'ю. Обидва значення були **успішно досягнуті та перевиконані**, зокрема, наприклад, онлайн-курси для ГО та журналістів набрали 1,500+ переглядів, а опублікованих інтерв'ю вийшло понад 20.

Фінальним акордом цього напрямку та проекту загалом став [W2U Марафон](#), який відбувся 27 березня та протягом 24 годин зібрав понад **70 експертів та експерток з 15+ країн**, а його ідеї охопили **понад 1,500,000 людей** за допомогою стрімінгу, публікацій у соціальних мережах, телебаченні та радіо.

Різні форми заглиблення у тему та подачі контенту дозволили зробити проект видимим як для вузьких аудиторій експертів та експерток, так і для широкої громадськості. Цим напрямком активностей проект активно просував ідеї жіночого лідерства як один з інструментів соціальних змін та необхідних наративів для комунікації, зокрема лідерки жіночих ГО ставали героїнями інтерв'ю, учасницями спецпроектів та спікерками на подіях.

Spotify Apple Podcasts Google Podcasts YouTube

Чому їй не байдуже

подкаст

Подкаст, де ми говоримо про жінок, які допомагають іншим жінкам, та про жіночі громадські організації, які відстоюють права жінок. Жінки вміють об'єднуватися та разом протистояти новим викликам, важливу роль у цьому відіграють жіночі ГО. Їхні очільниці та членкині — справжні лідерки, яким є що розповісти та поділитися з іншими.

Одним із нових продуктів, створених на основі проекту, стала [серія подкастів "Чому їй не байдуже"](#), що присвячений лідеркам жіночих організацій, їхнім проектам та неймовірним суспільним змінам, які ці проекти несуть. Епізоди були присвячені широкому спектру тем:

- Про нові виклики перед жіноцтвом, які з'явилася після повномасштабного вторгнення РФ в Україну.
- Про те, що робити та куди звертатися постраждалим від домашнього і сексуального насильства та як громадські організації можуть допомогти жінкам.
- Про необхідність сексуальної освіти у школах та досвід співпраці громадської організації з навчальними закладами.
- Про розвиток однієї з найпотужніших жіночих ГО "Дівчата", різний досвід співпраці з іноземними партнерами та інсайти, які Юлія Споріш привезла з сесії комісії ООН зі становища жінок.
- Про роботу з вразливими групами населення, науковий підхід у розв'язанні проблем та співпрацю громадського сектору з органами влади тощо.

РЕЗУЛЬТАТИ АКТИВНОСТЕЙ ТА ВПЛИВ НА КІНЦЕВИХ БЕНЕФІЦІАРІВ

Завдяки структурованій та детально спланованій інформаційній кампанії вдалося **досягнути наступних результатів:**

- 3,000,000+ осіб охоплено через різні комунікаційні майданчики
- 100+ публікацій випущено в медіа
- Трансляції та прямі включення на національних каналах, зокрема 24, Інтер, Суспільне, у "Єдиному Марафоні"
- Проведено міжнародну подію W2U Марафон із загальним охопленням 1,500,000+ осіб
- Високий рівень цитування контенту платформи та проекту українськими та закордонними експертами та експертками, лідерками думок, політиками, урядовцями, громадськими активістками.
- Інформаційна кампанія з підвищення обізнаності та сталий підхід до розробки комунікаційних продуктів призвели до зародження таких підпроектів як W2U Марафон, подкаст "Чому їй не байдуже" та розвитку платформи W2U як медіа.

Комунікаційна кампанія **вплинула одночасно на декілька цільових аудиторій та груп бенефіціарів** проекту, кожна з яких у свій спосіб отримала користь та вигоди від взаємодії:

1. **Громадські організації** отримали додаткове охоплення та розголос своєї діяльності, започаткували нові співпраці, здобули спільні матеріали та ефірний час в медіа, а також розвинули навички пітчити теми та матеріали журналістам, створювати комунікаційні продукти та розуміти цілі й задачі комунікацій для досягнення цілей своїх організацій.
2. **Громадські діячки, політикині й урядовці** підтримали проект та порядок денний "Жінки, мир, безпека" своїм долученням до оприлюднення новин про запуск проекту, участю в інтерв'ю, спільних заходах, зокрема й у W2U Марафон були панелістками, експертками та модераторками.
3. **Журналісти** отримали ширше і глибше розуміння порядку денного "Жінки, мир, безпека", особливостей теми та героїнь для комунікації, розголосу та підтримки жіночої теми та лідерства.

4. **Широка громадськість** отримала нові знання, статистичні та аналітичні дані щодо впливу війни на жінок, а також щодо їхньої участі у процесах наближення перемоги та процесів миробудування.

КЛЮЧОВІ ІНСАЙТИ ТА ВИСНОВКИ

1. Інформаційні кампанії та розроблені в їхніх межах продукти та підпроекти мають ґрунтуватися на дослідженнях поведінки ЦА, аналізі інфопростору за темою та наявних ресурсах.
2. **Залучення нових та ширших аудиторій потребує системного і водночас креативного підходу:** створення нових продуктів і форматів дає можливість тестувати повідомлення для різних аудиторій, а аналіз комунікації дозволяє досягти максимального охоплення та досягнення сенсу повідомлень, що комунікуються.
3. Нові формати подачі інформації, зокрема такі, як подкасти, короткі відео, reels-відео та сторіз добре індексуються пошуковими системами та просуваються алгоритмами соцмереж, що дозволяє залучити додаткові аудиторії та збільшити охоплення. Відповідно, такі формати варто додавати до традиційних PR-інструментів.
4. Комунікувати нішеві та специфічні теми, такі як "Жінки, мир, безпека" та її особливості, краще **через профільні та локальні медіа**, а також через журналістів, що вузько працюють з відповідною темою і мають свою ЦА, що може стати ядром для подальшого поширення комунікаційних повідомлень.
5. Посилення комунікацій ГО шляхом залучення їх до розробки та реалізації спільних матеріалів, спецпроектів, освітніх проектів призводить до посилення інституційної спроможності їхніх організацій, а також до швидкого втілення змін.

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДАЦІЙ

1. Комунікація теми **"Жінки, мир, безпека"** потребує **сталого та послідовного підходу**, що включає роз'яснення, системні комунікації та залучення профільних експертів і лідерів думок.
2. Створення зрозумілих і привабливих інформаційних продуктів сприяють просуванню теми "Жінки, мир, безпека" та залучення аудиторії, які до цього не були залучені до теми.
3. Підтримка теми "Жінки, мир, безпека" є важливою і нагальною для захисту прав жінок, їхнього увладнення та залучення до процесів миробудування і наближення перемоги, а також під час повоєнної відбудови України.
4. Створення комунікаційних майданчиків і платформ навколо теми жіночого лідерства та громадського активізму забезпечують **обмін ідеями, думками та підтримкою одна одної, формуванню нових проектів та ініціатив**, а відповідно й більшій допомозі та увладненню жінок.
5. При розробці комунікаційних продуктів та проектів варто враховувати та планувати сталість цих проектів та можливе їхнє продовження за межами існуючого фінансування, що надасть можливість витратити менше ресурсів і сил на життєдіяльність проекту і дає сигнал партнерам і донорам про здатність системно планувати діяльність і комунікаційні активності.

2.5. МАПУВАННЯ ЗАЦІКАВЛЕНИХ СТОРІН (СТЕЙКХОЛДЕРІВ) ПОРЯДКУ ДЕННОГО "ЖІНКИ, МИР, БЕЗПЕКА"

ОПИС КОМПОНЕНТУ

Мапування стейкхолдерів здійснювалося з метою визначення інтересів зацікавлених сторін та їх потенційного впливу на задоволення потреб різних груп бенефіціарів. Окрім того, за мету було взято також визначити, яку підтримку зацікавлені сторони можуть потребувати в майбутньому задля успішної реалізації Національного плану дій з виконання резолюції Ради Безпеки ООН 1325 "Жінки, мир, безпека" на період до 2025 року.

Рівень зацікавленості та вплив зацікавлених сторін оцінювався на основі переліку сформованих критеріїв, у тому числі сфера їхньої діяльності, наявність ресурсів (фінансових, інтелектуальних, часових тощо), ступінь їхньої залученості до реалізації завдань місцевої політики, спрямованої на задоволення потреб жінок з-поміж ВПО. Таким чином, на мапі стейкхолдери відображаються відповідно до їхнього рівня зацікавленості та впливу на місцеву чи державну політику, спрямовану на задоволення потреб жінок, зокрема й ВПО.

ВИКОНАНІ ЗАВДАННЯ ТА ДОСЯГНЕННЯ ІНДИКАТОРІВ

Аналіз інтересів та потреб різних груп зацікавлених сторін проводився за такою послідовністю дій:

► **Етап 1: кабінетний аналіз**

Задля проведення кабінетного аналізу та формування припущень про інтереси та потреби зацікавлених сторін використовувалися різні джерела інформації, зокрема:

- Офіційна державна статистика, адміністративна та інша звітність (з розподілом за статтю, віком, інвалідністю, етнічним та соціальним походженням, громадянством, сімейним та майновим станом, місцем проживання або іншими ознаками), яка використовується в тематичі "Жінки, мир, безпека".
- Результати моніторингу та оцінки державної та місцевої політики з реалізації Національного плану дій з виконання резолюції РБ ООН 1325 "Жінки, мир, безпека" на період до 2025 року.
- Результати соціологічних досліджень, релевантних до тематики.
- Звіти, аналітична інформація, дані міжнародних організацій, членом яких є Україна (або з якими офіційно підписано чи ратифіковано меморандуми або інші документи, що свідчать про співпрацю), такі як дані ООН, ОЕСР, Ради Європи тощо.

► **Етап 2: формування мапи зацікавлених сторін**

Інформація щодо переліку зацікавлених сторін була заповнена за наступною формою:

№	Перелік зацікавлених сторін	Ймовірний інтерес	Оцінка рівня впливовості
	Зазначено групи зацікавлених сторін, визначені на етапі кабінетного аналізу	Зазначено узагальнену інформацію про ймовірний інтерес кожної зацікавленої сторони	Визначено ступінь впливовості за наступними критеріями*: <ul style="list-style-type: none"> • 0 рівень • 1 рівень • 2 рівень • 3 рівень

3 рівень: зацікавлені сторони, які мають високий ступінь впливу на впровадження місцевих планів дій 1325, є важливими для успішної реалізації, а також мають високий інтерес до тематики "Жінки, мир, безпека".

2 рівень: зацікавлені сторони з високим інтересом до впровадження місцевих планів дій 1325, але з низьким впливом. Можливо, їхні інтереси потребують захисту. Наприклад, громадські організації, які репрезентують різні вразливі групи бенефіціарів, такі як жінки та дівчата, а також внутрішньо переміщені особи.

1 рівень: зацікавлені сторони із незначним рівнем впливу, які можуть впливати на результати політики, але чия зацікавленість у впровадженні місцевих планів дій 1325 є середньою.

0 рівень: це зацікавлені сторони з низьким інтересом до впровадження місцевих планів дій 1325 та малим впливом на них. Проте низький вплив зацікавленої сторони не означає, що з ними не слід співпрацювати чи не інформувати про реалізацію місцевих планів дій 1325.

► **Етап 3: складання плану консультацій**

Перед початком проведення консультацій із зацікавленими сторонами було:

1. Визначено мету та методи консультацій.
2. Розроблено деталізований план консультацій зацікавлених сторін, який визначає конкретні методи та канали комунікації, часові терміни, ресурси та відповідального за організацію й проведення таких консультацій.
3. Отримано погодження участі зацікавлених сторін у консультаціях.

► **Етап 4: проведення консультацій з представниками зацікавлених сторін для верифікації припущень про їх інтереси та потреби**

Консультації проводилися з метою верифікації попередніх припущень про потреби та інтереси зацікавлених сторін. Консультації із зацікавленими сторонами та бенефіціарами дозволили визначити оптимальні, ефективні шляхи посилення їх спроможності в реалізації порядку денного 1325 "Жінки, мир, безпека" та задовольнити потреби різних вразливих груп. Експертною групою проекту було використано низку способів проведення консультацій з зацікавленими сторонами, зокрема індивідуальні інтерв'ю, фокус-групи, онлайн анкетування.

РЕЗУЛЬТАТИ АКТИВНОСТЕЙ ТА ВПЛИВ НА КІНЦЕВИХ БЕНЕФІЦІАРІВ

► 1. Зацікавлені сторони центрального рівня

Варто зауважити, що у рамках даного компоненту проекту було виявлено важливу координаційну та фахову роль у понад як 6-річній роботі, присвяченій реалізації резолюції РБ ООН 1325 "Жінки, мир, безпека", МФО "Рівні можливості" Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, Віцепрем'єр-міністерки з питань європейської та євроатлантичної інтеграції України, Урядової уповноваженої з питань гендерної політики, Міністерства соціальної політики України, органів сектору безпеки та оборони. Це стосується також і розробки та ухвалення нормативно-правових актів, проведення широкомасштабного навчання та підвищення кваліфікації виконавців Національного плану дій 1325 (НПД 1325), ініціювання інформаційних кампаній для різних цільових груп.

Водночас було виявлено **потребу в експертній підтримці з посилення практичних умінь** працівників структурних підрозділів центральних органів виконавчої влади, відповідальних за виконання завдань НПД 1325. Разом із цим, в умовах воєнного стану та скорочення бюджетних асигнувань і значного навантаження на державних службовців, **важливим є залучення партнерів із міжнародних та громадських організацій** для більш результативного виконання завдань НПД 1325. Необхідно, щоб центральні органи виконавчої влади самі виходили з ініціативою розвитку співпраці з міжнародними та громадськими організаціями, а також пропонували спільні заходи та проекти, що сприяють рівній участі жінок і чоловіків у подоланні конфліктів, встановленні миру, процесах відновлення, протидії безпечним викликам, системній протидії насильству за ознакою статі.

Окрім того, за підсумками експертних обговорень команда проекту дійшла до висновку, що **центральні органи влади недостатньо залучають потенціал і досвід ГО**, які працюють із тематикою "Жінки, мир, безпека" та репрезентують різні групи жінок, особливо з-поміж вразливих категорій, під час розробки стратегічних і програмних документів. Як наслідок, центральні органи виконавчої влади потребують експертної підтримки в посиленні практичних умінь застосовувати нові підходи для проведення адресних консультацій із різними цільовими групами на будь-якому етапі реалізації НПД з виконання резолюції РБ ООН 1325 "Жінки, мир, безпека".

► 2. Зацікавлені сторони регіонального рівня

Мапування підтвердило, що **обласні плани дій 1325 у переважній більшості копіюють завдання Національного плану дій** із виконання резолюції РБ ООН 1325 "Жінки, мир, безпека" та не завжди відображають проблеми й реальні потреби різних груп населення регіону. Це може свідчити про **обмежені ресурси на місцях**: брак часу на якісну процедуру з розробки місцевого плану дій, нестача досвіду чи спроможності для проведення консультацій з ГО, які працюють у сфері гендерної рівності та/або репрезентують різні групи жінок і чоловіків, зокрема вразливі категорії, оцінювання гендерного впливу заходів місцевого плану на різні цільові групи, недостатня кількість фахівців для охоплення всіх напрямів роботи за місцевим планом дій, а також недостатній рівень їхньої методичної підготовки.

До початку повномасштабної війни більшість донорських організацій/проектів та міжнародних партнерів із розвитку мали в пріоритеті співпрацю саме з Донецькою, Луганською та Запорізькою областями, зокрема в питаннях надання експертно-консультативної підтримки в розробці обласних планів дій, посиленні спроможності регіональних жіночих ГО, а також розвитку жіночих ініціативних груп. Однак дослідження показало **потребу в експертній підтримці для посилення знань і практичних умінь** працівників структурних підрозділів ОВА, відповідальних за розробку та виконання місцевих планів дій, а також запровадження грантової підтримки обласних жіночих ГО, ресурс яких може бути залучений до локалізації резолюції РБ ООН 1325 "Жінки, мир, безпека" на обласному рівні.

► 3. Зацікавлені сторони місцевого рівня

Органи місцевого самоврядування є найближчим до людей рівнем влади, що якнайкраще може визначати потреби, враховувати інтереси різних груп жінок і чоловіків, зокрема з-поміж вразливих категорій населення. Це є виключно важливим для ухвалення обґрунтованих рішень, справедливого розподілу ресурсів, пільг і відповідальності між жінками та чоловіками, а також рівного доступу до послуг і вигод місцевого економічного розвитку. Саме через роботу органів місцевого самоврядування щодо визначення потреб і врахування інтересів різних груп жінок і чоловіків будуватиметься підґрунтя для формування регіональної та загальнодержавної політики, яка відповідатиме реальним потребам.

У рамках цього дослідження було здійснено поглиблене оцінювання саме щодо органів місцевого самоврядування, їхніх потреб і можливостей у впровадженні порядку денного "Жінки, мир, безпека" на місцевому рівні та в оцінюванні потреб різних груп жінок і дівчат, зокрема тих, які постраждали від війни. Проведене опитування в рамках підготовки мапування стейкхолдерів показало, що **більшість (60,8%) представників ОМС потребують посилення знань та практичних умінь** для якісного виконання завдань та заходів з реалізації на місцевому рівні резолюції РБ ООН 1325 "Жінки, мир, безпека".

Оскільки на державному рівні не визначено єдиного методологічного підходу щодо здійснення оцінки потреб різних груп ВПО, показовим є вибір респондентами методів, які використовують у громадах для первинного зрізу потреб ВПО: проведення бесід, самозвернення ВПО до відповідних структурних підрозділів органів місцевого самоврядування, заповнення заяви для отримання певного виду допомоги.

За результатами опитування, **83,3%** респондентів вказують, що вони з'ясовують потреби різних соціально-демографічних груп ВПО. Для цього найчастіше використовують такі **методи**, як опитування, зустрічі, консультації з волонтерськими штабами та місцевими ГО. Зрідка використовуються діалогові майданчики з ініціативними групами ВПО та фокус-групи.

Результати консультацій продемонстрували, що, на жаль, переважна більшість представників ОМС використовують стандартний підхід — електронні консультації з мешканцями громади щодо проектів рішень. Однак, такий підхід не сприяє

активній участі вразливих груп жінок, зокрема жінок з інвалідністю, з національних меншин, похилого віку тощо у формуванні місцевих політик та програм, а в перспективі й місцевих планів відновлення.

► 4. Зацікавлені сторони громадського сектору

В умовах повномасштабної війни громадські організації, які працюють у сфері забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків та/або репрезентують різні групи жінок і чоловіків, фактично не займаються своєю статутною діяльністю, не рухаються за своїми планами, не просувають права жінок у різних сферах, якими вони займалися у мирний час. Найчастіше всі свої зусилля вони спрямовують на підтримку тих груп жінок і дітей, які найбільше постраждали від війни, та продовжують цим займатися попри те, що їхня праця часто не оплачується.

Наразі громадські організації зосереджені на розв'язанні нагальних гуманітарних проблем. Представники громадських організацій допомагають евакуйованим жінкам і чоловікам та співпрацюють із пунктами тимчасового перебування, де спостерігається гостра криза, спричинена наслідками війни. Переважна більшість активістів працюють на волонтерських засадах, без оплати, майже цілодобово.

Результати зустрічей з фокус-групами представників громадських організацій продемонстрували **потребу в розвитку їхньої інституційної спроможності** в питаннях взаємодії та впливу на формування місцевої політики з реалізації резолюції РБ ООН 1325 "Жінки, мир, безпека", особливо тих організацій, які функціонують в ОТГ і представляють інтереси різних груп жінок.

Повний текст звіту за результатами мапування стейкхолдерів доступний за [посиланням](#).

КЛЮЧОВІ ІНСАЙТИ ТА ВИСНОВКИ

- Дослідження продемонструвало **брак знань щодо сутності резолюції РБ ООН 1325 "Жінки, мир, безпека" у працівників органів місцевого самоврядування**. Відтак, резолюція не згадується та не використовується як дороговказ під час планування місцевої політики щодо забезпечення рівної участі жінок і чоловіків у встановленні миру, протидії безпековим викликам, ГЗН та насильству, пов'язаному з війною.
- **Практичного досвіду у плануванні місцевої політики з виконання резолюції РБ ООН 1325 "Жінки, мир, безпека" переважна більшість громад не має**.
- Для більшості громад, які здійснюють опитування жінок з-поміж ВПО про їхні потреби, відсутнє розуміння у працівників різниці у потребах між різними соціально-демографічними групами жінок і чоловіків.
- Виявлено потребу у працівників структурних підрозділів ОВА, відповідальних за розробку та виконання місцевих планів дій, в експертній підтримці для посилення знань і практичних умінь із порядку денного "Жінки, мир, безпека".

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДАЦІЙ

- 1 Організувати **навчання для фахівців центральних та місцевих органів виконавчої влади, ОВА, ОМС з питань порядку денного "Жінки, мир, безпека"**.
- 2 Розробити для фахівців місцевих органів виконавчої влади, ОВА, ОМС методичні рекомендації щодо проведення оцінювання потреб різних груп мешканців громади, зокрема ВПО та тих жінок, які зазнали негативного впливу війни.
- 3 Надати експертний супровід у проведенні оцінювання потреб різних груп мешканців громади, зокрема ВПО та тих жінок, які зазнали негативного впливу війни.
- 4 Надати експертну підтримку у розробці місцевих та/або обласних планів дій з реалізації резолюції РБ ООН 1325 "Жінки, мир, безпека" місцевим органам виконавчої влади, ОВА, ОМС.
- 5 Підтримувати розвиток інституційної спроможності локальних ГО, зокрема тих, які функціонують в ОТГ та представляють інтереси різних груп жінок, а також **сприяти розвитку практичних умінь взаємодії та впливу на формування місцевої політики з реалізації резолюції РБ ООН 1325**. Одним із механізмів може стати запровадження грантової підтримки обласних жіночих ГО, ресурс яких може бути залучений до локалізації резолюції на обласному рівні.

2.6. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ОРГАНІЗАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ 5 ЖІНОЧИХ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

ОПИС КОМПОНЕНТУ

Початково Програма розвитку організаційного потенціалу (далі — Програма) була задумана, як **організаційно-орієнтований консалтинг** з акцентом на індивідуальні потреби відібраних для участі жіночих громадських організацій. Однак у процесі розробки методології команді проекту вдалося структурувати Програму таким чином, аби вона була ще **більш комплексною** та всеосяжною завдяки формуванню міцного фундаменту знань та досвіду з найпріоритетніших напрямків у сфері розвитку організаційного потенціалу та поступовому пропрацюванню індивідуальних запитів ГО і нашаруванню кращих практик, релевантних саме для цих ГО.

Основне завдання перед командою проекту полягало у тому, щоб відібрати та підтримати 5 жіночих ГО, діяльність яких сфокусована на захисті прав жінок, активній підтримці жінок і дівчат у різних регіонах України, прагненні розвивати та масштабувати свою діяльність, а також допомогти обраним ГО рухатися до цих цілей, сприяти посиленню їхньої інституційної спроможності та забезпечити фінансуванням на реалізацію соціально-важливих проектів.

Програма була розроблена для організацій середнього чи менше середнього розміру, які працюють у місцевій громаді, області чи певній національній сфері для того, щоб участь у Програмі могла забезпечити користь та ефективність навчання і максимальний вплив на організацію. Водночас були сформовані й інші критерії відбору, які забезпечували мінімальний рівень організаційної структури та чинної спроможності для забезпечення реалізації заходів та ініціатив, а також здійснення справжнього впливу на кінцевих бенефіціарів. Саме ці критерії відіграли важливу роль у забезпеченні успішності та ефективності Програми.

► **Аналіз отриманих заявок**

З географічної точки зору отримані заявки були різноманітними, адже 54% організацій-заявниць зазначили, що **працюють по всій території України**, водночас як 16% ГО працюють у декількох областях (2–5) України, а решта (30%) — лише в одній області чи певному місті, зокрема лише 9,5% претендентів були з Києва та/або Київської області. До того ж, частина організацій були вимушені змінити свою діяльність та регіональну представленість після початку повномасштабного вторгнення: деякі закрили свої представництва на тимчасово окупованих територіях, водночас інші розширили свою діяльність у західних регіонах або закордоном.

3 точки зору цільової аудиторії, з якою працюють ГО, приблизно 4/5 організацій-заявниць на Програму зазначили, що їхня основна цільова група — ВПО (83%) та жінки, які постраждали від війни (76%). Таким чином, відбулися надзвичайно великі зміни у фокусі цільових груп серед ГО після 24 лютого 2022 року. Друга за розміром цільова група — жінки-лідерки (60%) та жінки-підприємниці (52%). Окрім того, 44% організацій-заявниць працюють з жертвами домашнього насильства, а 27% — прагнуть покращити державну політику та інституції, які від-

повідують за реалізацію гендерної політики. Ці цільові групи були актуальними як до початку повномасштабного вторгнення РФ, так і після, та потребують значної уваги. За сферами діяльності ГО спостерігається відповідна закономірність.

► **Процес відбору організацій для участі у програмі**

Процес відбору було організовано в 3 окремі етапи оцінювання з подальшим формуванням фінального рейтингу та визначенням громадських організацій, які будуть брати участь у Програмі.

Перший етап — це етап дискваліфікації, коли менш релевантні заявки вилучаються зі списку кандидатів через невідповідність базовим критеріям ГО або неякісне/слабке заповнення форми. Під час реалізації цього етапу було дискваліфіковано 46%. Цей показник відрізняється від планових 20–25% через порівняно більшу кількість отриманих заявок (63), ніж очікувалося (40–50), що спричинило потребу в більш ретельному відсіюванні через обмежену кількість часу для проведення наступних етапів та з метою пріоритетизації уваги відбіркової комісії на більш якісних, релевантних для участі в Програмі анкетах.

Другий етап — це технічне оцінювання за 100-бальною шкалою відбірковою комісією на основі завчасно визначених критеріїв оцінювання (4 тематичних секцій по 25 балів кожна). Таким чином було відібрано 10 заявок, що набрали найбільшу кількість балів (75+), для участі в наступному етапі.

Заклучний етап — це проведення інтерв'ю відбірковою комісією з 10 потенційними кандидатами, що набрали найбільшу кількість балів за результатами технічного оцінювання. Результати інтерв'ю оцінювалися за 50-бальною шкалою.

Фінальний рейтинг формувався шляхом додавання балів за 2 етапи: технічне оцінювання та інтерв'ю. Організації, що набрали найбільшу кількість балів зі 150 максимально можливих, стали учасницями Програми.

Крім того, необхідно звертати увагу на **% від максимального балу**, який в результаті набирають організації, адже це свідчить про рівень їхньої відповідності критеріям відбору та Програмі як такій. Під час реалізації нашої Програми відібрані 5 організацій набрали 77–89% від максимального балу (150), що відображає високий рівень відповідності, а відтак і подальшу значну корисність Програми для організацій.

► **Результати відбору організацій**

На основі фінального рейтингу було відібрано 5 організацій з наступними параметрами:

- Кількість співробітників: 5–8.
- Кількість волонтерів: 10–30.
- Регіональна представленість: у Рівненській, Львівській, Івано-Франківській областях, а також на території всієї України.
- Основна цільова аудиторія відібраних організацій:
 - Жінки-підприємниці, жінки-лідерки;
 - Жінки в умовах воєнного конфлікту;

- Внутрішньо переміщені особи (ВПО);
- Жінки після пологів та матері, що доглядають за дітьми;
- Школярки старших класів та студентки.
- Сфери діяльності організацій:
 - Надання підтримки жінкам в умовах воєнного конфлікту;
 - Допомога внутрішньо-переміщеним особам (ВПО);
 - Розширення прав та можливостей жінок;
 - Досягнення гендерної рівності та подолання гендерної дискримінації;
 - Досягнення політичної та економічної рівності для жінок;
 - Розвиток жіночого підприємництва;
 - Залучення жінок до процесів прийняття рішень на всіх рівнях.

Деякі організації зазнали змін у специфіці діяльності після початку повномасштабної війни РФ проти України. Так, наприклад, на базі однієї з ГО у перші місяці повномасштабної війни діяв гуманітарний штаб екстреної допомоги для жінок та дітей. Тепер же команда перевела дану діяльність у сталі проекти, де й надалі надається психологічна та гуманітарна допомога.

► Основна концепція та структура програми

Успішна Програма розвитку організаційного потенціалу має виконати 2 найважливіші цілі: надати відібраним ГО критично важливі базові знання, які були визначені пріоритетними, та підвищити рівень інституційної спроможності шляхом проведення індивідуальних сесій, спрямованих саме на потреби кожної окремої організації. Саме тому структурно Програма була розділена на 2 основні блоки: загальна програма навчання та індивідуальна робота з учасниками ГО.

Структура Програми розвитку організаційного потенціалу

Мета Загальної частини Програми полягала у необхідності забезпечення всіх 5 організацій критично важливими базовими знаннями в 4 напрямках високого пріоритету, таких як організаційний розвиток, фандрейзинг, внутрішні та зовнішні комунікації, а також фінансовий менеджмент.

Після завершення першого блоку Програми було проведено **оцінювання та аналіз потреб** і запитів організацій. Відповідно, другий блок Програми складався з індивідуальних сесій з організаціями у 3–5 найбільш необхідних напрямках, зосереджених на їхній інституційній спроможності, проектах та діяльності. Також сесії були спрямовані на вирішення певних точкових проблем та викликів ГО. Організації мали змогу обрати різні **напрямки для індивідуальної роботи** з 14 запропонованих командою проекту, проте вирішили сфокусувати свої пріоритети та зусилля на наступних: стратегія громадської організації, організаційна структура та функції, проектний менеджмент, фандрейзинг, комунікації, SMM та інструменти просування, управління волонтерами, фінансовий менеджмент та адвокація.

Після завершення Програми розвитку організаційного потенціалу громадські організації отримали **грант у розмірі до 5,000 фунтів стерлінгів** для підтримки своїх ініціатив або запуску нових проектів, що сприяють реалізації порядку денного "Жінки, мир, безпека" у своїх регіонах та загалом по території України, а також для українок закордоном.

ВИКОНАНІ ЗАВДАННЯ ТА ДОСЯГНЕННЯ ІНДИКАТОРІВ

Проектом було передбачено **2 основні індикатори**: 5 жіночих ГО повністю пройшли Програму розвитку організаційного потенціалу, а також було отримано щонайменше 70% позитивних відгуків від учасниць Програми.

Варто зазначити, що **обидві цілі були досягнуті та успішно виконані**. Реалізація Програми тривала з 19 вересня по 12 грудня 2022 року. Постійно присутніми протягом Загальної частини Програми були в середньому 11–13 учасниць (по 2–3 особи від кожної ГО). Індивідуальні сесії були повністю адаптовані до потреб та запитів кожної з ГО, враховували їхні особливості та виклики.

З метою оцінювання результатів проведених тренінгів та індивідуальних сесій було розроблено **2 фідбек-форми** задля отримання зворотного зв'язку: окремо для Загальної та Індивідуальної частин Програми. Результати таких опитувань підтверджують високу якість та рівень проведеної роботи з ГО, окремі приклади оцінок та відгуків наведено далі у звіті.

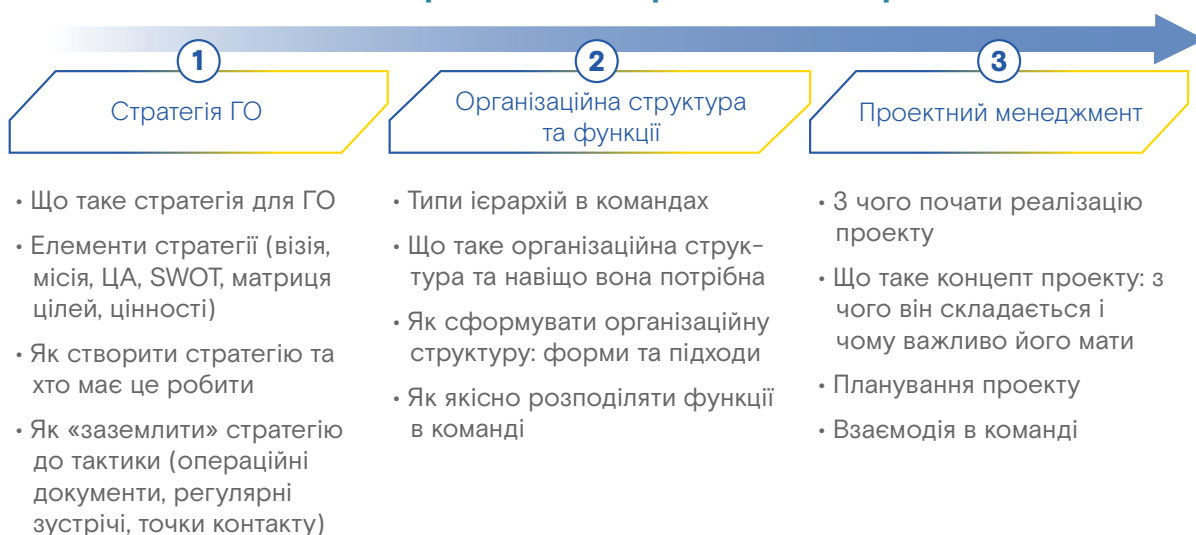
► Структура та наповнення Загальної частини Програми

Загальна частина Програми була реалізована протягом 4 тематичних тижнів та складалася з тренінгів, що стосувалися 10 базових тем, тривалістю 2–2,5 години кожен. Залежно від теми тренінгу були також присутні **профільні спеціалісти**, як-от комунікаційний чи фінансовий менеджер, грантрайтер тощо. Відвідуваність тренінгів фіксувалася в ексель-таблиці.

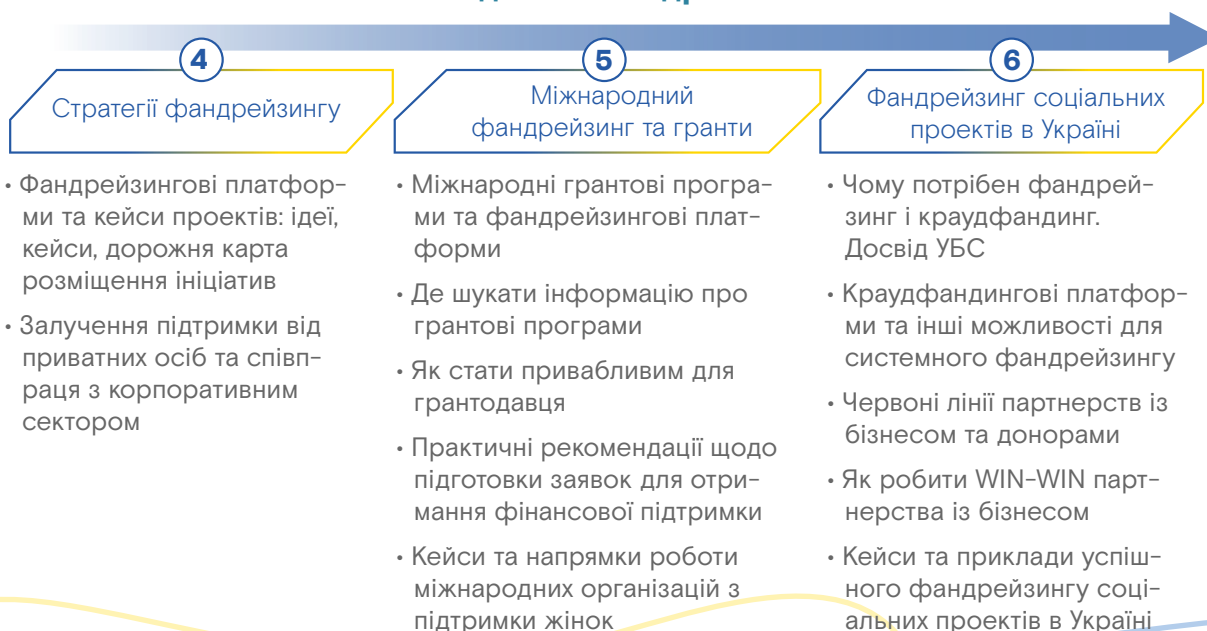
Перший тиждень був присвячений темі організаційного розвитку та стратегії ("Стратегія ГО", "Організаційна структура та функції" та "Проектний менеджмент"), другий — темі фандрейзингу ("Стратегії фандрейзингу", "Міжнародний фандрейзинг та гранти" та "Фандрейзинг соціальних проектів в Україні"), третій — темі внутрішніх та зовнішніх комунікацій ("Комунікаційна стратегія", "Внутрішні комунікації та цифрові інструменти" та "SMM та інструменти просування"). Останній четвертий тиждень містив тренінг із фінансового менеджменту та був перехідною ланкою до Індивідуальної частини Програми.

► Наповнення Загальної частини Програми

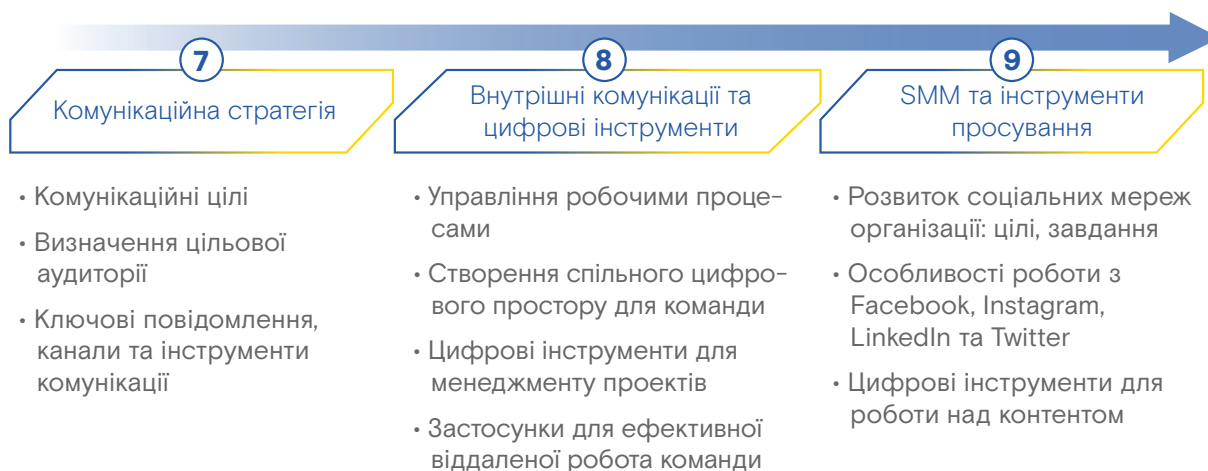
Тиждень 1. Організаційний розвиток та стратегія

Тиждень 2. Фандрейзинг

Тиждень 3. Зовнішні та внутрішні комунікації

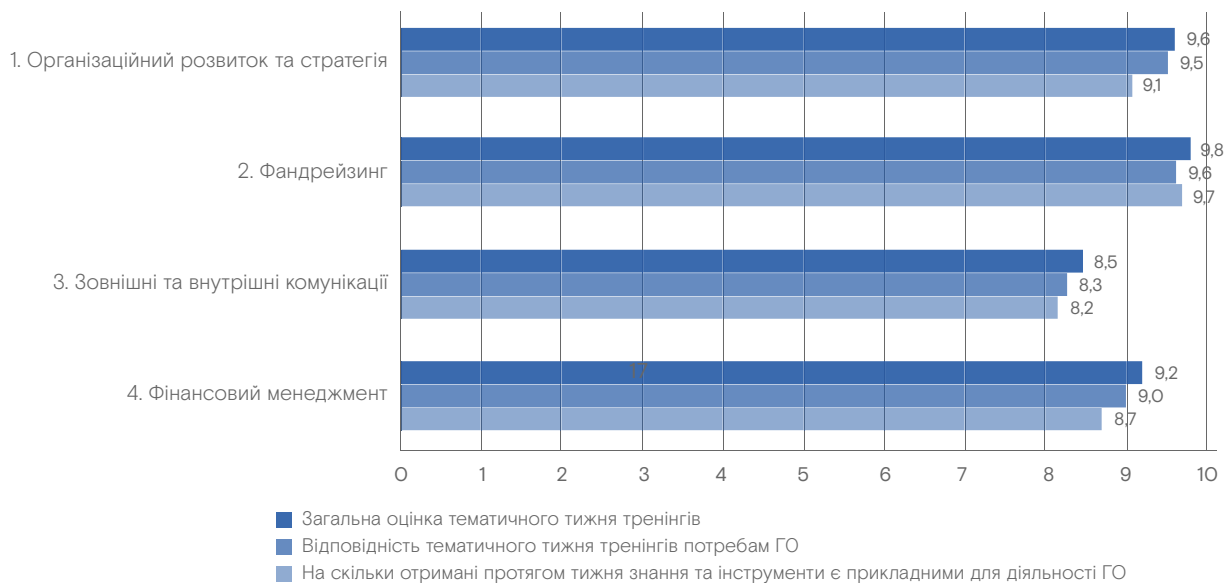
Тиждень 4. Додатковий. Перехід від Загальної до Індивідуальної частини Програми

► Оцінювання Загальної частини Програми учасницями

На фідбек-форму по Загальній частині Програми було отримано **43 відповіді**, що є доволі репрезентативною вибіркою для аналізу та формування висновків. Результати оцінювання 1-4 тижнів підтвердили значну корисність Загальної частини Програми для всіх організацій, адже було отримано високі оцінки (8,2+ із 10 максимальних балів) за всіма 3 критеріями та схвальні відгуки у розгорнутих питаннях. Отриманий результат відповідає поставленим командою у грантовій заявці цілям та індикаторам успішності Програми. Найбільш високо організації оцінили тренінги, присвячені роботі над напрямком "Фандрейзинг" (9,6-9,8 балів), а отримані відгуки свідчили про критичний брак базових знань та досвіду у цій сфері.

Результати оцінювання 1-4 тижнів Загальної частини Програми

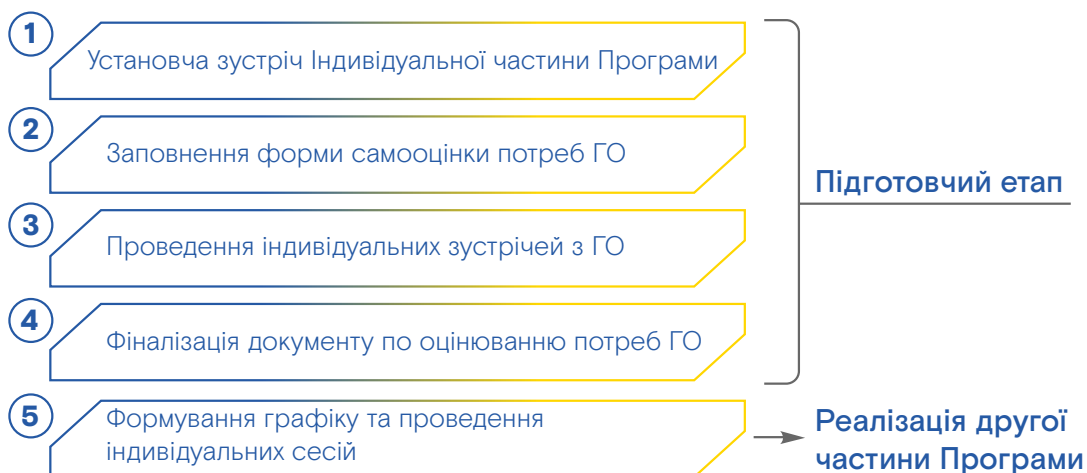

► Структура та особливості проведення Індивідуальної частини Програми

У свою чергу, Індивідуальна частина Програми складалася з **2 основних блоків завдань**: підготовчий етап, спрямований на визначення потреб ГО та власне формування графіку та проведення індивідуальних сесій відповідно до визначених запитів ГО.

Після Установчої зустрічі учасниці отримали шаблон форми самооцінювання потреб, і їм було запропоновано описати топ-3 стратегічні пріоритети ГО на найближчі півроку та проаналізувати поточний стан ГО за **14 напрямками**: 10 базових напрямки із Загальної частини Програми та 4 додаткові (адвокація та відносини з місцевою владою, управління волонтерами, моніторинг та оцінка, законодавство та відповідність).

Основні кроки Індивідуальної частини Програми

Після того, як учасниці самостійно заповнили форму оцінювання потреб, з кожною ГО було заплановано та проведено **індивідуальну зустріч для уточнення запитів** та фіналізації розподілу навчальних годин між напрямками.

Кожній організації було виділено певну фіксовану кількість годин суто для роботи з експертами та експертками, не враховуючи часу на підготовку до зустрічей та виконання домашніх завдань. Було визначено також мінімальне обмеження по тривалості індивідуальної роботи над одним напрямком — 2 години, яких мало б вистачити для точкового опрацювання проблем та запитів. **Найбільш пріоритетними** для індивідуальної роботи з експертами стали наступні напрямки: "Стратегія та організаційна структура", "Фандрейзинг" та "Комунікаційна стратегія".

Розподіл найбільш пріоритетних напрямків для індивідуальної роботи відображає **найглибші потреби та найґрунтовніші запити** для розвитку в громадському секторі, а також корелюється з результатами першого оцінювання, проведеного на основі реєстраційної форми. Інтенсивна робота саме над цими напрямками та вирішення поточних викликів сприяла посиленню інституційної спроможності організацій та розширенню їхньої діяльності.

РЕЗУЛЬТАТИ ТА ВПЛИВ

Результати та вплив Програми на кінцевих бенефіціарів є справді переконливими, адже масштабність та комплексність досягаються, у першу чергу, завдяки **ефекту мультиплікатора**. Попри те, що прямий вплив Програма мала лише на 5 ГО, проте розвиваючи ці організації, підвищуючи їхню організаційну та інституційну спроможність, якість проектів, покращуючи навички фандрейзингу, а також завдяки отриманим знанням та інструментам по залученню додаткового фінансування було здійснено опосередкований **вплив на десятки тисяч** жінок різних категорій (ВПО, підприємниці, лідерки) та інших кінцевих бенефіціарів в Україні та закордоном навіть протягом **перших 3 місяців** після завершення Програми. Саме такий підхід забезпечує локалізацію НПД 1325 в регіонах, сприяє покращенню взаємодії з органами місцевого самоврядування та постає тією критично важливою допомогою громадам та спільнотам у процесах відновлення України.

► **Відгуки учасниць про корисність Загальної частини Програми**

Починаючи вже з перших тренінгів, завдяки ґрунтовній роботі експертів з учасницями Програми, у ГО почали відбуватися певні зрушення в різних напрямках інституційної спроможності, про що свідчать деякі з відгуків, наведені нижче:

"Зафіксувала методи, які раніше ми використовували в організації, але багато що інтуїтивно. Зараз з командою почали проводити стратегічні сесії, тому отримані знання допоможуть правильно обрати пріоритети та конкретніше окреслити функції кожного члена команди, знайти спеціалістів на необхідні ролі. Відмітила для себе чіткий план дій: спочатку хочемо розібрати нашу візію, сформувані її більш конкретно. Дуже все структуровано розповідали, та маємо тепер план що за чим робити."

— Учасниця тренінгу "Стратегія ГО"

"Найбільш корисним було подивитися на реальні формати організаційних структур, адже це дало можливість краще побачити, як можна організувати все це в нас, щоб працювати ще більш ефективно."

— Учасниця тренінгу "Організаційна структура та функції"

"Щиро дякую за те, що ви ділитеся вашими знаннями та досвідом. Для мене особисто це зараз цінно, коли дуже багато невизначеності, і подібне навчання допомагає згадати, що обраний мною шлях правильний."

— Учасниця тренінгу "Стратегії фандрейзингу"

"Більш чітко стало видно нашу помилку у веденні соціальних мереж. Ми публікували те, які заходи та події відбуваються. Але тепер є розуміння, що треба подавати не лише сухі факти, а більше про користь від того, що було, і що корисного отримає для себе читач. Найбільш важливо було почути про те, як зацікавлювати та вести аудиторію, більше комунікацій з читачами, що дасть у майбутньому більш швидке і легке залучення при потребі реалізації того чи іншого проекту."

— Учасниця тренінгу "SMM та інструменти просування"

Детальний аналіз проведеного опитування щодо корисності кожного з тематичних тижнів Програми та візуалізація отриманих результатів були представлені у форматі **презентації** зі слайдами по кожному тренінгу Загальної частини Програми. Ознайомитися з презентацією можна за наступним [посиланням](#).

► **Вплив індивідуальних сесій на діяльність ГО**

За підсумками роботи експертів із громадськими організаціями під час індивідуальних сесій деякі результати були відчутні одразу, інші ж стануть помітними лише з часом, проте кожна з 50+ проведених зустрічей була корисною та продуктивною. У процесі роботи над кожним напрямком учасниці ГО були максимально уважними та проактивними, а тому одразу ж **почали втілювати зміни та ідеї**, що сформувався в рамках Індивідуальної частини Програми.

Ключовою для більшості напрямків стала проведена робота над стратегуванням діяльності ГО, а також пропрацювання структури та організаційних функцій. За результатами індивідуальних сесій із напрямків **"Стратегія ГО"** та **"Організаційна структура та функції"** очікуються наступні зміни у командах 4 організацій:

- Посилення розуміння та цілісності команди стосовно ключової діяльності ГО та її подальших дій.
- Підвищення ефективності команди, адже є чіткий план дій, зменшення розфокусованості ресурсів ГО.
- Підвищення спроможності брати більше відповідальності кожним окремим членом/членкинею команди та командою в цілому, адже кожен/кожна чітко розуміє свою роль в ГО.

- Створення спроможності розширювати команду та масштабувати проекти, адже є розуміння "куди та як зростати командою".
- Зменшення потенційних конфліктних точок через розподіл ролей та зон відповідальності.
- Розуміння командою слабких точок організації, вибудова відповідного плану, що в результаті має призвести до внутрішніх змін та посилення організаційної спроможності та потужності ГО в цілому.
- Посилення організаційної спроможності як такої, адже є розуміння точок розвитку, а також важливості такої роботи надалі.

У результаті цілої низки індивідуальних зустрічей за тематикою **"Проектний менеджмент"** у діяльності ГО "Інститут Суспільних Ініціатив" вже розпочато роботу над такими напрямками:

- Систематизація процесів управління проектами завдяки сформованим шаблонам документів, які дозволять надалі якісніше реалізовувати проекти.
- Формування навички довгострокового планування проектів, оскільки було розроблено шаблон карти проектів, який команда зможе використовувати й надалі.
- Запобігання вигоранню команди, оскільки тепер є чітке розуміння реалістичних задач і план їх виконання, що допомагає розподілити завдання та не перевантажити всю команду чи окремих її членів і членкинь.

У результаті індивідуальних сесій з напрямків **"Стратегії фандрайзингу"** та **"Міжнародний фандрайзинг та гранти"** очікується значний вплив на роботу трьох організацій, зокрема вже зараз ГО відзначають:

- Підвищення видимості ГО.
- Розширення переліку партнерів, у тому числі з потенційними донорами з-поміж корпоративного бізнесу.
- Покращення якості підготовки грантових заявок. Як результат, збільшення фінансування ГО "Клуб підтримки вагітності та материнства "Лада", які виграли доволі великий грант від міжнародного донора.

Завдяки індивідуальній роботі за напрямком **"Фандрейзинг соціальних проектів"** у діяльності трьох організацій відбувається зміна tone of voice² ГО. Адже організації почали говорити історіями жінок, які досягли успіху або подолали страх і зробили крок у бік створення власного підприємницького проекту, з'явився чіткий курс організації, який відповідає реаліям сучасного світу і є наразі найбільш затребуваним у донорів. Також зросла впевненість у процесі пошуку локальних благодійників, відбувається активніше залучення до співпраці блогерів і ЗМІ. Разом із тим представниці організацій зазначають, що більше проявляється цінність співпартнерства, коли всі процеси не робляться одними руками, що призводить до вигорання членів

² Tone of voice — у перекладі з англ. "голос бренду"

команди, а розподіляються між рівноправними учасниками проекту, а також у процесі запуску співпраця з соціально-відповідальним бізнесом.

Як результат проведених індивідуальних сесій з напрямку **"Комунікаційна стратегія"** за 3 місяці роботи організацій помітно зміни в зовнішній комунікації. Вона стає більш системною, спрямованою на досягнення стратегічних завдань ГО, а також дозволяє залучити більше нових активних членкинь та ефективніше досягати поставлених цілей. Робота з комунікаційною стратегією дозволила організаціям краще розуміти свою цільову аудиторію та безперервно її досліджувати, зрозуміти, які саме меседжі працюють для неї, удосконалити канали комунікації, які допоможуть донести ці меседжі, а також оновити та посилити інструменти комунікації для того, аби цільова аудиторія почула ключові повідомлення та зреагувала на них відповідно до очікувань організацій. Такий підхід сприяє бути ефективнішими та зрозумілішими для своєї цільової аудиторії та відповідно краще досягати поставлених завдань.

Як результат роботи над напрямком **"SMM та інструменти просування"** учасниці ГО поглибили знання інструментів для створення постів у соцмережах та вивчили функціонал мережі LinkedIn, що дозволяє їм зараз створювати та працювати над особистим брендом у цій соцмережі. Завдяки отриманим знанням про свою цільову аудиторію, ГО продуманіше комунікують з нею, а також використовують більше безкоштовних можливостей для збільшення охоплення публікацій та своїх сторінок у соцмережах. Відповідно навіть зараз помітною є тенденція до зростання активності користувачів на сторінках у соцмережах. ГО зазначають, що тепер мають таке візуальне оформлення і "tone of voice", які повністю відповідають їхній ідентичності, а це своєю чергою сприяє створенню онлайн-спільноту активних і зацікавлених читачів, які бачать в контенті ГО цінність для себе. Окрім того, ГО підтвердили, що використовують більше цифрових інструментів, які допомагають робити публікації візуально привабливішими для соцмереж.

Команда ГО "ДіЄ. Добрі Ідеї Єднають" під керівництвом експерта з **"Фінансового менеджменту"** розробила нову систему фінансового менеджменту для організації та фінансовий план на 2023 рік, а також сформувала план розгортання системи протягом року. Очікується, що проведені сесії підвищать рівень фінансового менеджменту ГО, а впровадження нової системи фінансового менеджменту та виконання розробленого фінансового плану забезпечать фінансову стабільність організації та її становлення як повноцінно функціонуючої інституції.

У результаті роботи над напрямком **"Адвокація та відносини з місцевою владою"** членкині ГО "Клуб підтримки вагітності та материнства "Лада" краще опанували методологію адвокаційних кампаній та оцінили власну адвокаційну спроможність щодо проведення таких кампаній, сформували наступні кроки, які необхідно втілити для розвитку в напрямку підвищення адвокаційної спроможності. Окрім того, очікується, що у 2023 році організація створить опис власного адвокаційного порядку денного, де буде інформація про зміни в законодавстві, які вона підтримує та ті, проти яких вона виступає, а також опис рівня готовності організації включатись в проведення кампаній за цими напрямками. Очікується, що найбіль-

шим досягненням стане планування та проведення однієї невеликої адвокаційної кампанії, яка дозволить ГО зафіксувати свою публічну роль.

Завдяки роботі над напрямком **"Управління волонтерами"** команда ГО "Клуб підтримки вагітності та материнства "Лада" глибоко пропрацювала взаємодію з волонтерами в рамках своєї діяльності, стала більш відкритою до взаємодії з волонтерами та почала залучати їх до своїх проектів. Завдяки цьому основна команда ГО має ресурс розширювати власну діяльність, розуміє мотивацію залучених волонтерів/волонтерок та їх сильні сторони. Представниці ГО зазначають, що у розробці пілотний проект для роботи з волонтерами в комунікаційному напрямку, адже саме якісна робота з ними у сфері комунікацій надасть організації можливість збільшити аудиторію, поширити більше інформації про роботу ГО та залучити більше підтримки.

► **Відгуки учасниць щодо Індивідуальної частини Програми**

Нижче наведено лише незначну частину отриманих відгуків, проте навіть вони відображають ключові результати та значний вплив Програми на діяльність організацій у коротко- та довгостроковій перспективах.

"Нас було 10 дівчат і всі вийшли із зустрічі з чітким розумінням, чому вони в цій ГО, куди ми рухаємося, хто наша цільова, які напрямки ми розвиваємо, і де ми найсильніші. Окрім того, заплановані на 7 найближчих місяців заходи та активності дуже змотивували команду. Уже визначаються ті, хто обирає конкретні напрямки роботи, та ті, хто будуть займатися організаційним розвитком. Для мене також цей день став дуже крутим, бо побачила командну роботу дівчат. Ну і, звісно, маємо тепер ще більше роботи та планів."

— Учасниця стратегічної сесії від ГО "Асоціація жінок України "Дія-Рівне"

"Провели аудит Фейсбук-сторінки та переглянули SWOT-аналіз під кутом комунікаційної стратегії. Працювали над домашнім завданням і зафіксували потребу в коригуванні деяких пунктів "пекельного кола" та отримали домашнє завдання прописати потреби нашої цільової. Цей інструмент використали під час проведення відкритого заходу 6 листопада, який зібрав понад 50 жінок. Також ми запустили інформаційну кампанію у мережі Фейсбук, запрошуючи на цю подію. І завдяки новій тональності повідомлень нам вдалося залучити не 10-15 (як зазвичай) жінок, а понад 50. Це фантастично!"

— Учасниця сесії з напрямку "Комунікаційна стратегія" від ГО "Асоціація жінок України "Дія-Рівне"

"Нарешті створили портфолію виконаних проектів, список потенційних донорів, список грантових конкурсів. Взагалі по-іншому почала сприймати термін міжнародний фандрейзинг, зрозуміли його особливості."

— Учасниця сесії з напрямку "Міжнародний фандрейзинг і гранти" від ГО "ДІЄ. Добрі Ідеї Єднають"

"З'явилося чітке розуміння, для чого потрібні волонтери та як їх залучати в команду. Індивідуальні зустрічі змінили уявлення про цінність волонтерства, надали розуміння як з волонтера зробити постійного співробітника команди, як зрозуміти та прийняти, що волонтери можуть йти, змінюватися. Після зустрічі було і натхнення, і розуміння наступних кроків."

— Учасниця сесії з напрямку "Управління волонтерами" від ГО "Клуб підтримки вагітності та материнства "Лада"

Отримані відгуки ще раз підтверджують важливість індивідуальної роботи ГО з експертами, показують вплив та відображають зміни, яких можна досягнути навіть за декілька таких зустрічей у межах Програми, а відтак характеризують значущість та важливість цього напрямку роботи ГО, особливо в такому форматі.

КЛЮЧОВІ ІНСАЙТИ ТА ВИСНОВКИ

Попри негативні наслідки війни, поточну ситуацію та нестабільність в Україні, громадські організації проявляють великий інтерес до навчань та бачать для себе значну потребу в розвитку організаційної спроможності, а також прагнуть виступати інструментом суспільних змін, докладати максимум зусиль для підтримки українських жінок, ВПО та робити все можливе для наближення перемоги, тому проведення подібних програм є критично необхідним для розвитку громадського сектору України.

► Підготовчий етап

З метою охоплення більшої кількості організацій тривалість підготовчого етапу рекомендовано має складати щонайменше 1,5 місяця: 3-4 тижні — для просування конкурсу на програму та піар-кампанії. Адже, враховуючи складність реєстраційної форми, необхідно більше часу для її поширення та повного комплексного заповнення, а також 2-3 тижні — для проведення оцінювання та інтерв'ю, що забезпечить комплексний відбір найкращих ГО, а також лишиться час для підписання документів. Реєстраційна форма має бути максимально комплексною та охоплювати різні аспекти, як-от поточний стан ГО, наявність досвіду проведення стратегічних сесій і подібне, але водночас не бути сильно перевантаженою та заскладною. Залежно від фокусу Програми під час відбору можна додатково зробити акцент на ГО, які роблять внесок у реалізацію НПД 1325 на локальному рівні або ж діяльність яких пов'язана з відновленням України.

► Формування Програми

Тривалість Програми рекомендовано має складати до 4 місяців. Перші 4-5 тижнів становитимуть загальну частину, де організації здобудуть базові знання з 10+ окремих тем та напрямків. Рекомендується проводити не більше, ніж 3 тренінги в тиждень, щоб не перевантажувати учасниць та забезпечити максимальну відвідуваність. Такий підхід дозволить ГО сформувати чітке бачення свого поточного рівня у цих сферах, створити підґрунтя для подальшої роботи та ефективніше визначити потенційні можливості для вдосконалення. Для належної оцінки потреб та прове-

дення індивідуальних зустрічей-інтерв'ю з метою фіналізації запитів та розподілу годин, а також з метою підготовки, узгодження розкладу з експертами та планування графіку індивідуальних сесій, проміжний етап має тривати 2-3 тижні.

► **Особливості проведення Індивідуальної частини Програми**

Рекомендована тривалість Індивідуальної частини Програми — **до 2 місяців**. Кожній темі слід присвятити 2-3 тижні, щоб дати можливість організаціям зосередитися та досягти кращих результатів у кожному напрямку, а також дотримуватися логічної ієрархії. Для підвищення ефективності Індивідуальної частини Програми бажано визначити фокус та встановити обмеження у 3 загальні теми, яким буде комплексно присвячено по 6-8 годин, а також 1-2 точкові проблеми та питання з інших напрямків загальною тривалістю до 4 годин, аби не розпорошувати зусилля. Рекомендована сумарна кількість годин для кожної ГО — **24-28 годин**, залежно від термінів реалізації всієї Програми та наявного бюджету. Важливо враховувати, що організаціям знадобиться час для виконання завдань до чи після зустрічей або ж для самостійних додаткових зідзвонів командою задля доопрацювання матеріалів.

Під час реалізації цієї частини Програми важливо послідовно викладати теми та підтеми, адже, наприклад, комунікаційну стратегію або стратегію фандрейзингу неможливо якісно розробити без попередньо сформованої та узгодженої стратегії діяльності всієї ГО.

Доволі корисним рішенням може стати проведення стратегічних сесій в офлайн форматі, на яких будуть присутніми переважно керівництво ГО, що забезпечить більш концентрований та продуктивний підхід до напрацювання стратегії та планів.

► **Завершення Програми та подальше менторство**

Задля покращення взаємодії між організаціями після завершення всієї Програми рекомендується провести фінальну офлайн-зустріч у форматі нетворкінгу, що дасть можливість зустрітися всім учасникам разом, поділитися враженнями, обмінятися досвідом, обговорити плани ГО, а також об'єднати зусилля для спільних майбутніх проектів чи ініціатив, що сприятиме взаємопідсиленню організацій та збільшенню охоплення їхньої ЦА.

Не менш вагомим є також те, що робота ГО з експертами не має завершуватися після реалізації всієї Програми. Експертна підтримка та менторство протягом 2-3 місяців після завершення Програми забезпечить максимально ефективне використання ресурсів ГО, відслідковування прогресу та дотримання поставлених у процесі індивідуальної роботи пріоритетів і цілей, допоможе долати труднощі, з якими організації потенційно можуть зіткнутися на своєму шляху.

Методичний посібник Програми розвитку організаційного потенціалу доступний за [посиланням](#).

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДАЦІЙ

Під час розробки методології концепція Програми базувалася на гіпотезах команди проекту та дослідженнях з оцінювання потреб населення в умовах воєнного стану, а також частково враховувала досвід реалізації подібних програм іншими організаціями. Однак тепер, маючи власний унікальний досвід та спостерігаючи за вже відчутними результатами та змінами в діяльності ГО, команда проекту сформулювала перелік рекомендацій, що сприятимуть покращенню та розширенню Програми під час її можливого повторного проведення:

- 1 Зробити фокус на ГО, які роблять внесок у локалізацію НПД 1325 та порядку денного "Жінки, мир, безпека" у своїх регіонах або ж діяльність яких пов'язана з відновленням України з урахуванням гендерного аспекту, адже цей напрямок є одним з найбільш пріоритетних у поточних умовах.
- 2 Збільшити тривалість просування реєстраційної форми та набору анкет — з 2 до 3-4 тижнів, аби охопити якнайбільшу кількість організацій, для яких Програма потенційно може виявитися цікавою та корисною.
- 3 Збільшити кількість часу, відведеного для відбору організацій — з 2 до 3 тижнів мінімум.
- 4 Збільшити тривалість реалізації усієї Програми вдвічі — з 7 до 14-15 тижнів (+/- 4 місяці) — для більш глибокої та ґрунтовної взаємодії між ГО та експертами в темпі середньої інтенсивності:
 - Розширена Загальна частина — 5 тижнів.
 - Оцінювання потреб ГО та формування графіку Індивідуальної частини — 2-3 тижні.
 - Індивідуальна частина — 8-9 тижнів.
- 5 Розширити охоплення тем та напрямків під час реалізації Загальної частини Програми (з 10 до 14) з метою охоплення усіх найбільш важливих тем та напрямків для комплексного розвитку.
- 6 Збільшити тривалість індивідуальної роботи з експертами до 24-28 годин, що забезпечить глобальне пропрацювання 3 найпріоритетніших напрямків, а також залишить можливість пропрацювати й точкові проблеми та виклики з 2-3 інших напрямків.
- 7 Поєднати онлайн та офлайн формати за можливості, адже це забезпечить гнучкість у роботі та сприятиме підвищенню ефективності індивідуальних сесій.
- 8 Додати пост-роботу ГО та експертів, зокрема подальше менторство для відслідковування прогресу й досягнення поставлених цілей щонайменше протягом 2-3 місяців після завершення Програми.
- 9 Провести фінальну зустріч в офлайн форматі нетворкінгу — зібрати разом усіх учасниць Програми для обміну досвідом, враженнями та встановлення більш тісних взаємозв'язків між організаціями.

2.7. ПРОГРАМА ВИДАЧІ ГРАНТІВ

ОПИС КОМПОНЕНТУ

Програма видачі грантів 5 жіночим ГО була розроблена таким чином, аби продовжити попередню Програму розвитку організаційного потенціалу, проведену протягом вересня–грудня 2022 року. Початкові концепції проектів, надані організаціями ще на етапі подання заявок на Програму розвитку організаційного потенціалу, були визначені як один з 4 основних критеріїв відбору (25% балів) для участі в обох Програмах та оцінені відповідним чином.

Основна мета Програми видачі грантів полягала у створенні можливостей для 5 ГО реалізувати свої проекти та розширити діяльність за окремими напрямками підтримки цільових груп шляхом надання їм грантового фінансування у розмірі **до 5,000 фунтів стерлінгів**. Найбільший фокус профінансованих проектів було спрямовано на розвиток м'яких навичок та здобуття нових компетенцій жінками, які постраждали від війни, розвиток жіночого підприємництва, а також надання менторських консультацій та психологічної підтримки. Основним критерієм ефективності реалізації Програми було визначено досягнення своїх цілей та бажаних результатів щонайменше 3 з 5 організацій, аби їхні проекти (а відповідно й Програма загалом) вважалися успішними.

Під час доопрацювання концепцій, підготовки та реалізації своїх грантових проектів організації використовували знання та навички, отримані під час навчання та за результатами індивідуальної роботи з профільними експертами в межах Програми розвитку організаційного потенціалу. Під час розробки процесу та створення шаблонів адміністрування грантових проектів було закладено професійний підхід до управління проектами **за основними стандартами PMI³**, адаптованими до Програми видачі грантів. Уміння ефективно розпоряджатися фінансами, здійснювати зовнішні комунікації, використовувати у своїй роботі цифрові інструменти та навички SMM, отримані під час активностей з попередньої Програми, стали вирішальними для успішної реалізації кожного з грантових проектів.

Структурно Програма видачі грантів була розподілена на **3 окремі етапи**: підготовчий період, власне реалізація Програми та грантових проектів, а також завершальний етап, що охоплював оцінювання результатів та досягнень кожного з 5 проектів та здійснення комунікацій про ті 3 проекти, що мали найбільш вагоме значення та найпотужніший вплив на свою цільову аудиторію.

ВИКОНАНІ ЗАВДАННЯ ТА ДОСЯГНЕННЯ ІНДИКАТОРІВ

У проектній заявці було передбачено, що 3 проекти будуть успішно реалізовані в межах Програми до 28 лютого 2023 року, що власне й було **досягнуто**.

Задля дотримання правил фінансування, визначених Посольством Великої Британії в Україні та з метою узгодження всіх проектних та організаційних деталей

³ PMI — Project Management Institute; з англ. — Інститут Управління Проектами, США — міжнародна неприбуткова професійна організація з проектного менеджменту

щодо взаємодії між ГС "ЦЕВ" та 5 організаціями було розроблено типовий набір проектних документів та шаблонів, що включає наступні: договір про надання субгранту (або ж грантова угода), концепція проекту, статут, бюджет та план проекту, описовий та фінансовий звіти, акт виконаних робіт.

► Підготовка проектних документів

З метою максимально повного та якісного заповнення документів команда проекту надала **експертно-консультаційну допомогу громадським організаціям** в доопрацюванні та фіналізації проектної документації до їхнього остаточного затвердження та підписання ГС "ЦЕВ". Задля цього було проведено по декілька зустрічей з кожною організацією, на яких особливу увагу було присвячено чіткому формулюванню проблематики, мети, портрету цільової аудиторії, показників та індикаторів успішності реалізації проекту, визначенню стейкхолдерів та потенційних ризиків. Окрім того, було організовано додаткову зустріч з бухгалтером для кожної організації за тематикою особливостей роботи з первинною документацією, дотримання фінансової дисципліни та підготовки до майбутнього подання звітності.

Найбільш поширені **труднощі та виклики**, з якими зіткнулися організації у процесі підготовки документації, були наступні:

- Обмежене розуміння теорії змін та те, як саме її використовувати під час структурування проектних документів.
- Занадто широко сформульовані цілі та показники, індикатори проектів, що ускладнює подальший моніторинг і звітність.
- Відсутність практичного досвіду запуску та планування проектів за стандартами міжнародного проектного менеджменту.

Під час підтримки організацій у структуруванні їхніх проектних документів команди 5 ГО отримали цінні знання у сферах запуску та планування проектів. Підхід до розробки та опрацювання проектних ідей, а також шаблони документації можуть використовуватися організаціями й надалі у майбутніх проектах, проектній та програмній діяльності.

► Фінансування та моніторинг досягнень

Фінансування грантових проектів здійснювалося у **2 етапи**:

1. Після підписання проектної документації авансовим платежем у розмірі **до 80%** бюджету.
2. По завершенню проекту, після затвердження контентної та фінансової звітності, а також проведення оцінювання реалізованих проектів — залишок у розмірі до 20% від початкового гранту.

З метою досягнення результатів проектів на етапі впровадження експерти ГС "ЦЕВ" кожні два тижні проводили статус-зустрічі з командами кожної ГО. Загалом було проведено по 7 таких зустрічей з кожною організацією та загалом 35 зустрічей за

3 місяці реалізації проектів. Кожна зустріч включала в середньому 4–5 учасників, зокрема щонайменше 2 експертів з ГС "ЦЕВ", керівницю проекту та керівницю ГО, а також профільних спеціалісток, таких як фінансові та комунікаційні менеджерки, залежно від порядку денного зустрічі.

Мета статус-зустрічей полягала у відслідковуванні прогресу, моніторингу успішності реалізації проекту, визначенню потенційних проблем та ризиків, а також шляхів їхньої мінімізації. Наповнення кожної такої зустрічі було адаптоване під проекти ГО та відповідно змінювалося в ході реалізації проекту залежно від потреб у конкретний момент часу. Порядок денний та перелік необхідних документів до кожної зустрічі було сформовано завчасно та повідомлено командам ГО. За результатами кожної зустрічі були зроблені звіти із зазначенням ключових тез та рекомендацій.

► **Оцінювання результатів та успішності проектів**

З метою комплексного оцінювання результатів кожного проекту було розроблено низку методів та інструментів, більша частина з яких були прикладні для всіх організацій, тоді як деякі релевантні лише для 1–2 залежно від особливостей проектів.

Оцінювання успішності реалізованих проектів відбувалося на основі **5 стандартних критеріїв OECD-DAC** (OECD-DAC 2015 року):

1. **Релевантність** — ступінь узгодженості цілей проекту з вимогами бенефіціарів, потребами країни, глобальними пріоритетами та політикою донорів.
2. **Ефективність проекту** — якою мірою цілі проекту були досягнуті або будуть досягнуті, беручи до уваги їх відносну важливість та вплив у довгостроковій перспективі.
3. **Ефективність використання ресурсів** — опис того, на скільки економічно доцільно та раціонально використовуються ресурси (кошти, досвід, час, обладнання тощо) та як вони перетворюються на результати.
4. **Вплив** — позитивні та негативні первинні та вторинні довгострокові результати та наслідки реалізації проектів, які виникли прямо чи опосередковано, навмисно чи ненавмисно.
5. **Сталість** — продовження отримання вигод від проектів після припинення основної допомоги донором. Проекти мають бути як екологічно, так і фінансово стійкими. Якщо наголос не робиться на зовнішній допомозі, стійкість можна визначити як здатність ключових зацікавлених сторін підтримувати діяльність заходів після припинення донорського фінансування з використанням місцевих ресурсів.

Команда ГС "ЦЕВ" проводила **моніторингові заходи** для кожного з проектів у форматі статус-зустрічей раз на 2 тижні протягом грудня–березня з командами проектів щодо успішності виконання плану, навчальної програми, статусу досягнення індикаторів, використання бюджету та графіку завершення платежів, а також ознайомчі онлайн або офлайн візити, зокрема у м. Львів та с. Рунгури, Пе-

ченіжинської ОТГ. Відповідно **спільними фактичними інструментами оцінювання** кожного з проектів організацій-учасниць Програми видачі грантів були наступні:

1. Аналіз нарративного звіту на досягнення індикаторів і перевірка підтверджуючих матеріалів.
2. Аналіз результатів опитування користувачів/учасниць.
3. Аналіз виконання комунікаційного плану та охопленнь.
4. Опис результатів моніторингових заходів, проведених командою ГС "ЦЕВ".

Окрім того, було здійснено онлайн-візит на відкриття стартап-табору в рамках проекту ГО "Фундація "Стартап Україна", проведено 2 ознайомчих візити представників команди ГС "ЦЕВ" на відкриття та закриття програми "WoMentor" до ГО "Інститут Суспільних Ініціатив", а в рамках проекту ГО "ДІЄ. Добрі Ідеї Єднають" — додатково проведено аналіз фінансового звіту, а також здійснено опис результатів ознайомчого візиту представника ГС "ЦЕВ" під час відкриття коворкінгу.

Загалом, оцінювання успішності проектів було проведено комплексно та належним чином, що дало можливість верифікувати отримані результати. Здійснені фізичні візити представниками команди ГС "ЦЕВ" додали індивідуальності всьому процесові. Результати оцінювання детально описані в окремих звітах для кожної ГО. Як позитивні відгуки, так і зауваження та пропозиції були зазначені та передані командам ГО, щоб стимулювати вдосконалення їхніх проектів та організаційних процесів у майбутній діяльності. Окрім загальних висновків, були надані також рекомендації як щодо змісту проектів, так і щодо вдосконалення стандартів звітності та управління організаціями.

РЕЗУЛЬТАТИ АКТИВНОСТЕЙ ТА ВПЛИВ НА КІНЦЕВИХ БЕНЕФІЦІАРІВ

Завдяки плідній роботі та значним зусиллям організації досягнули дійсно надзвичайних результатів. Нижче у розрізі ГО наведені лише деякі з них.

ГО "Клуб підтримки вагітності та материнства "Лада"

- Створено **онлайн чат-бот** для психологічної підтримки мам і вагітних.
- За мету було взято досягнення щонайменше 50,000 переглядів промо-матеріалів чат-боту. Насправді ж було досягнуто **понад 440,000 унікальних переглядів**, що майже в 9 разів вище очікуваного цільового значення.
- За підсумками реалізації проекту було зафіксовано **4,100+ користувачів**, що майже в 3 рази перевищує цільовий показник.

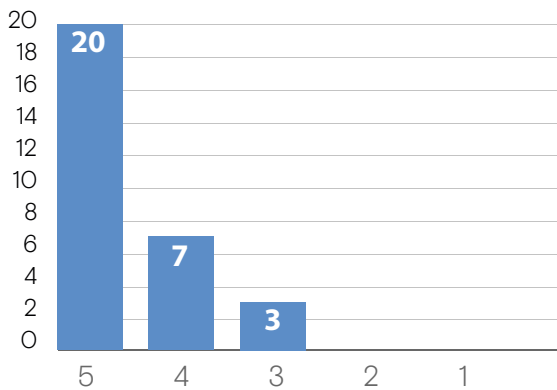
Керуй емоціями,
щоб вони не керували тобою

чат-бот для мам

- **93%** опитаних зазначили, що їхні відчуття змінилися після перегляду відеолекцій, зокрема стало легше, спокійніше, з'явилися сили жити далі.
- Більшість респондентів (90%) відзначили високий рівень корисності та практичності чат-боту. Середня оцінка становить **4,57**, де 5 — це максимум.

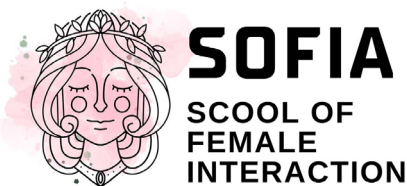
Корисність чат-боту
N=30

Найактуальніший відеоурок
N=30

ГО "Асоціація жінок України "Дія-Рівне"

- Проведено **програму для інтеграції та підтримки жінок ВПО** у м. Рівне включно з курсами фінансової грамотності.
- Загальне комунікаційне охоплення складає **понад 2,000** жителів Рівненської громади.
- Загальна оцінка програми є максимальною — **10 балів**, на **99%** учасниці планують використовувати отримані знання та інструменти в майбутньому.
- **86%** опитаних зазначили, що рівень їхніх знань та компетенції з фінансової грамотності по завершенню програми **"Дуже змінився"**, та лише 14%, що "Змінився частково".

Жіноча взаємодія

28 лютий · 🌐

🔥 "Школа жіночої взаємодії" SoFIA добігла свого навчального завершення! Позаду у нашої команди:

🚀 15 навчальних, активних модулів із учасницями;

🚀 16 жінок із числа ВПО, які впевнено можуть назвати себе тренерками з фінансової грамотності;

🚀 16 підлітків, які тепер набагато краще орієнтуються у світі фінансів;

🚀 десятки корисних знайомств та комунікацій;

🚀 десятки годин приємних емоцій;

🔥 а також вже маємо перший офіційний стартап, одна з наших учасниць відкриває школу фінансової грамотності для підлітків !

😊 Чи задоволені ми результатом? О, так!

😊 SoFIA стала одним із тих проєктів, з яким не хочеться прощатися!

- Усі учасниці **планують проводити тренінги** з фінансової грамотності в майбутньому, зокрема для дітей шкільного віку, а також для студентів у онлайн та офлайн форматі.
- Одна з жінок планує відкриття фінансової школи для дітей та підлітків, а інша — стати фінансовою тренеркою.

ГО "Фундація "Стартап Україна"

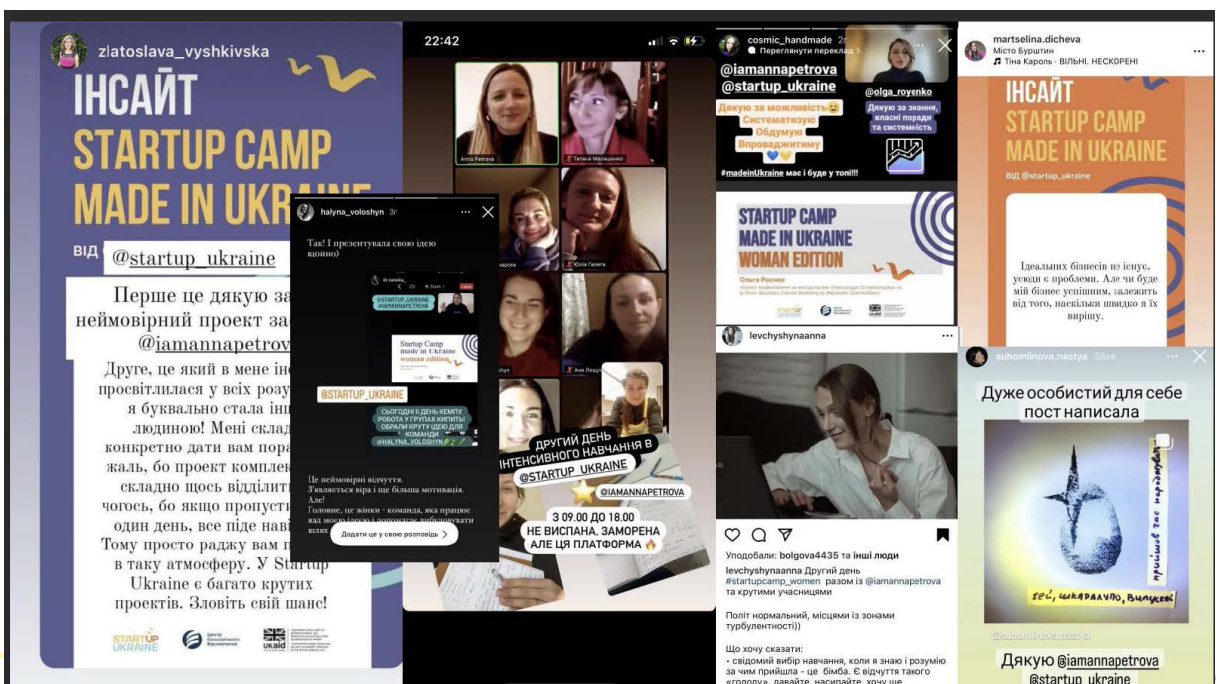
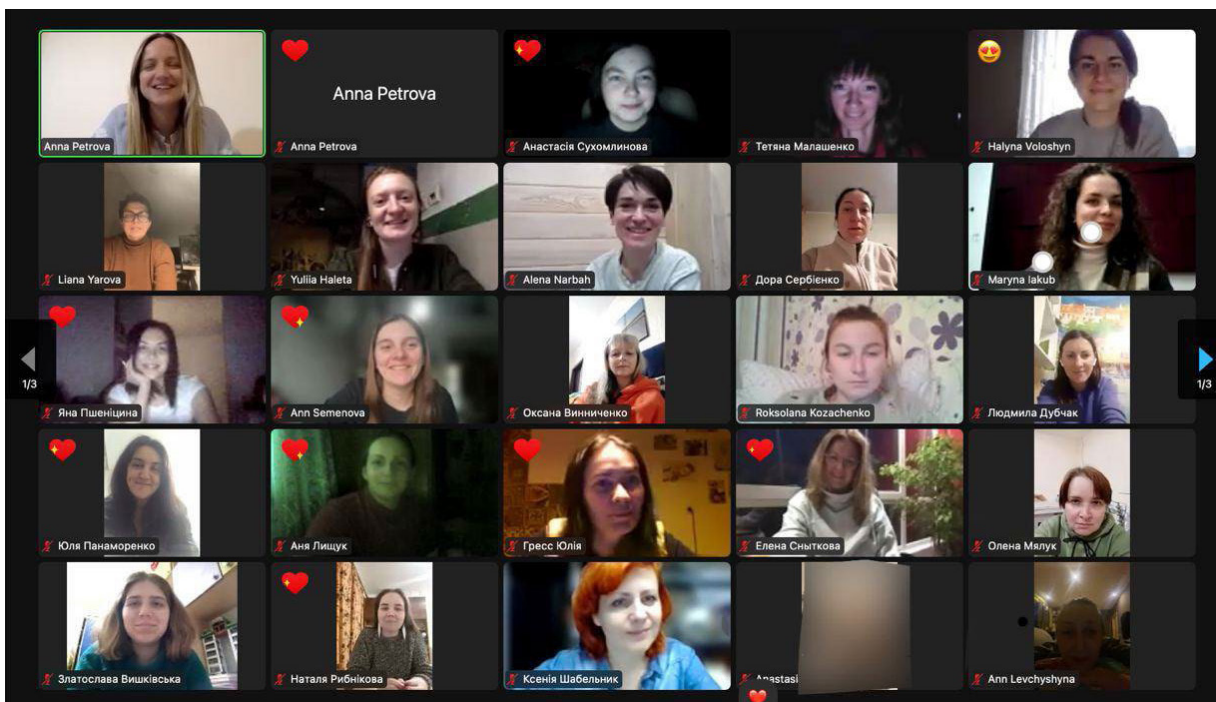

- Реалізовано жіночий **стартап-табір**, де було опрацьовано 60+ бізнес-ідей. Загалом було отримано **250+** реєстрацій, тобто кількість заявок майже у 5 разів перевищувала можливу кількість місць.
- Загальне охоплення комунікаційних матеріалів проєкту становить **понад 45,000** осіб.
- **80%** учасниць прийшли на програму з основною метою отримати знання для запуску своєї бізнес-ідеї. По завершенню програми **57%** опитаних відзначили, що планують запускати свою бізнес-ідею, інші йдуть з табору з новими знаннями для старту проєкту, а

10% взагалі змінили свою бізнес-ідею на іншу та планують реалізовувати нову.

- 5 найбільш життєздатних та перспективних проектів отримали фінансову підтримку від благодійного фонду "Жіночі перспективи" на їхній запуск у розмірі від **15,000 грн до 150,000 грн**.

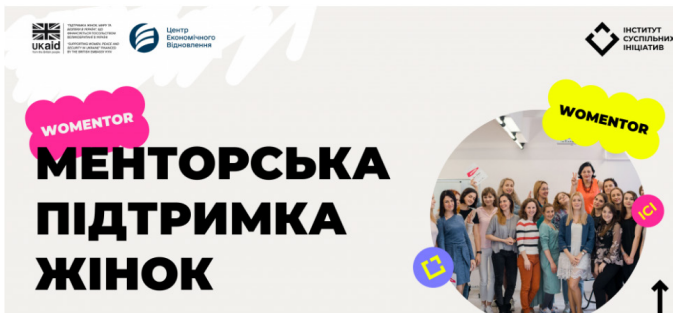
ГО "Інститут Суспільних Ініціатив"

ІНСТИТУТ
СУСПІЛЬНИХ
ІНІЦІАТИВ

WOMENTOR

- Проведено менторську програму "WoMentor" для жінок Львівщини задля **формування спільноти локальних жінок-лідерок** у бізнесі та громадському секторі.
- Комунікаційне охоплення становить **понад 20,000** осіб, що майже вдвічі вище цільового значення. Для цього було залучено місцеве телебачення, ЗМІ та додаткових спонсорів проекту, координаторка "WoMentor" давала інтерв'ю регіональним телеканалам.
- Усі **30** учасниць пройшли повністю заплановану програму навчання (8 модулів), а рівень задоволеності учасниць модулями програми становить **98%**.

- Завдяки цьому проекту ГО "Інститут Суспільних Ініціатив" було запрошено Львівською ОВА взяти участь у локалізації **НПД** з виконання резолюції РБ ООН 1325 "Жінки, мир, безпека" на період до 2025 року.

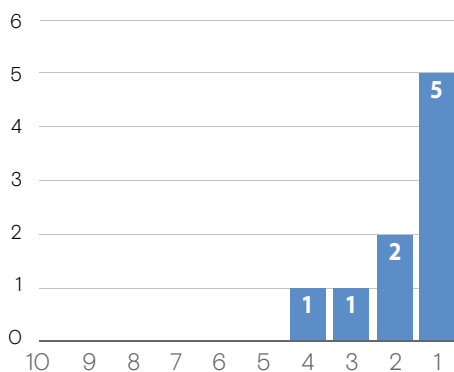

ГО "ДІЄ. Добрі Ідеї Єднають"

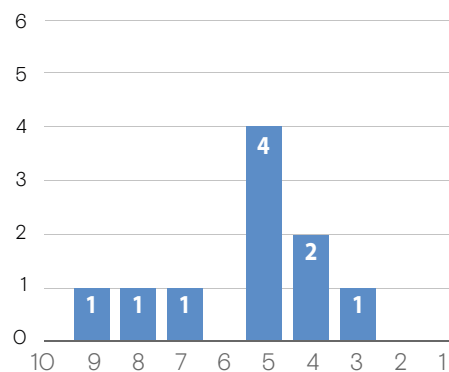

- Відкрито **коворкінг у Печеніжинській ОТГ** для само-реалізації жінок, а також проведено курси з бухгалтерського обліку, ведення бізнесу, цифрових додатків та англійської мови.
- Командою проекту було виокремлено **3 основні групи** цільової аудиторії, аби взаємодіяти з кожною з них, використовуючи персоналізовані меседжі та канали комунікації, завдяки чому було охоплено майже **2,000** жінок Печеніжинської ОТГ.
- Коворкінг було офіційно відкрито **26** лютого та залучено понад **70** унікальних відвідувачів.
- На початку курсу учасниці оцінили свої знання з англійської мови в середньому на **1,8** (з 10 максимальних), а після завершення — **5,5**, що майже **в 3 рази вище**.

Рівень англійської мови до початку занять
N=10

Рівень англійської мови по завершенню занять
N=10

КЛЮЧОВІ ІНСАЙТИ ТА ВИСНОВКИ

Загалом Програму видачі грантів було виконано **успішно**: 5 проектів були повністю реалізовані та завершені вчасно в межах бюджету та запланованого обсягу робіт. За підсумками розробки та подальшої роботи з проектною документацією організації пройшли додаткове навчання з управління проектами за основами стандартів PMI. Усі цільові показники було **досягнуто**.

Основні досягнення Програми видачі грантів та ГО, які реалізовували свої проекти:

- У телеграмі запущено анонімний україномовний чат-бот для надання психологічної підтримки мамам, який станом лише на завершення проекту набрав понад 4,100 унікальних користувачів.
- 15 жінок Рівненської громади пройшли "Школу жіночої взаємодії" та в результаті набули тренерських навичок з теми фінансової грамотності.
- Під час реалізації стартап-табору було опрацьовано 61 жіночу бізнес-ідею, а 5 найбільш перспективних стартапів отримали зовнішнє фінансування у розмірі від 15,000 грн до 150,000 грн (залучено командою ГО "Фундація "Стартап Україна").
- 30 жінок та дівчат Львівської області пройшли програму "WoMentor", отримали цінну менторську підтримку для реалізації власних соціальних або бізнес-ідей та сформували власну спільноту проактивних жінок-лідерок.
- У Печеніжинській ОТГ у лютому було відкрито коворкінг, який уже залучив понад 70 унікальних відвідувачів, а також для місцевого населення було проведено декілька навчальних курсів.
- За результатами проектів уже щонайменше 2 жінки зареєструвалися як ФОП для подальшого надання послуг завдяки отриманим знанням та новим компетенціям у рамках пройдених навчальних програм.
- Загальне комунікаційне охоплення усіх проектів різними інструментами та каналами в соцмережах, на медіа-платформах становить понад **490,000** осіб.

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДАЦІЙ

- 1 Досить складно забезпечити дотримання вимог донорів у субгрантовій угоді та звітних документах. Рекомендується мати певний рівень посередництва, щоб полегшити одержувачам грантів прийняття певних умов і правил.
- 2 Структурування проектних ідей і документів є важливим аспектом управління контентом грантових проектів, тому особливу увагу необхідно звернути на шаблони основних проектних документів.
- 3 Якісне та детальне формування планів за уніфікованим форматом для кожного з проектів є визначальним фактором для успішного виконання та моніторингу реалізації проектів.
- 4 Статус-зустрічі раз на 2 тижні надзвичайно корисні як для команди, що втілює

проект, так і для донора, адже покращують рівень управління проектом та мінімізують потенційні ризики.

- ⑤ Одним з ефективних методів управління ризиками є також розподіл грантових коштів на дві частини: авансовий платіж та пост-оплата після закриття залишкового балансу та затвердження підсумкового фінансового звіту, оскільки такий підхід гарантує додаткову мотивацію для ГО дотримуватися термінів та процедур звітування.
- ⑥ Одним з ключових викликів для організацій може стати робота з первинними документами, фінансовою звітністю та дотриманням процедур відповідності, необхідних для успішного закриття грантових проектів.
- ⑦ Рекомендується проводити індивідуальні консультації з профільними спеціалістами/спеціалістами з бухгалтерського обліку як під час підписання грантовою угоди при ознайомленні з шаблонами документів, так і в процесі реалізації проектів, адже такий підхід сприяє мінімізації ризиків нецільового використання донорських коштів та є певною мірою гарантією належного співвідношення ціни та якості.

Повний звіт за результатами Програми видачі грантів для 5 ГО доступний за [посиланням](#).

2.7.2. ПІДТРИМКА 10 ГРОМАДСЬКИХ ІНІЦІАТИВ

ОПИС ПІДКОМПОНЕНТУ

У рамках даного підкомпоненту було заплановано підтримати 10 ініціатив громадських організацій, ініціативних груп та активісток, які здійснюють свою діяльність у сфері забезпечення прав жінок та працюють саме на рівні громад.

З цією метою було запуснено комунікаційну кампанію щодо можливості отримання фінансової підтримки громадських ініціатив у розмірі **до 1,000 фунтів стерлінгів**. Інформація з посиланням на реєстраційну форму поширювалась через сторінки в соціальних мережах організації ГО "Ла Страда-Україна", Національну мережу тренерів та медіаторів, платформу W2U та іншими каналами комунікації.

Серед **ключових пріоритетів** для надання підтримки було визначено спрямованість на посилення включення та участі жінок у процеси визначення потреб громади, а також адвокатування їхнього врахування, формування соціальної згуртованості в громаді та залучення жінок та дівчат до цих процесів. Також серед пріоритетів було визначено виявлення, перенаправлення та сприяння створенню можливості отримувати послуги, у тому числі соціально-психологічні, на рівні громади особам (у першу чергу жінкам та дівчатам), які постраждали від гендерно зумовленого чи домашнього насильства під час війни.

Окрім того, з метою якісної підготовки та підтримки представниць відібраних ініціатив було заплановано проходження **2 тематичних онлайн-тренінгів** (один триденний та один дводенний), а також надання менторської підтримки в процесі впровадження ініціатив.

ВИКОНАНІ ЗАВДАННЯ ТА ДОСЯГНЕННЯ ІНДИКАТОРІВ

Загалом, було отримано 15 заявок за доволі стислий проміжок часу, що свідчить про наявність ідей для покращення громад та затребуваність фінансової та менторської підтримки. У процесі відбору було враховано відповідність заявок визначеним пріоритетам, впровадження ініціатив у громадах, у яких учасниці безпосередньо знаходяться та працюють, а також підтвердження готовності та технічної спроможності брати участь у всіх передбачених онлайн-тренінгах та зустрічах.

Основні цільові групи, на які були спрямовані підтримані ініціативи — жінки та дівчата, у тому числі ті, які зазнали впливу війни, ВПО, представниці приймаючих громад, жінки та дівчата з родин військових, постраждали від ГЗН, представниці вразливих категорій. Окрім того, під час реалізації громадських ініціатив активно залучалися представники органів місцевої влади на рівні громади (соціальні служби, поліція, освітяни тощо), громади населених пунктів, інші громадські організації.

Підтримані ініціативи були впроваджені в наступних територіальних громадах (ТГ):

1. **Гірська ТГ** (с. Гора, Бориспільській район, Київська область) — надання психо-соціальної підтримки жінкам, проведення майстер-класів для отримання професійних навичок.
2. **МТГ м. Дніпро та м. Кам'янське** (Дніпропетровська область) — групові терапевтичні заняття для жінок і дівчат, просвітницька діяльність.

3. **Золотоноська ТГ** (Черкаська область) — навчальні семінари для фахівців соціальної сфери та освітян громади щодо протидії гендерно зумовленому насильству, забезпечення допомоги постраждалим, тренінги для жінок та дівчат цієї цільової групи.
4. **Ірпінська МТГ** (Київська область) — заняття для батьків і дітей щодо нетолерування насильства, ідентифікації випадків та захист своїх прав, формування стресостійкості.
5. **Калуська МТГ** (Івано-Франківська область) — заняття для жінок та дівчат, інтеграція в приймаючі громади, комунікація, покращення психо-емоційного стану.
6. **Кропивницька МТГ** (Кіровоградська область) — круглі столи за участю ключових суб'єктів реагування на випадки насильства на рівні громади, заняття та заходи для відновлення психологічного та фізіологічного стану жінок та дівчат, які зазнали впливу війни.
7. **Львівська МТГ** (Львівська область) — створення інструменту адвокації потреб жінок-ВПО шляхом підготовки та проведення дискусії-презентації самвидавного журналу про досвід жінок під час проживання в прихистках Львова та області, адвокатування вирішення виявлених потреб на місцевому рівні.
8. **Новоукраїнська ТГ** (Кіровоградська область) — терапевтичні заняття, соціально-психологічні тренінги з питань попередження гендерно зумовленого насильства для жінок та дівчат, арт-терапевтичні зустрічі, гуртування та реалізація спільних соціальних ініціатив (плетіння маскувальних сіток).
9. **Уманська МТГ** (Черкаська область) — терапевтичні групові заняття, сімейні та індивідуальні психо-соціальні консультації для жінок, дітей та молоді.
10. **Черкаська МТГ** (Черкаська область) — індивідуальні психологічні консультації, групові заняття для жінок та дівчат, спрямовані на стабілізацію та покращення психо-емоційного стану.

Представниці підтриманих 10 ініціатив пройшли онлайн-тренінги з тематики "Мобілізація зусиль громади щодо ідентифікації та реагування на випадки гендерно зумовленого насильства, з особливою увагою до домашнього насильства, під час війни" та "Посилення спроможності громад щодо розвитку ініціатив, спрямованих на соціальну згуртованість у громаді: роль жінок та дівчат у вирішенні конфліктів мирним шляхом. Застосування відновних практик у громаді". Під час проходження тренінгів учасниці також опрацювали заплановані концепції та заходи своїх ініціатив з урахуванням отриманих знань.

Протягом періоду реалізації обраних ініціатив було проведено **5 моніторингових зустрічей**, під час яких було обговорено прогрес впровадження ініціатив, виклики, з якими стикались учасниці та стратегії їх вирішення, тенденції, які вони спостерігали в процесі роботи з цільовими групами, жінками, громадами.

Учасниці відзначили, що процес реалізації ініціатив дозволив їм встановити та розширити робочі контакти з іншими організаціями, спеціалістами, членами громад, а також дав поштовх для планування подальшої взаємодії та ініціатив на рівні громади.

Одним із вагомих **викликів** щодо графіку та формату реалізації заходів у період реалізації ініціатив стали тривалі та систематичні відключення електроенергії, тепlopостачання та погіршення зв'язку в результаті масових обстрілів та руйнування об'єктів критичної інфраструктури, які здійснювала РФ протягом жовтня-грудня 2022 року та січня 2023 року.

РЕЗУЛЬТАТИ АКТИВНОСТЕЙ ТА ВПЛИВ НА КІНЦЕВИХ БЕНЕФІЦІАРІВ

Відгуки учасниць заходів, які впроваджувалися в рамках реалізації ініціатив, надзвичайно позитивні та надихаючі:

"Можливість бути почутою, відчувати підтримку, можливість відкорегувати свій стан, повірити в себе, навчитися не боятися, бути собою, навчитися захищати себе, відчувати себе не зайвою. Навчитися робити впевнені кроки без страху, з вірою в себе."

— К., учасниця групи психологічної підтримки

"Я знайшла безпечне місце, де я можу відкритися і бути почутою. Також подобається спілкування, інші дівчата також діляться своїм досвідом."

— К., учасниця групи психологічної підтримки

Я на початку проекту:
знесилена, ледь тримаюсь

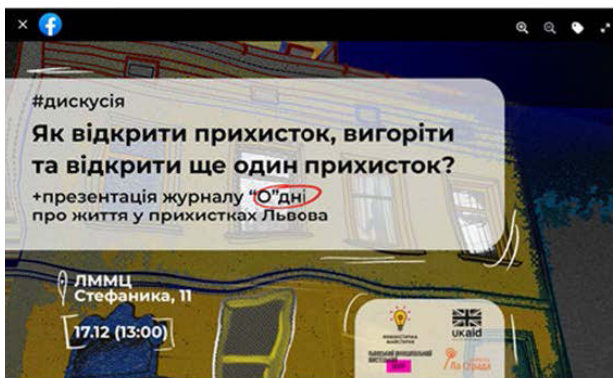
Я тут (у кінці проекту) відчуваю сили, у мене з'явилися нові друзі. Я отримала підтримку і зараз можу квітнути

А., волонтерка

Висвітлення діяльності в рамках ініціатив відбувалося через різні канали, зокрема [публікації](#) в соцмережах, у друкованих виданнях, на профільних комунікаційних майданчиках та платформах, аби охопити якнайбільшу кількість читачів та користувачів та поділитися з ними досягненнями в громадах.

КЛЮЧОВІ ІНСАЙТИ ТА ВИСНОВКИ, ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДАЦІЙ

- Учасниці ініціатив зазначили, що діяльність знайшла відгук і зацікавленість серед представниць цільових аудиторій та дотичних суб'єктів громад, тому є запит на повторення подібного роду програм.
- Ідентифіковано значну потребу у створенні можливостей для отримання психо-соціальної та емоційної підтримки жінок та дівчат через низку причин, зокрема внаслідок впливу повномасштабної війни, вимушеного переміщення в інші регіони, важкого досвіду евакуації, необхідності влаштування в інших громадах, браку соціальних контактів та підтримки, втрату економічної незалежності внаслідок втрати роботи, втрату членів родини, посилення попереднього травматичного досвіду, у тому числі в результаті ГЗН тощо.
- Надзвичайно важливим є забезпечення відповідних послуг на рівні громади, доступності таких послуг для жінок та дівчат, а також інших вразливих категорій громадян, інформування як мешканців, так і суб'єктів громад про їхнє існування та перенаправлення за необхідністю.
- Необхідно додавати до місцевих планів розвитку громад створення відповідних послуг та їхній розвитку, а також передбачити джерела фінансування такої діяльності.
- Важливим є також врахування експертизи жіночих та інших профільних громадських організацій, які безпосередньо працюють з цільовими групами як в процесі визначення потреб громади, так і під час реалізації самих заходів та активностей, надання послуг.

2.8. ПІДВИЩЕННЯ СПРОМОЖНОСТІ ОТГ

ОПИС КОМПОНЕНТУ

Через ескалацію повномасштабної агресії РФ проти України, тимчасове переселення мільйонів постраждалих від війни громадян всередині країни (у деяких громадах кількість населення зросла у рази), зростання навантаження та соціальну інфраструктуру **місцеві громади перебували на передовій у боротьбі з викликами**, які постали перед жінками-ВПО, необхідності забезпечення сексуального та репродуктивного здоров'я та прав, зростаючою кількістю випадків ГЗН. Водночас багатьом місцевим громадам (владі, місцевому самоврядуванню, представникам громадського суспільства, обласним і місцевим установам і організаціям) бракує навичок і спроможності визначити потреби жінок, а також надавати індивідуальну підтримку. Саме тому цей компонент проекту складався з 2 основних напрямків та був орієнтований на **допомогу об'єднаним територіальним громадам (ОТГ) з метою підвищення спроможності та надання їм необхідних навичок через навчання**, реалізуючи положення і принципи порядку денного "Жінки, мир, безпека".

Перший напрямок цього компоненту був спрямований на **посилення потенціалу громад щодо розвитку ініціатив**, спрямованих на соціальну згуртованість у громаді: підвищення ролі жінок та дівчат у вирішенні конфліктів мирним шляхом, упровадження відновних практик у громаді через проведення заходів експертами Національної мережі медіаторів (НММ), залучення ключових суб'єктів громад, посилення їхньої взаємодії на рівні ОТГ.

Національна мережа медіаторів (НММ) — це мережа експертів та експерток, яка була створена та координується ГО "Ла Страда-Україна" з 2015 року як один з кроків реагування на наслідки збройної агресії РФ проти України, виникнення гострої потреби роботи з великою кількістю ВПО та приймаючих громад, врахування існуючих викликів та важливості актуалізувати проблеми впливу війни на жінок та дівчат, а також важливості їхнього активного включення в процеси миробудування.

Таким чином, у рамках цього проекту було заплановано створення команди з 20 медіаторів, розробку методичного матеріалу та рекомендацій для їхньої подальшої роботи у громадах в умовах повномасштабного вторгнення, проведення 3 онлайн-тренінгів для команди медіаторів (один дводенний і два одnodенні) та подальше проведення ними заходів на рівні громад: по **20 заходів кожним з 20 медіаторів**, тобто сумарно 400 заходів.

Другий напрямок цього компоненту був сфокусований на **підвищенні обізнаності та зміцненні спроможності щодо розуміння, виявлення та реагування на ГЗН** на рівні громад через проведення діяльності тренерами Національної мережі тренерів (НМТ).

Національна мережа тренерів — це мережа експертів та експерток, яка була створена та координується ГО "Ла Страда-Україна" з 2000 року. До складу НМТ входять освітяни, представники громадських організацій, соціальні працівники, психологи та інші профільні спеціалісти, які займаються превентивно-освітньою діяльністю у сфері протидії ГЗН, домашньому насильству, торгівлі людьми, захисту прав дітей у різних регіонах України.

Аналогічно до роботи з НММ, у рамках цього напрямку було заплановано створення команди з 20 тренерів, розробку методичних матеріалів та рекомендацій для їхньої подальшої роботи у громадах в умовах повномасштабного вторгнення, проведення 3 онлайн-тренінгів для команди тренерів (один дводенний і два одноденні) та подальше проведення ними заходів на рівні громад: **по 20 заходів кожним з 20 тренерів**, тобто сумарно також 400 заходів.

ВИКОНАНІ ЗАВДАННЯ ТА ДОСЯГНЕННЯ ІНДИКАТОРІВ

Поставлені завдання та визначені індикатори діяльності було успішно **досягнуто**.

Перш за все, було **відібрано команди по 20 медіаторів НММ та 20 тренерів НМТ**. Відповідно до плану, далі було **розроблено методичні матеріали тренінгів** для медіаторів та тренерів, матеріали та методичні рекомендації для проведення медіаторами заходів, спрямованих на соціальну згуртованість у громадах та посилення ролі жінок і дівчат у вирішенні конфліктів мирним шляхом, а також проведення тренерами відповідних заходів, спрямованих на мобілізацію зусиль громад щодо ідентифікації та реагування на випадки ГЗН, з особливою увагою до домашнього насильства під час війни.

Команда проекту провела **серію тренінгів для медіаторів та тренерів**. Завдяки цьому вдалося розширити та актуалізувати знання та навички медіаторів та тренерів з реалізації заходів відповідно до зазначених тем, у тому числі з урахуванням викликів, пов'язаних з повномасштабною війною.

У результаті, залученими медіаторами та тренерами сумарно було **проведено 800 заходів для 15,606 учасників та учасниць на рівні громад** із залученням представників різних цільових груп та широкого кола мешканців громад: старост та діловодів старостинських округів, селищних голів та їхніх заступників, головних та провідних спеціалістів сільських/селищних рад, працівників виконавчих комітетів, депутатів, соціальних працівників, фахівців з соціальної роботи, надавачів соціальних послуг у громадах, медичних працівників, працівників реабілітаційних центрів, представників бюро правової допомоги, членів координаційних рад із питань сімейної політики, гендерної рівності, запобігання домашньому насильству, працівників відділів освіти, культури, молоді та спорту, викладачів закладів вищої освіти (ЗВО), фахівців інститутів післядипломної освіти педагогічних працівників (ІПОПП), керівників та працівників закладів освіти, фахівців психологічної служби закладів освіти, практикуючих психологів інших організацій, мешканців громад та ВПО, держслужбовців, волонтерів, представників Національної поліції України, ГО, ЗМІ, начальників та працівників служби у справах дітей, центрів соціальних служб, студентів, молодіжних активістів, учнів старших класів тощо.

Окрім того, **команди тренерів та медіаторів отримували менторську підтримку від команди проекту** в процесі впровадження ними заходів на рівні громад. За результатами аналізу зворотного зв'язку від обох команд, наповнення менторських зустрічей і консультацій формувалося на основі опрацювання питань та тенденцій, які виникали в процесі роботи.

РЕЗУЛЬТАТИ АКТИВНОСТЕЙ ТА ВПЛИВ НА КІНЦЕВИХ БЕНЕФІЦІАРІВ

Завдяки численним активностям та потужній комунікаційній кампанії вдалося досягнути одного з ключових завдань у рамках проекту — охопити широку цільову аудиторію місцевих громад у межах однієї області за територіальним розташуванням медіаторів та тренерів. Таким чином, на рівні конкретних областей:

- **Створено умови для розвитку** ефективної системи взаємодії, інформування, виявлення, перенаправлення та забезпечення доступу до широко спектру послуг у громадах особам, які постраждали від домашнього насильства, а також розвитку системи взаємодії та взаємопідтримки між громадами щодо поширення відновлювальної культури, цінностей миробудування та соціальної згуртованості.
- **Підвищено рівень обізнаності** мешканців та фахівців територіальних громад щодо алгоритмів дій та механізму протидії домашньому насильству, а також **створено умови для налагодження та розвитку взаємодії між суб'єктами**, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству в конкретних територіальних громадах.
- За результатами навчання в громадах **сформовано розуміння, що є нагальна потреба для здійснення аналізу наявних та необхідних ресурсів** щодо заходів з протидії домашньому насильству; узгодження дій між усіма суб'єктами у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, а також необхідність розробки алгоритму реагування саме для своєї конкретної громади в залежності від наявних у неї ресурсів. У декількох громадах після проведеного тренінгу було зібрано координаційну раду та узгоджено порядок взаємодії усіх суб'єктів, відповідальних за вжиття заходів із запобігання та протидії домашньому насильству.
- **Сформовано розуміння тісного взаємозв'язку та поєднання теми соціальної згуртованості**, попередження та вирішення конфліктів мирним шляхом з контекстом прав людини та темами протидії насильству, зокрема домашньому насильству та запобіганню дискримінації.
- **Актуалізовано важливість переходу від дисциплінарного до відновного підходу** в усіх сферах життєдіяльності як кожної окремої особистості, так і на рівні домогосподарства (зокрема, й у вихованні дітей), професійних, дитячих та підліткових спільнот, громади та суспільства загалом.
- **Звернено увагу представників місцевого самоврядування в громадах** на актуальність питань з протидії домашнього насильства та налагодження ефективної взаємодії представників різних структур (суб'єктів) з цього питання, а також завдяки проведенню тренінгів у конкретних громадах сформовано команди однодумців та напрацьовано механізми взаємного інформування та реагування на такі випадки.
- За результатами тренінгів переважна більшість педагогічних працівників, які проходили навчання, відзначили, що вони вперше усвідомили свою належність до команди суб'єктів з протидії та запобігання домашньому насильству, що сприяло **підвищенню рівня розуміння їхньої ролі, відповідальності, завдань та повноважень закладів освіти**, а також педагогічних працівників як суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству.

- **Створено емоційно безпечний простір**, у якому учасники змогли поділитися власним болючим досвідом виховання в родині, де "панувало домашнє насильство, проте про це не можна було говорити ні з ким", а також тим, як їм важко було долати всі стереотипи, будувати свої власні родини з таким ставленням та підходами, без насильства, на скільки важливо для них було "виговоритися та зняти камінь з душі".
- **Сформовано розуміння** серед учасників тренінгів, що лише систематична та відповідальна взаємодія між усіма суб'єктами щодо попередження та протидії, зокрема й у разі виявлення випадків домашнього насильства, формують у суспільстві нетерпиме ставлення до насильницьких моделей поведінки.
- **Забезпечено учасників методичним та практичним інструментарієм** для використання в професійній діяльності в роботі з дітьми та дорослими щодо попередження та вирішення конфліктів мирним шляхом та розвитку умінь і навичок ефективної комунікації в міжособистісній взаємодії.
- **Підвищено рівень мотивації в учасників тренінгів щодо проведення профілактичних заходів** як для підлітків, так і для їхніх батьків (у закладах освіти, на рівні громад).
- **Закладено передумови для організації та поширення** системної комплексної інформаційно-просвітницької та профілактичної роботи, а також для налагодження співпраці між суб'єктами освітньої та соціальної сфер у громадах з означених вище питань.

Командами медіаторів та тренерів всього було проведено 800 заходів у різних областях України. Нижче наведено декілька **прикладів** таких активностей.

► **Вересень 2022 року, м. Ромни, Сумська область:**

Спеціалісти служби у справах дітей Роменської міської ради, фахівці з соціальної роботи Роменського міського центру соціальних служб, представники сектору Роменського бюро правової допомоги **пройшли навчання з теми "Посилення спроможності громад щодо вирішення конфліктів мирним шляхом"**. Під час тренінгу опрацювали наступне: що таке конфлікт та шляхи його вирішення, модель реагування на конфлікт у контексті відновлюваної культури, філософію і цінності відновлюваного підходу під керівництвом **Валентини Жогло** — директорки Роменського центру соціальних служб, тренерки НМТ.

► Вересень 2022 року, м. Дніпро, Дніпропетровська область:

Студенти Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ взяли участь у серії тренінгів та розширили знання та навички з конфліктології, вирішення конфліктів та підтримки миру, розвитку соціальної згуртованості в групі, участі жінок у процесах прийняття рішень та вирішенні конфліктів мирним шляхом.

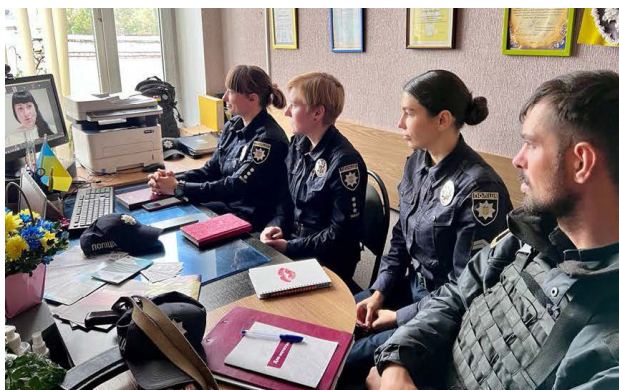
Після прослуховування теорії здобувачі вищої освіти працювали в групах, брали участь у рольових іграх та серії колективних обговорень та підсумкових сесіях з обміну зворотнім зв'язком під керівництвом **Наталії Карнаух** — завідувачки відділення виховної, соціально-гуманітарної та культурно-масової роботи відділу кадрового забезпечення Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, медіаторки НММ.

► Вересень 2022 року, онлайн-тренінг для представників Головного управління Національної поліції України в Чернігівській області:

Співробітники Національної поліції України взяли участь в онлайн-тренінгу "Мобілізація зусиль громади щодо ідентифікації та реагування на випадки ГЗН, з особливою увагою до домашнього насильства під час війни".

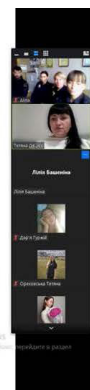
Під час заходу учасники мали змогу розширити знання та покращити навички із виявлення та перенаправлення осіб, які постраждали від різних видів насильства, для отримання соціально-психологічних послуг під керівництвом **Тетяни Децюк** — кандидатки педагогічних наук, доцентки кафедри соціальної роботи НУ "Чернігівська політехніка", тренерки НМТ.

Онлайн-тренінг
"Мобілізація зусиль громади щодо ідентифікації та реагування на випадки гендерно зумовленого насильства, з особливою увагою до домашнього насильства під час війни"

Тренера національної тренерської мережі ГО «Ла Страда-Україна»
Децюк Тетяна,
к.п.н, доцент кафедри соціальної роботи
НУ «Чернігівська політехніка»

Заступник директора для реалізації проекту «Підтримка» жінок, штурм та безпеки в Україні за програмою Фонду протидії сексуальній експлуатації, безпеки та стійкості на 2022-2023 роки за спонсорства Уряду Великої Британії та Швейцарської конфедерації у партнерстві з громадською організацією «ЦЕНТР ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНИХ ІНІЦІАТИВ» «Supporting Women, Peace and Security in Ukraine under the Conflict, Security and Stability Fund Programme 2022 to 2023».

► Жовтень 2022 року, м. Нетішин, Хмельницька область:

У Нетішинському ліцеї №1 було проведено серію тренінгів для педагогів-ентузіастів з метою підвищення кваліфікації з вирішення конфліктів та підтримки миру, розвитку соціальної згуртованості в громаді, ефективної комунікації під керівництвом **Тетяни Захаревич-Любченко** — психологині, тренерки НМТ.

► Жовтень 2022 року, м. Калуш, Івано-Франківська область:

Представники ювенальної превенції Калуського районного відділу поліції Головного управління Національної поліції в Івано-Франківській області, Калуського районного відділу філії державної установи "Центр пробації" в Івано-Франківській області та молодіжний актив міста взяли участь у тренінгу "Мобілізація зусиль громади щодо ідентифікації та реагування на випадки ГЗН, з особливою увагою до домашнього насильства під час війни".

Учасники заходу ознайомилися з установами, які працюють у напрямку запобігання та протидії домашньому насильству, обговорили посилення спроможності фахівців щодо ідентифікації, розуміння та реагування на випадки ГЗН, з особливою увагою до домашнього насильства під час війни, виявлення та перенаправлення осіб, які постраждали від різних видів насильства, а також розширення їх доступу до соціально-психологічних послуг під керівництвом **Уляни Бялик** — соціальної менеджерки Калуського міського центру соціальних служб, тренерки НМТ.

КЛЮЧОВІ ІНСАЙТИ ТА ВИСНОВКИ

Під час проведення менторських зустрічей з медіаторами та тренерами, а також на основі отриманих відповідей у формі зворотного зв'язку щодо спостережень протягом проведення заходів у громадах та впродовж комунікації з представниками різних цільових груп були зазначені наступні **виклики**, які варто враховувати при роботі органів влади та ОМС, у плануванні програмної та проектної роботи громадських організацій та міжнародних партнерів із розвитку:

- Недостатня кількість кваліфікованих фахівців на місцях.
- Завантаженість суб'єктів реагування, прогалини в комунікації та взаємодії суб'єктів на місцях.
- Загальний складний психологічно-емоційний стан мешканців громади та самих фахівців.
- Повторне загострення попереднього травматичного досвіду, у тому числі в результаті ГЗН та домашнього насильства, недостатня кількість та/або якість можливостей отримати необхідну допомогу чи послуги на рівні громади.
- Недостатня кількість можливостей для посилення економічної незалежності жінок.
- Складнощі в інтеграції та соціалізації ВПО у приймаючих громадах.

За відгуками учасників заходів, тренерів та медіаторів важливим є подальше проведення заходів із питань попередження ГЗН та протидії домашньому насильству як в громадах, так і в закладах освіти, установах, організаціях, для представників ГО та волонтерів.

У рамках подальших планів виокремлено наступні **запити та потреби**:

- Проведення тренінгів та просвітницьких заходів з означених питань не тільки для фахівців та дорослих мешканців місцевих громад, а й для широкого кола учнівської та студентської молоді.
- Розробка та проведення заходів, зокрема й в ігровій формі, для вихованців закладів дошкільної освіти та учнів початкових класів.
- Проведення тренінгів для фахівців в очному форматі тривалістю 6–8 годин, зокрема з метою більш детального опрацювання законодавчої бази, практичних вправ, спрямованих на формування умінь ідентифікувати ситуації домашнього насильства та постраждалих осіб, відпрацювання алгоритмів реагування та перенаправлення, пропрацювання специфіки надання допомоги постраждалим від домашнього насильства в залежності від віку та ресурсів конкретних територіальних громад.
- Проведення тренінгів та просвітницько-профілактичних заходів з теми сексуального насильства над дітьми, оскільки це надзвичайно табуована тема у суспільстві. Проте фахівці потребують нових знань та розвитку умінь здійснювати професійну діяльність щодо запобігання сексуальному насильству над дітьми та надання фахової підтримки постраждалим дітям.

- Потреба психологів та соціальних педагогів закладів освіти в навчанні щодо організації груп взаємодопомоги постраждалих від насильства, здійснення супроводу та оволодіння дієвими діагностичними методиками для своєчасного виявлення випадків домашнього насильства над дітьми, методик та технік для здійснення корекційно-відновлювальної роботи з постраждалими від домашнього насильства дітьми та дорослими.
- Проведення навчань по роботі з кривдниками — дорослими та дітьми.

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДАЦІЙ

З метою підвищення сталості результатів проекту за цим компонентом рекомендується:

- 1 Врахувати результати менторських зустрічей з медіаторами та тренерами, а також відповідні запити, зазначені вище, при подальшому програмуванні заходів в областях і ОТГ щодо **посилення спроможності громад з розвитку ініціатив, спрямованих на соціальну згуртованість, підвищення ролі жінок та дівчат у вирішенні конфліктів мирним шляхом, впровадження відновних практик**, а також щодо підвищення обізнаності та зміцнення спроможності щодо розуміння, виявлення та реагування на ГЗН та домашнє насильство.
- 2 Сприяти посиленню Національної мережі медіаторів (НММ) та Національної мережі тренерів (НМТ) у програмуванні та реалізації вищезазначених заходів в областях на рівні громад через надання відповідної фінансової, методологічної, експертної, інституційної та інших видів підтримки.

2.9. ПІДТРИМКА ЖІНОК, ЯКІ ПОСТРАЖДАЛИ ВІД ВІЙНИ, ШЛЯХОМ ВИКОРИСТАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГАРЯЧОЇ ЛІНІЇ

ОПИС КОМПОНЕНТУ

В умовах повномасштабної війни з лютого 2022 року прослідковується стрімке зростання випадків ГЗН, у тому числі домашнього, психологічного, економічного та інших видів насильства, якого зазнають передусім жінки та дівчата, а також непоодинокими стали випадки СНПК. З метою реагування на цей виклик від самого початку роботи проекту різним групам бенефіціарів, зокрема жінкам і дівчатам, які постраждали від війни, була надана **можливість анонімно і конфіденційно отримати консультацію через Національну гарячу лінію** з попередження домашнього насильства, торгівлі людьми та гендерної дискримінації (далі — Національна гаряча лінія, НГЛ), яка працює на базі ГО "Ла Страда-Україна".

Гаряча лінія розпочала свою роботу в 1997 році, а з 2003 року отримала статус Національної. З 2017 року НГЛ функціонує за єдиним гармонізованим загальноєвропейським номером з надання психологічної допомоги "116 123". Національна гаряча лінія **працює цілодобово за принципом анонімності та конфіденційності**. Консультації надаються в телефонному режимі та через онлайн-канали. На НГЛ можна отримати також консультації психологів, юристів, соціальних працівників.

У рамках даного компонента проекту передбачалася не тільки підтримка роботи НГЛ на належному рівні, але й **розширення доступу** жінок та дівчат до отримання послуг та підтримки на Національній гарячій лінії, зокрема через:

- **Запровадження додаткових змін** для співробітників, які надають консультування.
- Створення додаткової можливості інформування та отримання **онлайн-консультування в соціальній мережі Instagram** (раніше не застосовувалося), що відповідає постійному підвищенню популярності використання онлайн-засобів комунікації.

Розширення можливостей для надання консультацій через онлайн-месенджери сприяло підвищенню доступності отримання послуг та підтримки для постраждалих, які перебувають і за межами України. Окрім того, було заплановано **проведення опитування постраждалих від ГЗН**, зокрема домашнього насильства, які зверталися на Національну гарячу лінію, **з метою виявлення актуальних потреб постраждалих та викликів у забезпеченні реагування на випадки насильства** в умовах повномасштабної війни для подальшого врахування в інформаційно-превентивній діяльності та адвокації з метою покращення реагування на випадки ГЗН відповідними суб'єктами.

Додатково була передбачена **інформаційна підтримка діяльності НГЛ**, у тому числі було підготовлено низку тематичних матеріалів у соціальних мережах для розширення обізнаності постраждалих осіб про можливості та сервіси Національної гарячої лінії.

Телефонні номери та ресурси, за якими надаються консультації:

1. 0-800-500-335 (безкоштовно з мобільних та стаціонарних номерів телефонів по всій території України) або 116 123 (безкоштовно з усіх мобільних телефонів по всій території України)
2. @lastradaukraine ([Facebook сторінка](#))
3. @lastradaukraine ([Instagram сторінка](#))
4. @NHL116123 (контакт у [Telegram](#))
5. hotline@la-strada.org.ua (email)
6. Lastrada-ukraine (Skype)

ВИКОНАНІ ЗАВДАННЯ ТА ДОСЯГНЕННЯ ІНДИКАТОРІВ

Передбачалося, що протягом всього періоду реалізації проекту на Національну гарячу лінію буде отримано 30,000 дзвінків/звернень та надано відповідні консультації. За підсумками проекту вдалося досягнути навіть дещо вищого показника, адже протягом червня 2022 року — березня 2023 року було опрацьовано **34,309 дзвінків/звернень**.

Протягом 2022 року на Національну гарячу лінію надійшло **38,742** звернення з різних областей України та з-за кордону, зокрема 77% з яких були від жінок та лише 23% від чоловіків. **Найбільше звернень/консультацій стосувалися проблемами домашнього насильства (89,4%)**, суттєво менше — щодо запобігання торгівлі людьми (3,5%), запити ВПО (3,4%), звернення від військовослужбовців та членів їх сімей, звернення про попередження гендерної дискримінації (0,8%) та звернення з тимчасово окупованих територій України (0,3%). Переважна більшість консультацій були інформаційно-просвітницькими (70,2%), меншою мірою — психологічні (21,3%) та правові консультації (8,5%). Окрім того, було ідентифіковано, що звернення щодо насильства надходили більшою мірою за **4 основними видами**:

- 52,8% звернень стосувалися психологічного насильства;
- 27,9% — фізичного насильства;
- 17,5% — економічного насильства;
- 1,8% — сексуального насильства.

Варто відзначити, що у 2022 році вперше (порівняно з попередніми роками) кількість звернень для отримання консультацій на телефонні та електронні канали зв'язку розподілилась практично рівною мірою. **За географічним розподілом** у 2022 році найбільше звернень на Національну гарячу лінію надійшло з м. Київ (13,7%), Київської області (10,6%), Харківської (9%), Львівської (8,8%) та Дніпропетровської областей (7,8%). Найменше звернень надійшло з АР Крим (0,1%), Чернівецької (1,1%) та Херсонської областей (1,2%).

За 2023 рік статистика наразі є менш деталізованою. [Протягом першого кварталу](#) на Національну гарячу лінію надійшло **9,551 звернення**, серед яких 4,373 (45,8%) через телефонний зв'язок та 5,178 (54,2%) в онлайн форматі.

Упродовж вересня–листопада 2022 року ГО "Ла Страда-Україна" проводила **опитування щодо потреб жінок і дівчат, які постраждали від ГЗН** в умовах повномасштабного вторгнення. Опитування проводилось серед абонентів, які звертались на Національну гарячу лінію та шляхом самостійного заповнення онлайн-форми. Загалом було отримано 212 відповідей. За результатами опитування:

- **88%** респондентів зверталися через пережите домашнє насильство, 7% звернень стосувалися пережитого сексуального насильства різних видів, зокрема СНПК (один випадок).
- **75,5%** респондентів страждали від домашнього насильства до повномасштабного вторгнення.
- **53%** опитаних зазначили, що ситуація почала погіршуватися після початку повномасштабної війни.
- **67,5%** респондентів повідомили, що за місцем їхнього проживання/перебування наявні служби, які можуть надати необхідні послуги, однак **25%** респондентів відповіли, що не знають про такі служби, а **3%** — що таких служб за місцем їхнього проживання/перебування немає.
- **47%** респондентів повідомили, що допомога, яку пропонували за місцем проживання/перебування, була неефективною, тоді як лише **22%** респондентів відзначили ефективність.
- **54%** респондентів зазначили, що наявні послуги за місцем проживання/перебування відповідають потребам постраждалих осіб, а **27%** висловили протилежну думку.
- **88%** респондентів вказали, що вони мають потребу в подальших зверненнях до служб за місцем проживання/перебування, а **10%** зазначили, що такої потреби не мають.

За результатами аналізу сформовано рекомендації до ключових суб'єктів реагування на випадки ГЗН. [Результати дослідження](#) було поширено серед ключових стейкхолдерів, партнерських ГО, широкої громадськості, донорських інституцій тощо.

РЕЗУЛЬТАТИ АКТИВНОСТЕЙ ТА ВПЛИВ НА КІНЦЕВИХ БЕНЕФІЦІАРІВ

Завдяки запровадженню додаткових змін у консультуванні на Національній гарячій лінії, створенню додаткової можливості інформування та отримання онлайн-консультацій у соціальній мережі Instagram вдалося розширити доступ жінок та дівчат до отримання підтримки та необхідних консультацій (інформаційних, психологічних, правових) на НГЛ.

Проведене опитування щодо потреб жінок і дівчат, які постраждали від ГЗН в умовах повномасштабного вторгнення серед абоненток, які звертались на НГЛ

або заповнювали онлайн-форму, дало змогу ідентифікувати **ключові проблемні питання** для даної групи жінок, зокрема:

- Стереотипне ставлення до випадків насильства та неналежна їхня ідентифікація.

Анкета №69

"Жінка 2 роки в шлюбі. Чоловік періодично її б'є, жінка не звертається та нікому про це не розповідає. Бо вони повінчані і мама одразу пояснила, що це її вибір".

- Відсутність дієвої системи протидії домашньому насильству, що зумовлює повторення випадків домашнього насильства.

Анкета №174

"Жінка, котра є багатодітною мамою, страждає від домашнього насильства. До поліції зверталася давно, заяву прийняли, не відреагували. Досі живе разом з чоловіком (агресором). Не має коштів, щоб жити окремо".

- Відсутність довіри у постраждалих осіб до системи запобігання та протидії домашньому насильству.

Анкета №96

"Абонентка викликала поліцію, вони не відреагували належним чином, погрожували, що якщо знову буде звернення до поліції, на неї буде складено протокол про хибний виклик. Жінка зневірилась і не бажає більше звертатися до поліції".

- Неналежна увага з боку поліції під час реагування на випадки домашнього насильства.

Анкета №79

"Жінка страждає від фізичного та психологічного насильства з боку свого колишнього чоловіка. Жінка зверталася неодноразово до поліції у відділок та викликала додому але вони відмовляються приймати заяву та говорять, що вони таким не займаються".

- Неналежна увага до випадків домашнього насильства, здійсненого проти дітей.

Анкета №14

"Дівчині 15 років, виховується батьком, який її б'є. Дівчина боїться звертатися до будь-яких служб".

- Відсутність системи реагування на випадки домашнього насильства, коли кривдниками є особи, котрі мають психічні розлади.

Анкета №56

"Звернення від жінки, яка страждає від систематичного фізичного та психологічного насильства з боку свого рідного батька впродовж багатьох років. За словами жінки, батько має алкогольну залежність і жінка підозрює, що й психічні розлади. До поліції жінка зверталася, але офіційних заяв не писала. Абонентка боїться будь-яких дій з боку батька. Батько особливо став агресивним по тому, як мати абонентки (дружина чоловіка) поїхала за кордон".

- Відсутність налагодженої системи захисту постраждалих осіб з інвалідністю або психічними вадами.

Анкета №130

"Звернення від 29-річної дівчини, яка страждає від фізичного та психологічного насильства з боку батьків. До поліції дівчина не зверталася. Вона проживає разом з батьками, не працює зже 3 роки, бо має проблеми з ментальним здоров'ям і це заважає їй знайти гідну роботу. Те, що дівчина не працює і живе за рахунок батьків, спричиняє постійні конфлікти між рідними. Ті вакансії, які дівчині пропонуються, їй не підходять. Дівчина навіть думала про виїзд за кордон, бо має потребу в накопиченні грошей для роботи з психотерапевтом (ця послуга в їхньому місті є платною)".

- Негативний вплив війни на зростання кількості випадків домашнього насильства.

Анкета №154

"Жінка проживає в квартирі колишнього чоловіка. Її квартира зруйнована касетними снарядами і зараз їй немає куди йти. Користуючись цим, чоловік чинить насильство щодо жінки. Нещодавно він приніс додому гранату, жінка викликала поліцію, вони вилучили гранату, але більше нічого не зробили. Жінка дуже налякана, бо зараз чоловік став агресивнішим і хоче, щоб приїхала його мати та допомогла йому виписати й вигнати жінку з квартири".

- Насильство у сім'ях ВПО.

Анкета №156

"Через війну родине переїхала до іншої області. Чоловік після переїзду змінився. Він втратив роботу і тепер звинувачує в усьому жінку. Постійні сварки, образи, а коли випиває, то навіть піднімає на дружину руку. Жінка не має куди піти, бо проживає в одній кімнаті разом з дітьми в квартирі, яку їм знайшли волонтери. Жінка соромиться звертатися по допомогу до волонтерів, бо "обпіклася" через бездіяльність поліції. Вона викликала патруль, де сказали, що зробити нічого не можуть. Волонтери, на її думку, також не допоможуть".

Надзвичайно важливим стало те, що завдяки опитуванню **вдалося ідентифікувати найбільш затребуваний** на думку респондентів **вид допомоги чи послуг з протидії насильству** за місцем проживання/перебування. Цей перелік може стати дороговказом як для органів влади та місцевого самоврядування, так і для громадських організацій та міжнародних партнерів із розвитку у плануванні власної діяльності, аналізі проблем і підготовці можливих рішень з метою реагування та мінімізації випадків ГЗН, домашнього насильства, торгівлі людьми та гендерної дискримінації.

Відповідаючи на запитання: "Яка допомога чи послуги **з протидії насильству** за місцем проживання/перебування є найбільш затребуваними", респонденти зазначили наступне:

Правова (167 респонденток)	79%
Психологічна (154 респондентки)	73%
Медична (32 респондентки)	15%
Соціальна (53 респондентки)	28%
Інформаційна (133 респондентки)	63%
Гуманітарна (33 респондентки)	15,5%
Розміщення в притулку (32 респондентки)	15%
Пошук житла (18 респонденток)	8,5%
Влаштування на роботу (18 респонденток)	8,5%
Фінансова (33 респондентки)	15,5%
Інше* (12 респонденток)	5,5%

Детальний аналіз результатів опитування постраждалих від ГЗН та домашнього насильства, які звертаються на Національну гарячу лінію з питань запобігання домашньому насильству, торгівлі людьми та гендерної дискримінації доступний для ознайомлення за [посиланням](#).

КЛЮЧОВІ ІНСАЙТИ ТА ВИСНОВКИ

У багатьох випадках Національна гаряча лінія стає **єдиним доступним каналом для отримання підтримки та консультацій**, особливо в ситуації надходження звернень від постраждалих з тимчасово окупованих територій, а також в умовах відсутності роботи місцевих служб підтримки та соціальних служб, у ситуації вимушеного виїзду за межі України.

Послуги, які особи, постраждалі від ГЗН та/або домашнього насильства, мають можливість отримувати на Національній гарячій лінії, є надзвичайно затребуваними.

Деякі респонденти проведеного у рамках даного компоненту опитування **висловили щиру недовіру до системи протидії домашньому насильству** та зазначали, що немає сенсу кудись звертатись, оскільки не вірять у позитивний для себе результат. Значна кількість респондентів повідомили про **неналежне реагування поліції на випадки насильства**, що виявилось одним зі значних бар'єрів для протидії домашньому насильству.

Респонденти вказували, що **постраждалі особи з інвалідністю фактично не мають можливості отримати захист**, не спроможні самостійно себе захистити через стан фізичного здоров'я, а також, що відсутня ефективна система захисту осіб з інвалідністю на місцях. Так само війна вплинула на збільшення випадків насильства: **постраждалі особи зазнають насильства через дії чоловіків, які є військовослужбовцями**, або внаслідок воєнних дій постраждалі особи втратили житло та змушені проживати зі своїми кривдниками.

Кількість звернень, запити абонентів та результати опитування свідчать про актуальність проблеми ГЗН та наявність викликів щодо забезпечення реагування та допомоги постраждалим, які значно посилились у результаті повномасштабної агресії РФ. Водночас **постраждали часто є обмеженими в можливості отримати допомогу за місцем проживання**, а також можуть стикатися з применшенням серйозності проблеми насильства та її масштабів у контексті викликів повномасштабної війни.

У ситуаціях домашнього насильства, СНПК, від якого переважною більшістю страждають жінки та дівчата, **постраждалим буває дуже важко наважитись звернутися до державних інституцій**, у тому числі до правоохоронних органів, тому можливість звернутись на Національну гарячу лінію за консультацією анонімно і конфіденційно, у будь-який час та в зручному форматі є надзвичайно важливою для постраждалих і часто може стати першим кроком на шляху до виходу з цієї складної ситуації.

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДАЦІЙ

Для посилення сталості даного компоненту проекту в майбутньому важливо:

- 1 Створювати та розвивати сервіси для постраждалих від ГЗН та домашнього насильства, СНПК на рівні громади.**
- 2** Адвокатувати включення вищезазначеної проблематики до пріоритетних питань у програми ОМС, ОВА на місцевому рівні, які потребують реагування і вирішення, у першу чергу, під час процесів реінтеграції та відбудови деокупованих громад, а також передбачати виділення коштів для розвитку таких сервісів.
- 3** Продовжувати діяльність з **інформування серед широкої громадськості щодо проблем ГЗН, механізмів і можливостей захисту прав постраждалих, можливостей для отримання відповідної допомоги.**
- 4** Продовжити забезпечення фінансової та організаційної сталості та спроможності НГЛ на базі ГО "Ла Страда-Україна".

2.10. ПІДГОТОВКА ПОЛІТИЧНИХ РЕКОМЕНДАЦІЙ ДЛЯ ПІДТРИМКИ ЖІНОК, ЯКІ ПОСТРАЖДАЛИ ВІД ВІЙНИ, ТА ЛОКАЛІЗАЦІЯ НАЦІОНАЛЬНОГО ПЛАНУ ДІЙ 1325

ОПИС КОМПОНЕНТУ

Важливою складовою проекту стала локалізація **Національного плану дій 1325** у трьох обраних областях: Київській, Сумській та Чернігівській. **Метою локалізації** було врахування викликів і якісніше реагування на нові проблеми для різних груп жінок і дівчат, спричинені ескалацією повномасштабної війни, врахування потреби економічного та соціального відновлення України від наслідків російської агресії та участі жінок та дівчат у миробудуванні та відновленні.

Ключовим завданням цього компоненту було визначено підготовку рекомендацій/пропозицій для оновлення/ухвалення нового обласного плану дій 1325 шляхом втілення комплексу заходів: аналітична робота, проведення стратегічних сесій у кожній області за участі представників ОВА, громадських організацій і експертів, підготовка рекомендацій та адвокація оновлення обласних планів дій 1325.

Станом на початок проекту, у червні 2022 року уряд України вів активну роботу щодо підготовки змін до НПД з виконання резолюції РБ ООН 1325 "Жінки, мир, безпека" на період до 2025 року, яка завершилася **ухваленням змін до НПД 1325** розпорядженням №1150-р КМУ від 16 грудня 2022 року. Даний документ передбачив тримісячний термін для ОВА на оновлення дійсних обласних планів дій 1325, що стало стимулом та бюрократичним дедлайном для ОВА активніше співпрацювати з Апаратом Урядової уповноваженої з питань гендерної політики, експертами та громадськими організаціями над спільною підготовкою відповідних змін. Виникла потреба у підтримці ОВА щодо локалізації НПД 1325 шляхом навчання місцевих органів влади, надання аналітичної підтримки у підготовці оновлених місцевих планів дій щодо виконання НПД 1325 та адвокації їх прийняття.

Відштовхуючись від положень даного розпорядження КМУ, команда проекту запрограмувала та реалізувала активну фазу заходів із локалізації НПД 1325 протягом грудня 2022 року – березня 2023 року.

ВИКОНАНІ ЗАВДАННЯ ТА ДОСЯГНЕННЯ ІНДИКАТОРІВ

Усі ключові завдання та індикатори в межах цього компоненту були виконані вчасно та повною мірою.

► 1. Проведено підготовчі заходи з локалізації НПД 1325

Фундаментом для успішної реалізації локалізації НПД 1325 у трьох областях стала активна підготовча робота, яка складалася з декількох напрямків.

Спершу команда проекту провела **консультації з партнерами в уряді**, зокрема Урядовою уповноваженою з питань гендерної політики та командою Апарату Урядової уповноваженої, для визначення загальної рамки діяльності, отримання найактуальнішої інформації щодо статуту локалізації 1325 в областях України, а також уточнення методів співпраці з областями щодо оновлення обласних планів дій 1325 та методологічних підходів. Окрім того, було проведено **консультації з**

представниками громадянського суспільства, які активно залучені до реалізації проектів та активностей по локалізації 1325, зокрема наступні: МБФ "Український жіночий фонд", ВГО "Центр "Розвиток демократії", проект "Жіноче лідерство: на шляху відновлення України", який впроваджується РАСТ Ukraine у партнерстві з ГО "Центр підтримки громадських ініціатив "Чайка", ГО "Д.О.М.48.24", ГО "Гендерний креативний простір", ГО "Олександрійський гендерний інформаційний центр", ГО "ТМЖК "Відродження нації", за підтримки Посольства Великої Британії в Україні.

За підсумками консультацій з урядом та громадянським суспільством було:

- Скоординовано рішення проводити заходи щодо локалізації 1325 у трьох областях (Київська, Сумська та Чернігівська), у яких відсутні коаліції громадянського суспільства з підтримки локалізації 1325 та які раніше незначною мірою були охоплені активностями ГО та міжнародних проектів технічної допомоги за тематикою "Жінки, мир, безпека" та гендерної рівності.
- Розроблено детальний календарний план заходів та активностей.

Окрім того, **команда проекту розробила методологію проведення стратегічних сесій із локалізації 1325**. З врахуванням безпекових ризиків було сформовано базову 2-денну програму стратегічної сесії, а також скорочену 1-денну програму на випадок тривалих повітряних тривог, ракетної загрози та перебоїв з електропостачанням.

Базова **2-денна програма стратегічної сесії включала 3 складові**: освітню (просвітницьку), освітньо-практичну та практичну з методами виступів і презентацій спікерів, тренерів та фасилітаторів, групової та індивідуальної роботи, брейнштормінгу, напрацюванню ідей та представлення результатів групової роботи й обговорень.

- **Освітній (просвітницький) компонент** був покликаний сприяти підвищенню обізнаності про:
 - Міжнародні документи та засади регулювання у сфері політики рівних прав і можливостей жінок і чоловіків (документи та стандарти ООН, Ради Європи та інших міжнародних організацій).
 - Українське законодавче регулювання у сфері політики рівних прав і можливостей жінок і чоловіків.
 - Порядок денний "Жінки, мир, безпека": резолюцію РБ ООН 1325 та Національний план дій 1325.
- **Освітньо-практичний компонент** був спрямований на підвищення знань і навичок, групової роботи за тематиками:
 - Складові людської безпеки, ідентифікація та реагування на безпекові виклики в стратегіях, програмах і планах дій різного спрямування.
 - Виклики та загрози для різних цільових груп, які виникли через повномасштабну агресію РФ проти України.
 - Створення гендерно-чутливих послуг на місцевому рівні.

- Врахування положень оновленого НПД з виконання резолюції РБ ООН 1325 "Жінки, мир, безпека" у локальних планах та програмах (для 2-денного заходу).

Практичний компонент передбачав напрацювання у підгрупах пропозицій для оновлення/прийняття нового проекту плану дій 1325 для області, зокрема щодо викликів, потреб цільових груп, можливих завдань і заходів, спрямованих на їхню реалізацію.

► 2. Організовано стратегічні сесії з представниками місцевої влади в обраних регіонах

Однією з найбільш важливих складових по локалізації НПД 1325 на обласному рівні в Київській, Сумській та Чернігівській областях стало проведення стратегічних сесій (по одній на область), які команда проекту успішно організувала протягом грудня 2022 року – лютого 2023 року.

Цільовою групою заходів були співробітники профільних департаментів ОВА та департаментів, долучених до реалізації заходів щодо реалізацій НПД 1325 на обласному рівні, представники профільних консультативно-дорадчих органів ОВА, представники ГО.

Мета стратегічних сесій полягала у:

- Підвищенні обізнаності учасників події про порядок денний "Жінки, мир, безпека", щодо оновленого НПД 1325 у зв'язку з повномасштабною збройною агресією РФ проти України;
- Сприянні формуванню компетенцій та підходів щодо внесення змін до обласного плану дій 1325 і напрацювання відповідних пропозицій.

Фасилітаторками-тренерками стратегічних сесій стали досвідчені експертки у сфері порядку денного "Жінки, мир, безпека" Елла Ламах, Голова правління ВГО "Центр "Розвиток демократії", та Марія Дмитрієва, експертка з гендерних питань і тренерка ВГО "Центр "Розвиток демократії".

Стратегічна сесія з локалізації НПД 1325 для Київської області 15 грудня 2022 року, м. Київ

Захід з локалізації НПД 1325 для Київщини було успішно проведено 15 грудня 2022 року. У зв'язку з невизначеністю щодо безпекової ситуації (часті повітряні тривоги, висока загроза ракетного удару протягом грудня 2022 року з боку РФ по Києву) був обраний пілотний 1-денний формат стратегічної сесії з дещо скороченою програмою. Як виявилось, РФ завдала [масованого ракетного удару](#) по Україні наступного ж дня – 16 грудня 2022 року, включно з ударами по Києву та Київщині.

У стратегічній сесії взяли участь ключові профільні департаменти Київської ОВА, зокрема Служба у справах дітей та сім'ї, Департамент соціального захисту населення та інші дотичні департаменти, такі як Департамент економіки, Департамент охорони здоров'я, Департамент суспільних комунікацій, Департамент культури та

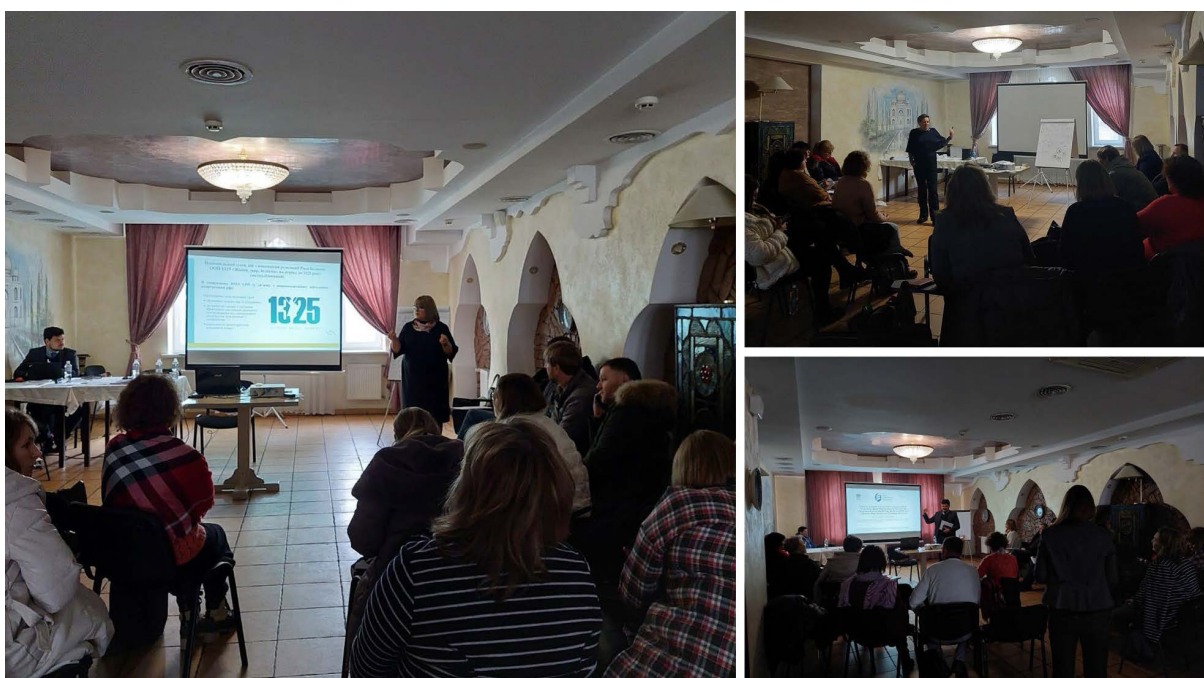
туризму, Управління молоді та спорту, Департамент освіти та науки, Департамент цивільного захисту.

Також взяли участь представники консультативно-дорадчих органів ОВА і громадських організацій (ГО "Жіночий консорціум України", ГО "Національна рада жінок України", ГО "Український інститут соціальних досліджень ім. О. Яременка", ГО "Юридична сотня", волонтерська організація "Let's do it, Ukraine", ГО "Школа рівних можливостей") і представники ініціативи ООН Global Compact Network Ukraine.

Стратегічна сесія з локалізації НПД 1325 для Сумської області 14-15 лютого 2023 року, м. Суми

Попри складну безпекову ситуацію захід з локалізації НПД 1325 для Сумської області відбувся успішно у повному 2-денному форматі 14-15 лютого 2023 року. Загалом, у заході взяли участь 16-24 учасників, серед яких представники ключового профільного департаменту Сумської ОВА, який відповідальний за розробку обласного плану дій 1325 – Департамент соціального захисту населення, а також інші дотичні структурні підрозділи ОВА, а саме Департамент економічного ро-

звітку і торгівлі, Управління охорони здоров'я, Управління культури, Департамент освіти та науки, Департамент інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю, Служба у справах дітей.

У стратегічній сесії також взяли участь представники обласних організацій та установ, які дотичні до реалізації порядку денного "Жінки, мир, безпека", зокрема Сумський обласний центр соціальних служб, Регіональний центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Сумській області, КНП Сумської обласної ради "Обласний клінічний перинатальний центр", Сумський обласний центр зайнятості, Сумський обласний центр соціально-психологічної допомоги, Сумський обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді. Важливу роль у спільному стратегуванні відіграли представники університетів та громадських об'єднань, які були присутні на заході, у тому числі Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти, Сумський державний університет, Сумський державний педагогічний університет імені А. Макаренка, ГО "Центр громадських ініціатив "Інтелект Сумщини" та ГО "Ліга сучасних жінок". Такий склад учасників заходу сприяв продуктивному обговоренню проблематики Сумщини та відкрив можливість для спільного напрацювання ідей та можливих активностей та заходів для оновлення обласного плану дій 1325 Сумської області.

Стратегічна сесія з локалізації НПД 1325 для Чернігівської області 20-21 лютого 2023 року, м. Чернігів

Остання стратегічна сесія по локалізації НПД 1325 у рамках проекту відбулася у м. Чернігів 20-21 лютого 2023 року. Захід об'єднав понад 30 учасників з ОВА, органів державної та обласної влади та установ, ГО, експертів із громадянського суспільства.

У стратегічній сесії взяли участь представники ключового департаменту Черні-

гівської ОВА, який розробляє обласний план дій 1325 — Департамент сім'ї, молоді та спорту, а також інші дотичні структурні підрозділи ОВА, зокрема Департамент соціального захисту, Департамент з питань цивільного захисту та оборонної роботи, Департамент інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю, Департамент економічного розвитку і торгівлі, Управління охорони здоров'я, Управління культури, Департамент освіти та науки.

Окрім того, серед учасників заходу були представники різних державних установ та структур: Головне управління Національної поліції в Чернігівській області, Чернігівська обласна прокуратура, Чернігівський обласний центр соціальних служб, Головне управління Національної соціальної сервісної служби у Чернігівській області, Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, Управління у справах дітей Чернігівської міської ради, Міністерство у справах ветеранів України.

Безумовно, що без участі експертів громадянського суспільства, представників громадських об'єднань захід би втратив повноту представництва інтересів значної частини громади Чернігівщини. Саме тому до заходу були запрошені та взяли активну участь представники ГО "Ліга ділових та професійних жінок України", ГО "Асоціація демократичного розвитку", Чернігівський громадський комітет захисту прав людини, Федерація профспілок Чернігівської області та ГО "Спілка жінок Чернігівщини". Такий склад учасників допоміг синергетично напрацювати актуальний перелік проблем і викликів Чернігівщини, сформувані ідеї та рекомендації для оновлення обласного плану дій 1325.

► **3. Проведено аналітичну роботу щодо підтримки обраних регіонів у підготовці планів заходів з локалізації НПД 1325**

Невід'ємною складовою комплексу заходів проекту по локалізації НПД 1325 стала аналітична робота, яка успішно завершилася досягненням цільового індикатору — розробленими рекомендаціями та пропозиціями для ухвалення нових або оновлених поточних обласних планів дій 1325 Київської, Сумської та Чернігівської областей.

Станом на кінець 2022 року лише Чернігівська область мала затверджений "План дій з виконання резолюції РБ ООН 1325 "Жінки, мир, безпека" на період до 2025 року у Чернігівській області" від 16.12.2021, а у Сумщині положення НПД 1325 були закріплені у Розділі XII "Обласна комплексна програма соціального захисту населення на 2022–2026". На Київщині наприкінці 2021 року — на початку 2022 року велася підготовча робота з напрацювання обласного плану дій 1325, але через початок повномасштабного вторгнення план так і не був затверджений.

З метою підготовки рекомендацій/пропозицій для ухвалення нового або оновлення поточного обласного плану дій 1325 Київщини, Сумщини та Чернігівщини було реалізовано комплекс аналітичних завдань за наступними ключовими блоками:

1. **Аналіз Національного плану дій** з виконання резолюції РБ ООН 1325 "Жінки, мир, безпека" на період до 2025 року, аналіз та узагальнення [ключових змін до НДП 1325](#), ухвалених КМУ 16 грудня 2022 року, виокремлення оперативних цілей, завдань, заходів та індикаторів, які є релевантними для обласного рівня.
2. **Аналіз обласних планів дій 1325** та стану їх реалізації у Київській, Сумській та Чернігівській областях, порівняння бюджетного забезпечення планів дій 1325, огляд дотичних до "Жінки, мир, безпека" обласних цільових програм, аналіз проблем і викликів Київщини, Сумщини та Чернігівщини, спричинених війною.
3. **Підготовка узагальнених пропозицій/рекомендацій щодо оновлення обласних планів** дій 1325 за підсумками проведених стратегічних сесій для Київської, Сумської та Чернігівської областей.

Важливо зазначити, що за результатами проведення стратегічних сесій було утворено **експертну робочу групу** у складі профільних спеціалістів ГС "Центр економічного відновлення", ВГО "Поруч", ГО "Ла Страда-Україна", ГО "Інститут конструктивної журналістики та нових медіа" та ВГО "Центр "Розвиток демократії", до ключових завдань якої належало узагальнення результатів та пропозицій, напрацьованих під час стратегічних сесій для кожної із трьох областей, а також командою було проведено необхідні консультації, у тому числі з Апаратом Урядової уповноваженої з питань гендерної політики.

Загалом, було підготовлено **126 рекомендацій/пропозицій**, які деталізують **54 запропоновані заходи** для реалізації НПД 1325 із врахування особливостей впливу війни на Київщину, Сумщину та Чернігівщину, зокрема щодо соціального захисту жінок та сімей, ВПО, реагування на випадки СНПК, участі жінок у процесах відновлення і відбудови, нові можливості для підприємництва і перекваліфікації, удосконалення механізмів реагування на нові безпекові виклики та інші важливі аспекти.

► 4. Проведено адвокацію щодо прийняття оновлених обласних планів дій 1325

Протягом грудня 2022 року – березня 2023 року команда проекту провела низку активностей з адвокатування ухвалення нового плану дій 1325 для Київської області (оскільки раніше документ не був прийнятий, як в інших областях у 2021 році) та оновлення поточних обласних планів дій 1325 Сумської та Чернігівської областей: відбувалися консультації з представниками ОВА, Офісу Віце-прем'єр-міністра з питань європейської та євроатлантичної інтеграції, Урядовою уповноваженою з питань гендерної політики та Апаратом Урядової уповноваженої.

Важливо зазначити, що команда проекту налагодила співпрацю та залучила Офіс Віце-прем'єр-міністра з питань європейської та євроатлантичної інтеграції України та Апарат Урядової уповноваженої з питань гендерної політики як **партнерів стратегічних сесій** по локалізації 1325 у Київській, Сумській та Чернігівській областях, а їхні представники долучалися до стратегічних сесій як запрошені спікери та/або експерти, які у своїх виступах наголошували на важливості якісної підготовки оновлених планів дій 1325 та залучення громадянського суспільства та експертного середовища, у тому числі на платформі W2U й у співпраці з командою проекту.

Завершальним етапом адвокатування ухвалення обласних планів дій 1325 протягом березня 2023 року стала **організація адвокаційних заходів** та представлення рекомендацій/пропозицій команди проекту за підсумками проведених стратегічних сесій та узагальнених рекомендацій експертної робочої групи проекту на робочих нарадах під головуванням ОВА:

- На спільній робочій нараді ГС "ЦЕВ" і Київської ОВА "Локалізації на обласному рівні Національного плану дій з виконання резолюції Ради Безпеки ООН 1325 "Жінки, мир, безпека" та оновлення обласного плану дій 1325 Київської області".
- На засіданні Обласної координаційної ради з питань сімейної, гендерної політики та протидії торгівлі людьми Сумської ОВА.

- На засіданні робочої групи щодо оновлення плану дій з виконання резолюції Ради Безпеки ООН 1325 "Жінки, мир, безпека" на період до 2025 року у Чернігівській області Чернігівської ОВА.

РЕЗУЛЬТАТИ АКТИВНОСТЕЙ ТА ВПЛИВ НА КІНЦЕВИХ БЕНЕФІЦІАРІВ

Одним з ключових результатів активностей компоненту стало те, що, після проведеної стратегічної сесії для Київщини у грудні 2022 року та наданої аналітичної підтримки та адвокаційної роботи, 15 лютого 2023 року **Київська ОВА успішно ухвалила "План дій з виконання резолюції Ради Безпеки ООН 1325 "Жінки, мир, безпека" на період до 2025 року в Київській області"**. Затверджений план дій став ключовим документом для реалізації порядку денного "Жінки, мир, безпека" на рівні області, а також певним дороговказом для громад (місцевих рад) щодо планування заходів і активностей.

Важливим досягненням стратегічних сесій по локалізації 1325 стало також наступне:

- За результатами анонімного самооцінювання учасники заходу для Сумської області суттєво підвищили власну обізнаність із порядком денним "Жінки, мир, безпека" та його реалізацією на обласному рівні: оцінка знань до заходу — 5,7, а після його завершення — **8,1** з максимальних 10 балів.
- За результатами анонімного самооцінювання учасники заходу для Чернігівської області суттєво підвищили власну обізнаність із порядком денним "Жінки, мир, безпека" та його реалізацією на обласному рівні: оцінка знань до заходу — 6, а після його завершення — **8,7** з максимальних 10 балів.

Напрацьовані 126 рекомендацій щодо локалізації НПД 1325 й оновлення обласних планів дій для Сумщини та Чернігівщини були представлені командою проекту на нарадах під головуванням представників Сумської та Чернігівської ОВА відповідно та були взяті до розгляду при напрацюванні проектів оновлених обласних планів дій 1325 у березні 2023 року. Водночас підготовча робота по фіналізації обласних планів дій 1325 Сумщини та Чернігівщини все ще триває, а ухвалення обласних планів дій **очікується у травні 2023 року**.

КЛЮЧОВІ ІНСАЙТИ ТА ВИСНОВКИ

Запорукою успішного проведення стратегічних сесій та залучення достатньої кількості та якості учасників від ОВА, громадських організацій та експертної спільноти стала синергія декількох факторів, зокрема залучення у партнери заходів Офіс Віце-прем'єр-міністра з питань європейської та євроатлантичної інтеграції та Апарат Урядової уповноваженої з питань гендерної політики (а також спікерів від цих інституцій), налагодження робочого контакту із профільним департаментом ОВА, відповідальним за обласний план 1325, а також розсилка запитань на захід на членів профільних консультативно-дорадчих органів ОВА.

Такий підхід був обраний також і через те, що Київщина, Сумщина та Чернігівщина є областями, які меншою мірою покриті проектами міжнародної допомоги за тематикою гендерної рівності та порядку денного "Жінки, мир, безпека", в областях відсутні як обласні коаліції громадських організацій на підтримку 1325, так майже

відсутні високоспроможні та впливові ГО на місцевому та обласному рівні, які займаються захистом прав і свобод жінок і дівчат, питаннями гендерної рівності.

Одноденний формат стратегічної сесії з локалізації 1325 у Київській області був обраний як пілотний (прискорений варіант) у зв'язку з невизначеністю щодо безпекової ситуації (часті повітряні тривоги, висока загроза ракетного удару протягом грудня 2022 року з боку РФ по Києву). Попри викладення всіх базових запланованих змістовних блоків, під час стратегічної сесії не вистачило часу на якісну роботу над напрацюванням пропозицій до нового плану дій 1325 Київщини.

Зробивши висновки за підсумками стратегічної сесії для Київщини, команда проекту провела стратегічні сесії по локалізації 1325 для Сумської та Чернігівської областей в обласних центрах у повному дводенному форматі, що дало змогу учасниками достатньою мірою попрацювати над підготовкою ідей та пропозицій як щодо викликів областей, так і в контексті заходів на їх подолання у рамках пропозицій до обласних планів дій.

Керівництво ОВА застосовувало різні механізми консультацій та підготовчої роботи при напрацюванні змін до обласних планів дій 1325:

1. Сумська ОВА вела основну підготовчу роботу на майданчику Обласної координаційної ради з питань сімейної, гендерної політики та протидії торгівлі людьми при ОВА;
2. Керівництво Чернігівської ОВА спеціально створило "Робочу групу щодо оновлення Плану дій з виконання резолюції Ради Безпеки ООН 1325 "Жінки, мир, безпека" на період до 2025 року у Чернігівській області".

Додатковим вагомим стимулом для представників ОВА задля більш активної та скоординованої роботи над оновленням обласного плану дій 1325 стало ухвалення змін до НПД 1325 розпорядженням №1150-р КМУ від 16 грудня 2022 року, оскільки цей документ передбачав 3-місячний термін для ОВА на оновлення дійсних обласних планів дій 1325.

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДАЦІЙ

З метою забезпечення сталості результатів проекту рекомендується:

- 1 Впровадити механізми громадського моніторингу імплементації обласних планів дій 1325 Київщини, Сумщини та Чернігівщини, тіньових звітів (shadow reports) про стан виконання відповідних планів, щопіврічні заходи за участі ОВА, консультаційно-дорадчих органів ОВА, обласних установ, експертів громадянського суспільства щодо актуалізації обласних планів дій.
- 2 Запровадити серію тренінгів/тренінгових програм (семінарів, вебінарів) з порядку денного "Жінки, мир, безпека" та кращих практик його реалізації для підвищення кваліфікації представників ОВА, обласних профільних установ, громадських організацій.
- 3 Сприяти створенню та сталій роботі коаліції громадянського суспільства 1325 (на підтримку впровадження порядку денного "Жінки, мир, безпека", НПД 1325, обласних планів дій 1325) у Київській, Сумській та Чернігівській областях.

2.11. ПІДГОТОВКА ПОЛІТИЧНИХ РЕКОМЕНДАЦІЙ ДЛЯ ЗБІЛЬШЕННЯ УЧАСТІ ЖІНОК У РОЗБУДОВІ МИРУ ТА ПРИЙНЯТТІ РІШЕНЬ

ОПИС КОМПОНЕНТУ

Метою даного компонента проекту було сприяння реформам, стійкості, відновленню та відбудові України через гендерну призму. Цей компонент складався з **двох незалежних напрямків**, які, будучи відмінними за змістом, мали схожий задум — здійснити розробку та адвокацію прийняття політичних рекомендацій для підсилення ролі жінок у воєнний період та задля успішної відбудови України.

Перший напрямок полягав у розробці політичних рекомендацій щодо включення гендерного компонента в План відновлення України шляхом здійснення аналітичного дослідження, надання пропозицій щодо включення гендерних особливостей до планів заходів з повоєнного відновлення та розвитку України, що стосується всіх можливих сфер добробуту українського народу, а також проведення відповідних адвокаційних заходів.

Під час реалізації проекту було визначено суттєву важливість забезпечення більшої політичної участі жінок у процесах відновлення і відбудови, оскільки це асоціюється з більш справедливими результатами політики та зниженою ймовірністю відновлення конфлікту (війни). Крім того, жінки мають вирішальне значення для економічного відновлення після насильницьких конфліктів, які знищують домашнє майно та засоби до існування, а також громадську інфраструктуру та послуги, тому вкрай важливо, щоб Україна включила порядок денний "Жінки, мир, безпека" у процеси відновлення.

Залучати жінок для планування, прийняття рішень та впровадження проектів відновлення необхідно в усіх секторах постконфліктної економіки, особливо в тих, які вразливі до клімату, такі як сільське господарство, енергетика та інфраструктура. Реалізація порядку денного "Жінки, мир, безпека" в усіх сферах національної політики є також вимогою як для європейської інтеграції України в цілому, так і для повоєнного відновлення та відбудови, яка підтримуватиметься ЄС, у тому числі фінансово. Саме тому після проведення консультацій зі стейкхолдерами було прийнято рішення сфокусувати даний напрямок компоненту на наданні аналітичної, координаційної та адвокаційної підтримки з метою допомоги уряду у врахуванні гендерної складової в Плані відновлення України.

Другий напрямок полягав у розробці політичних рекомендацій щодо включення механізму оцінки гендерного впливу в законодавство України. Одним з інструментів розробки та реалізації політики, яка враховує інтереси та потреби різних груп жінок і чоловіків, є оцінювання гендерного впливу. Основною метою такого оцінювання є адаптація політики, щоб гарантувати, що будь-які дискримінаційні наслідки будуть усунені або пом'якшені. Окрім уникнення негативних наслідків, оцінювання гендерного впливу також може використовуватися більш трансформативно, а саме як інструмент для визначення цілей гендерної рівності та формулювання відповідної політики.

Таким чином, цей напрямок компоненту був сфокусований на наданні аналітичної, координаційної та адвокаційної підтримки з метою допомоги уряду України у внесенні змін до законодавчих актів, щоб передбачити дієвий механізм оцінки гендерного впливу.

ВИКОНАНІ ЗАВДАННЯ ТА ДОСЯГНЕННЯ ІНДИКАТОРІВ

Індикаторами ефективного виконання цього компоненту було визначено розробку та передачу уряду України політичних рекомендацій щодо включення порядку денного "Жінки, мир, безпека" до планів робочих груп (окрім засекреченої до публічного доступу групи з питань безпеки) Національної ради відновлення України (напрямок 1), а також розробка та передача уряду України політичних рекомендацій з методологією механізму оцінки гендерного впливу (напрямок 2), що й було **досягнуто**.

У процесі впровадження активностей, передбачених першим напрямком, проектом було підготовлено **рекомендації щодо гендерного мейнстрімінгу до планів робочих груп Національної ради відновлення** України з урахуванням змін середовища під час війни та потреб жінок і дівчат у процесі відновлення, а також здійснено комплекс успішних адвокаційних заходів із метою забезпечення інклюзивності в процесі розробки планів відновлення та інклюзивності змісту планів.

У процесі впровадження активностей, передбачених другим напрямком, проектом було підготовлено **рекомендації щодо необхідних змін до законодавства та підзаконних актів з метою запровадження** механізму оцінки гендерного впливу та здійснено комплекс успішних адвокаційних заходів щодо таких змін.

РЕЗУЛЬТАТИ АКТИВНОСТЕЙ ТА ВПЛИВ НА КІНЦЕВИХ БЕНЕФІЦІАРІВ

Напрацьовані аналітичні матеріали та пропозиції по інтеграції гендерних аспектів у матеріали робочих груп плану заходів з повоєнного відновлення та розвитку України та рекомендації до покращення і розширення таких пропозицій є фундаментом для подальшого інклюзивного відновлення України.

Гендерний мейнстрімінг не обмежується жінками та чоловіками, він також визначає та враховує особливі потреби осіб з інвалідністю, молоді, людей похилого віку, меншин та всіх груп населення, які можуть бути вразливими чи знедоленими, тому національна політика щодо повоєнного відновлення та розвитку України буде ефективнішою у виконанні своєї головної функції — задоволення потреб різних цільових груп бенефіціарів.

Різні групи населення України нерівномірно залучені в соціально-економічні та політичні процеси, що гальмує розвиток економіки, політичні процеси та суспільний прогрес. Гендерні розриви спостерігаються в усіх напрямках, які окреслює План відновлення України, а це в тому числі означає, що економіка недостатньо використовує жіночі таланти, професійні та підприємницькі здібності та, відповідно, ставить під загрозу економічний розвиток. Так само сектор безпеки та оборони недостатньо враховує потенціал жінок як у забезпеченні оборони країни, так і в процесі повоєнного відновлення та миробудування.

Методологія впровадження гендерного підходу в План відновлення України включала:

- Залучення експертів із гендерних питань до складу робочих груп, використання статистичних даних з розподілом за статтю в основних секторах соціально-економічної, політичної та гуманітарної сфер, секторі безпеки та оборони.
- Проведення гендерного аналізу по кожному з 24 секторів Плану відновлення України.
- Розробку пропозиції щодо забезпечення того, щоб документи, які будуть напрацьовані робочими групами, були гендерно чутливими за формулюваннями та змістом, використання показників, які оцінюватимуть вплив сформованих документів щодо становища жінок і дівчат.
- Розробка пропозицій щодо рівного залучення жінок і чоловіків до моніторингу та оцінки реалізації Плану відновлення України.

Аналітичні матеріали та проведена адвокаційна кампанія в Україні та закордоном, у тому числі на **Конференції з питань відновлення України в м. Лугано** у липні 2022 року, надіслали чітке гендерне повідомлення, що вплинуло на риторику політичних акторів і громадянського суспільства навколо процесу відновлення України та допомогло ініціювати інклюзивний підхід під час підготовки проекту Плану відновлення України та відповідних проектів планів заходів.

КЛЮЧОВІ ІНСАЙТИ ТА ВИСНОВКИ

Передбачення інклюзивних засад для відновлення України після війни є ключовим для забезпечення ефективної відбудови та повоєнного розвитку України. Підсумовуючи напрацьовані рекомендації проекту щодо включення гендерного компоненту в План відновлення України по кожній з робочих груп, можна виокремити наступні ключові інсайти:

- Варто стимулювати ширше залучення жінок до галузей та професій, де вони традиційно були недостатньо представлені, у тому числі заохочувати жінок долучатися до зеленої економіки.
- Необхідно зосередитися на наданні соціальних послуг для всіх категорій постраждалого від війни населення, включно з ВПО, ветеранами та вразливими групами, зокрема жінками, які постраждали від ГЗН.
- Рекомендовано просувати демократичні цінності, включаючи рівність та повагу до прав людини, через систему освіти, боротися з гендерними стереотипами та статевим підбором навчальних спеціальностей і професій.
- Необхідно мобілізувати критичну масу жіночих і чоловічих талантів, таким чином наповнюючи економіку ноу-хау та сприяючи переданню знань, навичок та розбудові синергій у різних сферах суспільного життя.
- Підприємства, власниками яких є українські чоловіки та жінки, повинні мати розширений доступ до фінансових ресурсів, включаючи екстрене фінансування.

- Стимулюючим для соціально-економічного розвитку може стати запуск програм підвищення кваліфікації та перекваліфікації — загальнонаціональна програма для біженців, які повернулися, ВПО та безробітних; міжнародні грантові програми для українських молодих жінок та чоловіків для роботи в кращих міжнародних компаніях та установах і подальшого повернення в Україну.

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДАЦІЙ

Нижче наведено узагальнені рекомендації з включення гендерного компоненту в План відновлення України по кожному з напрямків.

Європейська інтеграція:

- Додатково переглянути зміст розділів 3-6 для надання правок, зауважень і пропозицій.
- Якісніше врахувати гендерний компонент у формулюваннях щодо прийняття рішень у процесі європейської інтеграції, включати у формулювання участь різних груп населення в прийнятті рішень державою з урахуванням гендерних та інших особливостей різних груп населення.
- Висвітлити проблеми українських біженців у країнах ЄС, які покинули Україну внаслідок повномасштабного вторгнення, до 90% з яких складають жінки та діти, продумати заходи щодо підтримки захисту їх прав і свобод як закордоном, так і щодо можливостей повернення в Україні.

Аудит збитків, понесених внаслідок війни:

- Додатково переглянути зміст тематичного розділу "II. Загальна рамка щодо застосування уніфікованого підходу до інвентаризації, фіксації збитків, обстеження технічного стану пошкоджених та зруйнованих об'єктів" для надання правок, зауважень і пропозицій.
- Переглянути та оновити зміст розділу "III. Звіт про прямі збитки інфраструктури, непрямі втрати економіки та попередня оцінка потреб України у фінансуванні відновлення".
- Розглянути можливість більш наскрізного включення положень про проведення оцінки потреб постраждалих (Human Recovery Needs Assessment), виходячи з потреб кожної окремої категорії постраждалих громадян.
- Наразі відсутні єдині підходи до методології фіксації шкоди та збитків, а також відсутня єдина система збору інформації щодо шкоди та збитків, понесених безпосередньо громадянами України.
- Доповнити положення щодо фіксації шкоди та збитків майну та матеріальних об'єктів положеннями про фіксацію нематеріальної шкоди та фізичних збитків, які були нанесені безпосередньо громадянам України, у тому числі в розрізі окремих категорій постраждалих осіб.

Відновлення та розбудова інфраструктури:

- Додатково переглянути зміст тематичних розділів "II. Сфера авіаційного транспорту", "III. Сфера морського та внутрішнього водного транспорту", "IV. Сфера надання поштового зв'язку", "V. Сфера туризму та курортів", "VI. Сфера автомобільного, міського електричного транспорту", "VII. Стратегічні ініціативи транспортної інфраструктури" для надання правок, зауважень і пропозицій.
- Додатково врахувати проблеми, з якими стикаються українці при перетині державного кордону, які здебільшого стосуються жінок та дітей і мають виражене гендерне окреслення, особливо в умовах війни та ускладненої соціально-економічної та безпекової ситуації в Україні.
- Врахувати потреби жінок, дітей, батьків із малолітніми дітьми, осіб з інвалідність та маломобільних груп населення у заходах Плану відновлення щодо покращення інфраструктури пасажирського залізничного транспорту, який працює на транскордонних перевезеннях, та інших видів транспорту.
- Розглянути можливість наскрізно інтегрувати принцип безбар'єрності у всі розділи документу та більш повно врахувати положення Національної стратегії зі створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року у документі.

Відновлення та розвиток економіки:

- Включити гендерний компонент у ключові показники ефективності Плану відновлення.
- Додатково переглянути зміст розділів "II. Цілі, завдання, етапи Плану відновлення за напрямом "Відновлення та розвиток економіки" та "III. Основні очікувані результати та ключові показники їх вимірювання" та додатків для надання правок, зауважень і пропозицій.
- Уточнити та/або додати інформацію щодо гендерного розподілу ВПО, мігрантів, безробітних, доповнити дані актуальною статистичною інформацією.
- Додати положення про стимулювання розвитку жіночого підприємництва для подолання існуючого гендерного дисбалансу в підприємстві та на ринку праці.
- Надати деталі щодо виклику дисбалансу робочої сили на ринку праці з урахуванням гендерного компоненту.
- Додати положення про стимулювання жіночої зайнятості в найбільш продуктивних секторах економіки для подолання існуючого гендерного дисбалансу на ринку праці.

Повернення громадян, які тимчасово переміщені, зокрема за кордон та їх інтеграція в суспільно-економічне життя держави:

- Уточнити/актуалізувати статистичну інформацію щодо гендерних аспектів зовнішньої міграції внаслідок війни.

- Врахувати необхідність забезпечення інклюзивного підходу до прийняття рішень щодо інтересів різних груп громадян, інтересів усіх груп населення щодо відновлення житла, розвитку соціальної, освітньої, культурної, оздоровчої, спортивної інфраструктури та пропозицій безбар'єрного доступу до споживання послуг у цих сферах, соціальних послуг, страхових і регресивних виплат, підприємницької спеціалізації в громадах, прогнозування попиту на робочу силу та відповідну кваліфікацію працівників, інвестиційної привабливості громад, пропозицій роботи.
- Уточнити гендерні аспекти проблеми реінтеграції населення, зокрема, через поглиблення гендерних дисбалансів та руйнування сімей внаслідок еміграції за межі України великої кількості жінок та дітей.
- Врахувати гендерні аспекти при розробці активних програм на ринку праці, направлених на повернення громадян до України.
- Врахувати аспект розірваних сімей у державній політиці реінтеграції та державній міграційній політиці.

Розвиток військово-промислового комплексу:

- Розглянути можливість наскрізно інтегрувати принцип безбар'єрності у документ та повніше врахувати положення Національної стратегії зі створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року.
- Запропонувати подолання виробничих обмежень українського військово-промислового комплексу (ВПК) через створення підприємств у прикордонних зонах сусідніх європейських країн, які були б інтегровані у ланцюжки виробництва українських підприємств ВПК.
- Доповнити зміст документа положенням про можливості застосування робочої сили українських біженців закордоном, зокрема на виробництвах та/або підприємствах ВПК (та пов'язаних з ними) у сусідніх з Україною державах, які створені спільно за участі чи за підтримки України. Зважаючи на те, що переважну більшість таких переселенців складають жінки з дітьми, варто враховувати ці гендерні аспекти при працевлаштуванні, облаштуванні умов праці та можливостей їх подальшої реінтеграції в українську економіку в цілому.

Енергетична безпека:

- Розглянути доцільність доповнення завдань Плану відновлення заходами стимулювання енергоефективного способу життя, зокрема серед жінок і дівчат. У контексті цього варто враховувати, що в Україні жінки більшою мірою визначають щоденний спосіб життя домогосподарств, ніж чоловіки.
- Доповнити документ врахуванням гендерного аспекту характеристики поточної ситуації, актуалізувати гендерну проблематику в енергетичному секторі.
- Враховувати ймовірність енергетичних дисбалансів та енергетичної бідності як загрози для вразливих груп населення у разі їх масового повернення з-за

кордону в Україну та збільшення споживання електроенергії за актуальними тарифами, а також відповідного навантаження на енергетичну систему України.

Державне управління:

- Розглянути доцільність врахування наскрізного принципу безбар'єрності при доопрацюванні змісту документа.
- Більш повно інтегрувати принцип гендерної рівності та інклюзивності в положеннях документа щодо процесу розробки урядових рішень та рішень ОМС, враховувати інтереси різних груп населення, у тому числі жінок, матерів, батьків із дітьми, маломобільних груп населення, осіб з інвалідністю, при прийнятті таких рішень.
- Доповнити зміст документа положеннями про прийняття рішень на основі гендерно дезагрегованих даних щодо населення, у тому числі щодо наповнення систем моніторингу в режимі реального часу статистичних та адміністративних показників функціонування територіальних громад, районів і регіонів такими даними.

Будівництво, містобудування, модернізація міст та регіонів України:

- Додатково переглянути зміст розділів "II. Регулювання у будівництві", "III. Житло, енергоефективність, цивільний захист" та "IV. Інфраструктура систем життєзабезпечення" для надання правок, зауважень і пропозицій.
- Розглянути можливість наскрізного врахування принципу безбар'єрності при формуванні заходів формулювання цілей та завдань на виконання цілей.
- Внести безбар'єрність до переліку "Ключові принципи відновлення і розвитку", а також уточнити зміст інклюзивності у цьому переліку.
- Уточнити вимірювальні показники досягнення цілей для відображення зміни становища різних груп громадян та/або на розв'язання проблем, зазначених у Плані відновлення.
- Забезпечити дезагрегування вимірюваних показників досягнення цілей у Плані відновлення за статтю, а також, за можливості, за віком, наявністю інвалідності, сімейним становищем та іншими релевантними ознаками.
- Доповнити цілі щодо регіональних та місцевих програм стимулювання народжуваності положеннями про необхідність створення та розвитку мережі доглядової інфраструктури та послуг.

Нова аграрна політика:

- Додатково переглянути зміст розділів "II. Цілі, завдання, етапи Плану відновлення за напрямом "Нова аграрна політика", "III. Список проектів на виконання завдання (для відповідного завдання) для досягнення цілі" та "IV. Необхідне нормативно-правове забезпечення" для надання правок, зауважень і пропозицій.
- Додати формулювання щодо забезпечення рівного та інклюзивного доступу

жінок і чоловіків, особливо тих, які постраждали від війни, до економічної підтримки відновлення та розвитку агропромислового бізнесу, що сприятиме продовольчій безпеці та економічному розвитку громад.

- Врахувати проблему дефіциту кваліфікованих кадрів, зокрема через вимушене переміщення жінок, як всередині країни, так і за кордон, у тому числі тих, які були чи є залучені до аграрного бізнесу.
- Запропонувати заходи щодо скорочення диспропорції у землеволодінні між середньостатистичними сільськими домогосподарствами, очолюваними жінками та чоловіками.
- Додати статистичні дані чисельності жінок серед постійного населення у сільській місцевості та кількості фермерських господарств, які очолюють жінки.
- Додати формулювання щодо створення рівних та інклюзивних умов отримання жінками та чоловіками підтримки технологізації агропромислового бізнесу.

Цифровізація:

- Переглянути зміст усіх розділів, окрім розділу "Основні проблеми, які необхідно вирішити в рамках Плану відновлення", для надання правок, зауважень і пропозицій.
- Врахувати серед викликів складність надання українцям послуг закордоном у контексті їхньої міграції з урахуванням того, що переважна більшість з таких переселенців — це жінки та діти, та врахувати необхідність реагування на їх потреби.
- Врахувати проблему поглиблення міграційних процесів внаслідок збройної агресії РФ проти України, через що жінки та діти зазнають підвищених ризиків бути об'єктами кіберзлочинів, у тому числі тих, що пов'язані із торгівлею людьми, а також запропонувати відповідні заходи державної політики.
- Врахувати, що серед жінок зберігаються стереотипні уявлення щодо складності ведення підприємницької діяльності, започаткування бізнесу, обмежений доступ до інвестицій і стартового капіталу, а також запропонувати відповідні інструменти та заходи державної політики, у тому числі через портал "Дія", "Дія. Бізнес".

Захист прав ветеранів:

- Додатково переглянути зміст усіх розділів, окрім вступного розділу, для надання правок, зауважень і пропозицій.
- Додати до вимірюваних показників досягнення цілей гендерно дезагреговані дані для того, щоб реалізувати якісну і всеохопну оцінку в потребах, можливостях та правах ветеранів.
- Врахувати як проблему стереотипне використання термінів ("ветеран", "захисник") від теперішніх реалій швидкого зростання суспільного значення

жінок у захисті держави від агресії РФ ("ветеранки", "захисниці") та сприяти формуванню запиту у суспільстві на оновлення визначення зазначених понять та термінів.

- Врахувати відмінності між ветеранами з точки зору гендеру, віку, місця проживання та рівня освіти, наявності та/або відсутності інвалідності, саме тому державна ветеранська політика має враховувати гендерні та соціальні характеристики, які впливають на виклики та можливості інтеграції ветеранів у соціально-економічному житті України.

Освіта і наука:

- Додатково переглянути зміст тематичних розділів "Дошкільна освіта", "Позашкільна освіта", "Професійна освіта", "Вища освіта", "Освіта дорослих", "Наука та інновації" для надання правок, зауважень і пропозицій.
- Врахувати проблему вимушеної міграції українців за кордон та всередині країни та відповідний гендерний дисбаланс у плануванні освітньої політики, політик відбудови та відновлення.
- Розглянути можливість використання технологій дистанційного навчання, інших гнучких підходів до освіти для максимального залучення до української системи освіти учнів та студентів, які опинилися за кордоном у зв'язку з масовим виїздом молоді, жінок та дітей внаслідок війни.
- Врахувати гендерні особливості у сфері освіти, а також продумати запровадження освітніх програм у школах, інших освітніх закладах, направлених на подолання стереотипів про "другорядні" ролі жінок в економіці та в суспільному житті.

Молодь та спорт:

- Додатково переглянути зміст тематичних розділів "Ціль 1. Участь молодих жінок і чоловіків у суспільному житті для наближення перемоги, відновлення України та європейської інтеграції, у тому числі через діяльність Українського молодіжного фонду (УМФ), Всеукраїнського молодіжного центру (ВМЦ), інститутів громадянського суспільства (ІГС), молодіжних центрів та просторів, молодіжних рад та волонтерську діяльність", "Ціль 3. Відновлення і розвиток резервного спорту та спорту вищих досягнень", "Ціль 4. Відновлення та розвиток спортивної інфраструктури" для надання правок, зауважень і пропозицій.
- Зробити комплексний перегляд загальних цілей та менших цілей документа та врахувати те, що більшість із них сформульовані як заходи, а не як кінцевий результат.
- Доопрацювати вимірювальні показники досягнення цілей таким чином, щоб вони відображали зміну становища різних груп громадян, у тому числі містили дані про стать, вік, інвалідність, місце проживання, та/або на розв'язання проблем, зазначених у документі.

- У вимірюваних показниках цілей варто додати розбивку даних за статтю, віком, інвалідністю, місцем проживання.
- При формулюванні загальних цілей та менших цілей документа необхідно врахувати можливість доповнення формулюванням "незалежно від статі, віку, місця проживання, наявності інвалідності".
- Врахувати необхідність отримання статистичних даних від різних статево-вікових груп населення щодо їх інтересів та потреб у фізкультурних оздоровчих заходах та заходах з фізкультурно-спортивної реабілітації.

Культура та інформаційна політика:

- Додатково переглянути зміст розділу "І. Сфера культури" для надання правок, зауважень і пропозицій.
- Розглянути можливість наскрізного врахування принципу безбар'єрності при формуванні заходів формулювання цілей та завдань на виконання цих цілей.
- Додатково переглянути зміст розділу "V. Сфера інформаційної політики та безпеки" для надання правок, зауважень і пропозицій та врахувати те, що на даний час:
- Стереотипні уявлення про роль жінок і дівчат у суспільстві є широко поширені у ЗМІ, а з 24 лютого 2022 року це негативне явище не зменшилося. Гендерний дисбаланс у ЗМІ поглиблюється, адже пріоритет у висвітленні новин і подій надається чоловікам, водночас значно менше згадувань, коментарів, оцінок від жінок і дівчат щодо питань зовнішньої та внутрішньої політики. Особливо гостро проблема гендерного балансу відчутна на національному марафоні "Єдині новини" та потребує швидкого реагування.
- Варто враховувати те, що збалансовані аналітичні матеріали розміщені переважно в спеціалізованих спільнотах, а не на найпопулярніших каналах, інтернет-платформах, у ЗМІ. Комунікація про жіноче лідерство в період відновлення і відбудови практично відсутня.
- Для подолання виклику гендерного дисбалансу у ЗМІ необхідно давати можливість жінкам і дівчатам мати "голос", виступати у ролі активних гравців, висвітлювати новини, події, досвід жінок та історії їхнього успіху в ЗМІ. Також вкрай важливо сприяти пропорційному висвітленню навантаження й небезпек для жінок і дівчат під час війни та після перемоги — увага до різних ролей жінок і проблем жінок у різних ситуаціях: жінки, чиї чоловіки на фронті, матері військових, вдови, переміщені за кордон жінки.
- Мало висвітлюється питання забезпечення ментального здоров'я та наслідків війни для ментального здоров'я різних категорій та груп населення.

Юстиція:

- Правки, доповнення і зауваження гендерних експертів суттєво доповнюють змісту документа гендерними аспектами та потребують подальшої якісної інтеграції в документ.

-
- Врахувати, що за рекомендацією Європейської економічної комісії ООН відсоток суддів-жінок є одним з індикаторів гендерної рівності у сфері прийняття рішень на державному рівні, та деталізувати цей аспект щодо суддів-жінок в Україні.
 - Доповнити завдання на виконання цілей документа пунктами про програми підготовки суддів, які б враховували вивчення питання гендерної рівності, рівних прав і можливостей жінок і чоловіків, гендерних особливостей при розгляді справ про злочини, пов'язані з сексуальним насильством, торгівлею людьми, врахування прав і свобод жінок і чоловіків з інвалідністю в процесі здійснення правосуддя.

Екологічна безпека:

- Додатково переглянути зміст тематичних розділів "II. Екологічна безпека та ефективне управління відходами", "III. Збалансоване використання природних ресурсів в умовах підвищеного попиту й обмежених пропозицій", "IV. Збереження природних екосистем і біологічного різноманіття, відновлення та розвиток природоохоронних територій та об'єктів", "V. Ефективне державне управління у сфері охорони довкілля та природокористування" для надання правок, зауважень і пропозицій.
- Врахувати, що дослідження країн ЄС показують, що жінки є більш свідомими щодо свого екологічного сліду, саме тому заходи щодо популяризації екологічного способу життя є найбільш ефективним з фокусом на жінок, а це варто врахувати при формулюванні завдань з досягнення цілей документа. Запуск інформаційної кампанії з популяризації екологічного способу життя, направленої на жінок, може бути одним з таких інструментів.
- Більш повно інтегрувати гендерно-чутливі аспекти у програми та проекти відновлення у сфері природокористування, змін клімату, природоохоронну сферу на державному, регіональному та місцевому рівнях.

Соціальний захист:

- Додатково переглянути зміст тематичних розділів "Соціальна підтримка малозабезпечених та осіб, які потрапили у складні життєві обставини", "Пенсійне забезпечення та соціальне страхування. Стимулювання населення до накопичення", "Фінансова політика у соціальній сфері", а також "Список пропонуванних загальнонаціональних проектів" для надання правок, зауважень і пропозицій.
- У принципах і підходах формування соціальної політики врахувати гендерні аспекти функціонування домогосподарств та окремі потреби різних груп населення, у тому числі жінок, матерів із дітьми.
- Доповнити положення про соціальну підтримку з урахуванням інтегрованого соціального підходу формулюванням про врахування гендерних особливостей, адже воно наразі відсутнє.
- У викликах/ключових проблемах сфери врахувати гендерний аспект та не-

гативний вплив війни на сім'ї (матерів з дітьми), які були змушені переїхати всередині України або за кордон, надалі враховувати їх потреби, у тому числі щодо житла, працевлаштування, отримання соціальних послуг.

- Врахувати гендерні підходи при удосконаленні формулювання цілі щодо створення єдиної інформаційної системи соціальної сфери.

Захист прав дітей та повернення дітей, які тимчасово переміщені за кордон:

- Додатково переглянути зміст усіх розділів, окрім вступу, для надання правок, зауважень і пропозицій.
- Враховуючи дані Управління ООН з наркотиків і злочинності (UNODC), доповнити перелік викликів/проблем окремим пунктом про ризики сексуального насильства, торгівлі людьми, примушування до участі у бойових діях на стороні країни-агресора на тимчасово окупованих агресором територіях України, у зонах бойових дій, а також на території РФ, куди тимчасово перемістилися громадяни України внаслідок бойових дій та/або тимчасової окупації з боку РФ.
- Запропонувати до розгляду ідею запровадження постійної інформаційної кампанії щодо гендерної рівності та відповідальної поведінки у сімейних стосунках, яка б діяла як частина державної політики/державної інформаційної кампанії.
- Запровадити дезагрегований підхід до підтримки ВПО з метою найбільш ефективної підтримки найвразливіших груп, у тому числі враховуючи склад сім'ї, особливі потреби її членів та матеріальне становище домогосподарств.
- Врахувати потреби сімей, які вимушено виїхали за кордон щодо отримання інформації про забезпечення прав дітей на освіту, охорону здоров'я, соціальні послуги за кордоном, а також щодо можливостей повернення в Україну та отримання відповідної соціальної допомоги.

Права людини:

- Деякі формулювання потребують технічного доопрацювання з точки зору використання гендерно-нейтральної мови, але в цілому якість матеріалів робочої групи є достатньо високою.

РОЗДІЛ 3. КЛЮЧОВІ ДОСЯГНЕННЯ ТА ВПЛИВ НА КІНЦЕВИХ БЕНЕФІЦІАРІВ ПРОЕКТУ

Ця частина звіту описує найбільш вагомі досягнення проекту, у тому числі вплив на цільову аудиторію та ширшу спільноту, а також тематичні дослідження та найважливіші висновки.

Загальною метою проекту "Підтримка жінок, миру та безпеки в Україні" було надання допомоги та підтримки кінцевим бенефіціарам, розширення можливостей жіночих та правозахисних ГО, розвиток спроможності ОМС та сприяння роботі центрального уряду та місцевої влади з питань порядку денного "Жінки, мир, безпека" як на національному, так і на регіональному рівнях. Проект мав глибокий вплив на кінцевих бенефіціарів та ключові цільові групи завдяки розширенню можливостей для жінок та дівчат реалізовувати власні права, свободи та інтереси. Проект сприяв оновленню порядку денного "Жінки, мир, безпека" на національному і регіональному рівнях, його локалізації на рівні областей та громад, а також просував його на міжнародній арені, приділяючи особливу увагу повоєнному відновленню України та ключовій ролі жінок у цьому процесі.

3.1. РЕЗУЛЬТАТИ ПРОЕКТУ І ВПЛИВ НА КІНЦЕВИХ БЕНЕФІЦІАРІВ

Ключові очікувані результати проекту включали посилення реалізації порядку денного "Жінки, мир, безпека" шляхом розширення прав і можливостей організацій на національному та місцевому рівнях, а також внеску в локалізацію НПД 1325 "Жінки, мир, безпека" та наданні гендерних пропозицій до Плану відновлення України в межах 4 основних напрямків проекту.

► 1. Аналітика даних

Команда проекту провела **гендерний аналіз та оцінку викликів і потреб груп прямих бенефіціарів**, зокрема жінок та дівчат, які постраждали від війни, зокрема від ГЗН та СНПК. Результати дослідження отримали позитивні відгуки від державних стейкхолдерів. Повний текст звіту доступний на платформі W2U за [посиланням](#).

Швидкий гендерний аналіз з фокусом на вплив війни на гуманітарну інфраструктуру, що є критично важливим для розуміння потреб та можливостей жінок та вразливих категорій населення, був проведений та належним чином структурований попри виклики та труднощі в отриманні та зборі інформації під час війни. Окрім того, на основі зібраних статистичних даних було підготовлено інформаційні продукти, опубліковані на платформі W2U — інтерактивні мапи, діаграми та таблиці для кращої наочності даних та спрощення сприйняття, що оновлювалися на щоквартальній основі. Проведений аналіз дає можливість **відстежувати динаміку змін та прогресу**. Ця інформація може бути широко використана для прийняття рішень ключовими стейкхолдерами, сприяти запуску нових проектів та просуванню ідеї забезпечення сильної дослідницької бази та публічної політики на основі даних.

Підготовлені у рамках проекту гендерний аналіз та оцінка викликів потреб груп прямих бенефіціарів, а також швидкий гендерний аналіз з фокусом на вплив вій-

ни на гуманітарну інфраструктуру зацікавили наукове співтовариство Університету Мальме та Київського національного економічного університету (КНЕУ). Співробітники таких центральних органів виконавчої влади, як Міністерство соціальної політики, Міністерство енергетики, Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України **скористалися інформаційно-аналітичним інструментарієм**, запропонованим у проведеному дослідженні та відповідних аналітичних матеріалах. Попри те, що більшість респондентів та даних характеризують стан справ у 14 областях України, представники місцевих органів влади всіх областей мають можливість покращити інформаційне забезпечення та аналітичні інструменти своєї роботи.

Командою проекту було також проведено **мапування стейкхолдерів**, яке забезпечило вирішальне і вкрай необхідне оновлення потреб зацікавлених сторін порядку денного "Жінки, мир, безпека". Співробітники таких центральних органів влади, як Міністерство соціальної політики, Міністерство енергетики, Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України та інші використали результати мапування стейкхолдерів для розробки політик та визначення рівнів їхньої реалізації.

Повний текст звіту доступний на платформі W2U за [посиланням](#).

► 2. Підвищення обізнаності з порядку денного "Жінки, мир, безпека"

Понад **3,000,000** осіб були охоплені потужною інформаційно-просвітницькою кампанією з підвищення обізнаності щодо порядку денного "Жінки, мир, безпека". Такі високі показники охоплення бенефіціарів, стейкхолдерів та масової аудиторії було досягнуто завдяки **використанню численних комунікаційних інструментів**: публікації інтерв'ю, авторських статей, прес-релізів, згадки у ЗМІ, на платформі W2U та в публікаціях партнерів, пости експертів та лідерів-думок у Facebook та Instagram, візуальні продукти та проведення W2U Марафону, серії подкастів, а також через друковану продукцію (банери, роздатковий матеріал, видання журналів) та інші комунікаційні активності.

Кампанія з підвищення обізнаності була побудована як відповідь на ключові комунікаційні потреби, виявлені під час проведених на початку проекту досліджень медіа та підкреслені під час дискусій та глибинних інтерв'ю з профільними експертами та журналістами. Інформаційно-просвітницька кампанія включала наступні **3 ключові стовпи**:

1. Розбудова публічності та знань про поточні напрацювання та досягнення проекту, а також ініціативи та нові синергії, побудовані всередині та навколо нього.
2. Підтримка ГО, зокрема тих, які займаються захистом прав жінок, у побудові міцних мереж, партнерства та співпраці з метою більш ефективного та швидкого впровадження змін.
3. Підвищення обізнаності широкої громадськості щодо порядку денного "Жінки, мир, безпека".

Результати проекту від інформаційно-просвітницької кампанії є комплексними та включають наступне:

- [W2U](#) — комунікаційна платформа про порядок денний "Жінки, мир, безпека", провідні ГО, жінок-лідерок та можливості для широкої громадськості, зосереджена на основних викликах, з якими стикаються жінки та дівчата внаслідок війни. Платформа підкреслює значну роль жінок і дівчат у наближенні перемоги, об'єднує громадських активістів, проекти та ініціативи у потужну мережу для впровадження сталих та ефективних змін. W2U поєднує різні форми контенту — інтерв'ю, новини, авторські статті, щоб краще досягти ключових комунікаційних цілей.
- Запуск платформи W2U отримав **потужну комунікаційну підтримку** активістів, експертів, лідерів думок та ЗМІ, зокрема національний марафон "Єдині новини", телеканал "Інтер", 24 канал, Укрінформ, Liga.net, Divoche.Media, "Детектор медіа" та ще понад 20 відомих медіа.
- Під час проекту були опубліковані **20+ інтерв'ю** з жінками-лідерками, громадськими діячками, активістками, журналістками та експертками, у тому числі з Меліндою Сімонс, Ольгою Стефанішиною, Катериною Левченко, Інною Совсун, Валерією Іонан, Христиною Кіт та іншими.
- [W2U Марафон](#) — складова комунікаційної кампанії, яка стала логічним і стійким продовженням і розвитком продукту W2U; це 24-годинний онлайн-захід з офлайн частиною у форматі конференції про те, як війна впливає на жінок та як жінки впливають на війну, який об'єднав 70+ експертів з понад 15 країн світу та отримав потужну підтримку від медіа та експертного середовища.
- [Серія інформаційно-просвітницьких відео](#) — серія відеороликів, опублікованих на YouTube-каналі W2U про поточну ситуацію порядку денного "Жінки, мир, безпека" в Україні, причини та перспективи розширення прав і можливостей жінок, а також способи підтримки, у тому числі комунікаційної.
- [Навчальні відео](#) — два відео, що базуються на результатах дослідження медіа-висвітлення порядку денного "Жінки, мир, безпека" в Україні, для журналістів та громадських активістів.
- [Спецпроект на Divoche.Media](#) — серія інтерв'ю з лідерками громадських організацій, що брали участь у Програмі розвитку організаційного потенціалу, та досягнення їхніх проектів, втілених за фінансової підтримки в рамках Програми видачі грантів.
- [Спецпроект на WoMo](#) — серія публікацій та інтерв'ю про надзвичайну важливість впровадження НПД 1325 та актуальність локалізації НПД 1325 на рівні областей та громад для України.
- [Інтерактивні карти](#) досліджень, проведених у рамках компоненту 1 цього проекту.
- ["Чому їй не байдуже"](#) — серія подкастів, що висвітлюють історії жінок-лідерок, провідних всеукраїнських та локальних ГО, які активно захищають та розширюють права та можливості жінок, про протидію дискримінації та ГЗН тощо.

► 3. Підтримка жіночих ГО, ОТГ та інших бенефіціарів

Розбудова потенціалу жіночих ГО

Програма розвитку організаційного потенціалу, реалізована ГС "ЦЕВ", посилила **інституційну спроможність 5 жіночих ГО**, що підтверджується досягнутими ними результатами. Програма отримала в середньому **понад 90% позитивних відгуків** за підсумками оцінювання учасницями всіх модулів.

За результатами Програми, у ГО "Дія-Рівне" кількість постійних членів та членкинь зросла з 15 до 30 осіб, а активних бенефіціарів – з 70 до 274. Окрім того, усі ГО змогли залучити ширшу аудиторію, у результаті чого **кількість учасників** на їхніх заходах зросла більш ніж удвічі.

ГО "Клуб підтримки вагітності та материнства "Лада" розвинула новий напрям діяльності, спрямований на надання психологічної підтримки жінкам (особливо матерям), які постраждали внаслідок війни. Організація створила анонімний чат-бот, який проводить тестування поточного емоційного стану та пропонує пропрацювати відповідні "негативні" емоції. Протягом перших двох місяців своєї роботи, ця ініціатива дала можливість **4,100+ користувачам і користувачкам**, які потрапили в біду, легко та зручно отримати доступ до психологічної підтримки.

Ефект проектів, ініційованих ГО, також був значним, про що свідчить їх вплив на кінцевих бенефіціарів, які повідомили у формах зворотного зв'язку про **позитивні зміни у своєму житті**, включаючи підвищення обізнаності про свої права та доступ до послуг, підтримку та впевненість у завтрашньому дні.

Команда ГО "ДіЄ. Добрі Ідеї Єднають" відкрила **коворкінг** у Печеніжинській громаді, що дало можливість місцевим жінкам та дівчатам працювати разом та обмінюватися досвідом. Простір сформував платформу для спілкування та співпраці, що сприяло подальшій появі нових проектів та заходів. У коворкінгу також виокремлено дитячу зону, що є дуже важливим для батьків при відвідуванні простору. Протягом перших тижнів з моменту відкриття, у коворкінгу побувало щонайменше **70+ унікальних відвідувачів**.

Більш того, учасниці грантових проектів отримали **тренерські компетенції** з фінансової грамотності, підтримку їх соціальних чи бізнес-ідеї, знання, необхідні для **запуску власного стартапу**, долучилися до існуючої всеукраїнської спільноти жінок-підприємниць чи створили власну жіночу бізнес-спільноту у Львівській області. Деякі з них уже **зареєструвалися як ФОП** та розпочали бізнес. Під час 5-денного стартап-табору ГО "Фундація "Стартап Україна" було опрацьовано 61 жіночу бізнес-ідею, а **5 найбільш перспективних проектів** отримали фінансування. Усі ці ініціативи розширили можливості жінок і дозволили їм стати агентами змін у своїх громадах.

Загалом, результати обох Програм були надзвичайно **успішними**, адже сприяли підвищенню інституційної спроможності ГО та створенню величезних позитивних змін у житті кінцевих бенефіціарів. **Загальне комунікаційне охоплення** всіх 5 грантових проектів через різні інструменти та канали в соціальних мережах та медіа-платформах становить понад **490,000 осіб**, що дозволило ГО охопити

більшу аудиторію та підвищити обізнаність про проблеми, що стосуються жінок та їхні можливості.

Окрім того, у рамках цього компоненту **10 громадських ініціатив**, запропонованих ГО та активістами громад, **отримали фінансову та менторську підтримку**. Відібрані ініціативи були спрямовані на широкий діапазон проблем та викликів у громадах, зокрема на підтримку та допомогу жінкам та дівчатам, які постраждали внаслідок війни, а також на сприяння підвищенню уваги до потреб жінок у громадах та їх залучення до прийняття рішень на місцевому рівні.

Підвищення спроможності ОТГ

Команди з **20 медіаторів та 20 тренерів** пройшли профільне навчання, після чого в українських громадах ними були проведені заходи, до яких долучились понад **15,600 учасників** — представників відповідних державних установ, місцевих організацій, членів громад. Команди проводили тематичні заходи щодо мобілізації зусиль громад для виявлення та вирішення випадків ГЗН, посилення спроможності та консолідації зусиль громад, підтримки ВПО у приймаючих громадах, сприяння залученню жінок та дівчат до визначення пріоритетних потреб та розвитку ініціатив у громадах. Сумарно було проведено **800 заходів** (по 20 кожним фахівцем) для різних цільових груп, що є лише початком, оскільки команди медіаторів та тренерів продовжуватимуть діяти як мультиплікатори змін та надалі сприятимуть розширенню впливу проекту.

Підтримка постраждалих від ГЗН та домашнього насильства

Один з компонентів проекту був спрямований на підтримку жінок та дівчат, у тому числі ВПО та тих, що перебувають на непідконтрольних уряду України територіях, надаючи їм консультації та психологічну/юридичну підтримку в режимі реального часу. На Національну гарячу лінію, що функціонує на базі ГО "Ла Страда-Україна", за період з червня 2022 року по березень 2023 року надійшло **34,309 дзвінків/звернень** з питань домашнього насильства, гендерної дискримінації, підтримки ВПО тощо. Усім бажаючим телефоном та/або в онлайн-форматі, зокрема через Instagram, було надано безкоштовні консультації.

Результатом цього компоненту стало узагальнення даних, зібраних під час опитування користувачів Національної гарячої лінії. Зокрема, було ідентифіковано, що 3 найпоширеніші причини звернень — це **проблеми, пов'язані з домашнім насильством (89,4%)**, питання щодо ризиків торгівлі людьми (3,5%) та підтримка ВПО (3,4%). Понад 80% осіб, які зверталися на Національну гарячу лінію, були жінки.

► 4. Політичні рекомендації порядку денного "Жінки, мир, безпека"

Зміни на національному рівні

Центральному уряду України було надано якісну **аналітичну підтримку у розробці політичних інтервенцій та змін до законодавства**, необхідних для запровадження механізму оцінки гендерного впливу в Україні, а обласним військовим адміністраціям — у розробці змін та оновленні обласних планів дій 1325 у Київській, Сумській та Чернігівській областях. Такі активності включали аналітичну підтримку

ку Національної ради відновлення, Кабінету Міністрів України, Офісу реформ КМУ, Апарату Урядової уповноваженої з питань гендерної політики та більшості міністерств України щодо включення гендерних аспектів у плани заходів Національного плану відновлення України та врахування порядку денного "Жінки, мир, безпека", що заклало основу для якіснішої та повнішої реалізації рівних прав та можливостей для жінок та чоловіків у процесах відновлення України після війни.

Експерти проекту сприяли підвищенню суспільної важливості порядку денного "Жінки, мир, безпека" під час розробки планів і проектів заходів із відновлення України на національному та міжнародному рівнях, а також забезпечили відповідне врахування гендерних аспектів. На національному рівні проект **надав гендерні пропозиції** до всіх планів відновлення, крім засекречених, які не є доступними публічно. На міжнародному рівні проект провів **широку адвокаційну кампанію** та підтримував включення принципу гендерної рівності та інклюзії до 6-го з "7 принципів відновлення України" ("Принципи Лугано"), ухвалених за підсумками ключової міжнародної події з відновлення України — **Ukraine Recovery Conference 2022**. Окрім того, було розроблено конкретні пропозиції щодо впровадження гендерних аспектів для подолання гендерних бар'єрів та забезпечення активного залучення жінок у процеси відновлення та розвитку України, у тому числі на рівні прийняття рішень.

У співпраці з урядовими стейкхолдерами, серед яких Офіс Урядової уповноваженої з питань гендерної політики, Офіс реформ КМУ, Національна рада відновлення України, міністерства та центральні органи виконавчої влади, команда проекту надала рекомендації по 23 робочих групах (окрім групи з питань безпеки й оборони, матеріали якої не є публічно доступними) — до вересня 2022 року, а потім до березня 2023 року надала **додаткові гендерні пропозиції до Національного плану відновлення за 7 групами**: нова аграрна політика, цифровізація, енергетична безпека, захист прав ветеранів, захист прав дітей та повернення дітей, які тимчасово переміщені за кордон, повернення громадян, які тимчасово переміщені, зокрема за кордон та їх інтеграція в суспільно-економічне життя держави, соціальний захист. Наприкінці березня 2023 року в **Офісі реформ КМУ підтвердили, що всі оновлені пропозиції враховані та будуть належним чином інтегровані** до секторальних планів відновлення України.

Зміни на регіональному рівні

Проектна діяльність з локалізації НПД 1325 у Київській, Сумській та Чернігівській областях допомогла місцевим громадам та владі розширити свої знання про порядок денний "Жінки, мир, безпека", забезпечивши простір для обговорення та визначення викликів та наслідків війни для цільових груп даних областей та їх вирішення шляхом формулювання рекомендацій та адвокації оновлення обласних планів дій 1325.

На основі результатів та рекомендацій **трьох стратегічних сесій**, підготовки необхідних аналітичних матеріалів по цих областях, консультацій з ОВА та Апаратом Урядової уповноваженої з питань гендерної політики, за підтримки Офісу Віце-прем'єр-міністерки з питань європейської та євроатлантичної інтеграції, було

успішно розроблено та **надано на розгляд кожній ОВА рекомендації по локалізації НПД 1325** у відповідних областях.

У порівнянні з планами дій 1325 інших областей на період 2016–2021 років, а також на основі попереднього досвіду та експертних рекомендацій від проекту, цього разу всі 3 ОВА вважали за необхідне включити ключові показники ефективності, додати моніторингові заходи щодо виконання обласних планів дій 1325, зазначати громадські та міжнародні організації, міжнародних партнерів з розвитку серед виконавців обласних планів дій 1325, а також враховувати важливість виділення необхідних коштів для реалізації запланованих заходів.

Станом на початок травня 2023 року, Київська ОВА ухвалила обласний план дій 1325, врахувавши рекомендації проекту. Водночас Чернігівська та Сумська ОВА взяли в опрацювання рекомендації, напрацьовані експертами проекту, та наразі перебувають у процесі фіналізації проектів обласних планів дій 1325 для їх подальшого ухвалення. Ці результати демонструють ефективну та важливу роль проведених проектних заходів, у рамках яких було не лише надано аналітичну підтримку місцевій владі, але й здійснювалися **ефективні адвокаційні заходи щодо впровадження експертних рекомендацій на рівні обласної влади**.

Діяльність проекту **зміцнила синергію** між різними департаментами ОВА, експертами місцевих ГО для спільної роботи над вирішенням нових викликів і потреб цільових груп у розрізі порядку денного "Жінки, мир, безпека" як під час прийняття, так і щодо подальшого впровадження та моніторингу виконання обласних планів дій 1325.

Важливо підкреслити, що раніше Київщина, Сумщина та Чернігівщина були мало охоплені проектами та заходами ГО, які сприяють реалізації порядку денного "Жінки, мир, безпека", проте команді проекту вдалося залучити до стратегічних сесій широке коло стейкхолдерів, у тому числі представників ОВА, обласних комунальних установ, університетів, місцевих ГО та експертів. Таким чином, проект відіграв помітну роль у цих регіонах в аспекті **активізації зв'язків між різними стейкхолдерами, владою і громадянським суспільством** для подальшої співпраці над реалізацією порядку денного "Жінки, мир, безпека".

3.2. ЗМІНИ В ДИЗАЙНІ ПРОЕКТУ ТА ВПЛИВ ЗОВНІШНІХ ФАКТОРІВ

Важливо звернути увагу на те, що остаточне виконання та кінцеві результати проекту відрізняються від початково запланованих у проектній заявці. Наповнення деяких компонентів проекту було змінено та адаптовано відповідно до актуальних запитів та потреб ключових стейкхолдерів та кінцевих бенефіціарів. Окрім того, на результати проекту вплинули також зовнішні фактори, які виникли вже на етапі реалізації проекту. Були також і певні позитивні незаплановані досягнення проекту, зазначені нижче.

► **Зміни в наповненні деяких компонентів проекту**

Компонент 1. У процесі дослідження, команда проекту виявила, що початково запланована інформаційна панель бізнес-аналітики (BI) не була найефективнішим інструментом для публікації даних, отриманих у рамках швидкого гендерного та інклюзивного аналізу, оскільки дані від національного уряду та місцевих адміністрацій недостатньо регулярно оновлювалися для представлення на інформаційних панелях бізнес-аналітики. Як результат, він був перетворений на візуалізацію графіків, діаграм та карт на платформі W2U за результатами гендерного та інклюзивного аналізу як більш відповідний, економічно доцільний інструмент представлення даних.

Компонент 3. Початковий обсяг робіт проекту передбачав передачу права власності на платформу W2U та всі пов'язані з нею права Апарату Урядової уповноваженої з питань гендерної політики та/або Міністерству соціальної політики України для забезпечення безперервності та сталості платформи. Однак командою проекту було виявлено, що Апарат Урядової уповноваженої з питань гендерної політики не має можливості підтримувати платформу після завершення проекту. На основі проведених консультацій з державними стейкхолдерами, командою проекту було запропоновано спрямувати бюджет на посилення контентної частини платформи та зосередити зусилля на її трансформації у суспільне медіа з метою забезпечення сталості та безперервності її діяльності після проекту.

Окрім того, було запропоновано закласти додатковий бюджет на просування платформи W2U, щоб максимально охопити аудиторію постами з інтерв'ю та забезпечити технічні доопрацювання платформи під час проекту (додавання різних сторінок, розділів, вкладок). Новий обсяг робіт цього компоненту включав також розробку плану функціонування платформи на наступні роки (бюджет, джерела фінансування, склад команди), що зробило б її більш стійкою та незалежною, забезпечивши її сталість та послідовність як суспільного медіа. Такі оновлені заходи дозволили команді проекту активніше розвивати платформу та максимально ефективно використати бюджет, раніше передбачений для передачі платформи Апарату Урядової уповноваженої з питань гендерної політики.

Компонент 4. Початковий план активностей "Вуличної PR-кампанії" передбачав розміщення сітілайтів у регіонах України та масові зібрання. Під час запуску проекту, експерти ГО "Інститут конструктивної журналістики та нових медіа" провели інтерв'ю з ключовими стейкхолдерами та медіа-спільнотою. Це дослідження визначило, що такі заходи кампанії на відкритому просторі матимуть обмежений вплив. Слідуючи підходу ціна-якість⁴, було вирішено, що сітілайти та масові зібрання повинні бути замінені комплексом заходів, які матимуть більший вплив, включаючи 24-годинний марафон у змішаному форматі з офлайн конференцією у Києві, присвячений оновленню Національного плану дій 1325 та висвітленню включення гендерних пропозицій до Плану відновлення України.

⁴ Value for Money (VfM) approach

Компонент 10. У проектній пропозиції передбачалося, що жінки, які постраждали від війни, потребують негайної допомоги, однак на момент запуску проекту, під час проведення аналізу потреб виявилось, що нагальні питання вже були вирішені точково органами місцевої влади окремих ОТГ або ж іншими проектами. Команда проекту провела консультації з ключовими стейкхолдерами як на національному, так і на місцевому рівнях та запропонувала переформатувати цей компонент відповідно до актуального запиту, виходячи з реальних потреб та проблем кінцевих бенефіціарів.

Оновлений план діяльності передбачав заходи з локалізації НПД 1325 для Київщини, Сумщини та Чернігівщини, зокрема організацію стратегічних сесій для представників місцевих органів влади за участі фасилітаторів та експертів. Команда проекту провела пілотну 1-денну стратегічну сесію у Київській області у грудні 2022 року, а також організувала ще дві 2-денні стратегічні сесії у Сумській та Чернігівській областях у лютому 2023 року. Окрім того, оновлений компонент включав також аналітичну роботу з підтримки цих 3 областей у підготовці чи оновленні місцевих планів дій та адвокацію їх прийняття.

Компонент 11. У рамках комунікації з Апаратом Урядової уповноваженої з питань гендерної політики, у координації та за погодженням з Посольством Великої Британії було вирішено змістити фокус з НПД 1325 на сприяння включенню порядку денного "Жінки, мир, безпека" до Плану відновлення України. Зміни у графіку діяльності цього компоненту проекту стосувалися залучення гендерних експертів до роботи над включенням порядку денного "Жінки, мир, безпека" до Плану відновлення України та реалізації відповідних гендерних аспектів, що дозволило команді задовольнити очікування проекту від Урядової уповноваженої з питань гендерної політики та Офісу реформ КМУ, а також досягти обґрунтованих і конкретних результатів у вигляді прийнятих та інтегрованих гендерних пропозицій.

► **Зовнішні фактори, що мали вплив на результати проекту**

Важливо відзначити, що стейкхолдери та кінцеві бенефіціари рішуче підтримали реалізацію проекту "Підтримка жінок, миру та безпеки в Україні". Команда проекту налагодила тісну співпрацю та координацію з державними стейкхолдерами, які були відкриті до підтримки проекту та сприяння його діяльності, включаючи наступне:

- **Комунікація та медійна діяльність з Апаратом Урядової уповноваженої з питань гендерної політики** — результатом цієї співпраці стало створення та розповсюдження спільних матеріалів, таких як інтерв'ю, статті, новини та коментарі. Успіх проекту у співпраці з Апаратом Урядової уповноваженої підкреслив важливість співпраці з відповідними державними органами для досягнення гендерної рівності та захисту прав жінок.
- **Ефективна співпраця з Офісом реформ КМУ** щодо посилення включення гендерних пропозицій у План відновлення України за 7 групами: нова аграрна політика, цифровізація, енергетична безпека, захист прав ветеранів, захист прав дітей та повернення дітей, які тимчасово переміщені за кордон, повер-

нення громадян, які тимчасово переміщені, зокрема за кордон та їх інтеграція в суспільно-економічне життя держави, соціальний захист. Синергія в роботі та щира зацікавленість Офісу реформ КМУ в удосконаленні Плану відновлення України, що забезпечує рівні можливості для всіх, призвели до якісних помітних результатів.

- **Висока готовність та відкритість ОВА та ОМС** по всій Україні підтримувати діяльність проекту з локалізації НПД 1325, включаючи аналітичну роботу та підтримку Київської, Сумської та Чернігівської областей у розробці та прийнятті регіональних планів 1325, а також заходи з розбудови потенціалу та навчання, що проводилися в різних громадах по всій Україні.

Вагомим фактором, який сприяв збору кількісних та якісних даних про потреби ВПО, випадки ГЗН, СНПК, був **високий рівень готовності** представників різних груп населення, які постраждали від війни, до співпраці та взаємодії з командою проекту.

На розвиток платформи W2U та комунікаційну діяльність проекту вплинули різні фактори, які сприяли його успіху. Одним із таких чинників стало **зростаюче розуміння громадськістю критичної ролі, яку відіграють громадські активістки** у просуванні прав жінок та гендерної рівності. Це розуміння сприяло наданню громадським активістам простору для обміну досвідом про реалізовані кейси та проекти, змінивши таким чином традиційний медіа-ландшафт. Ця зміна була відповіддю на краще усвідомлення ролі жінок, проблем, з якими вони стикаються, і рішень, які вони приймають, особливо під час війни. Проект отримав **потужну підтримку журналістів та медіа**, які публікували історії, інтерв'ю та новини в онлайн-виданнях та на телебаченні, що значно сприяло успіху платформи та проекту загалом.

► **Незаплановані досягнення**

Платформа W2U здобула визнання не лише від громадського сектору та масової аудиторії, а й **подальшу підтримку донорів**, зокрема отримала фінансування на просування порядку денного "Жінки, мир, безпека" та його локалізацію від Представництва НАТО в Україні. Це можна вважати як добрий знак та крок підтримки, оскільки платформа матиме додатковий простір для просування недостатньо розкритої суспільно-важливої теми.

Результатом серії подкастів став **окремий незалежний продукт "Чому їй не байдуже"**, присвячений ролі жінок-активісток, лідерок громадських організацій, експертток у різних секторах економіки. Наступні сезони подкасту будуть записуватися поза межами цього проекту.

Команда проекту не ставила собі за мету на початку привернути увагу телебачення, розуміючи складність теми, спостерігаючи апатію масової аудиторії після постійного впливу агресивного контенту та зміни медіа-ландшафту в бік мілітаризації та маскулінізації. Однак **телеканали** самостійно проявили інтерес та долучилися до W2U Марафону, про який було знято не один репортаж.

W2U Марафон мав суттєву перевагу – **контент**. Трансляція відбувалася протягом 24 годин, залучаючи нову аудиторію до порядку денного, а запрошені спікери тим часом ділилися своєю глибокою експертизою в різних сферах. Окрім того, було напрацьовано матеріали, які залишаться актуальними довгий період часу після завершення марафону. Вони доступні для широкої громадськості, що дасть можливість ділитися знаннями, досвідом та залучати до теми нову аудиторію, популяризувати лідерство українок "24/7".

Політичні рекомендації проекту з локалізації НПД 1325 у Київській, Сумській та Чернігівській областях мали на меті сформувати або оновити обласні плани дій 1325. Однак, зважаючи на широке коло питань, які охоплювали політичні рекомендації, її універсальний характер, Київська, Чернігівська та Сумська ОВА розглядають можливість використання політичних рекомендацій не лише в розрізі обласних планів дій 1325, а й для оновлення відповідних програм та планів обласного рівня (наприклад, щодо освіти, охорони здоров'я, гендерної рівності тощо). Органи влади планують використання цих рекомендацій для формування обласних планів відновлення від наслідків війни, а також для того, щоб поділитися ними з громадами (місцевими радами).

Під час реалізації Програми видачі грантів одна з ГО провела **дуже потужну PR-кампанію та залучила додаткове фінансування** для 5 найкращих стартап проектів, відібраних наприкінці табору. Сума грантової підтримки варіювалася від 15,000 до 150,000 грн.

▶ РОЗДІЛ 4. СТАЛІСТЬ РЕЗУЛЬТАТІВ ТА ДОВГОСТРОКОВИЙ ВПЛИВ ПРОЕКТУ

Надзвичайно важливо, аби проект "Підтримка жінок, миру та безпеки в Україні" мав довгостроковий позитивний вплив на кінцевих бенефіціарів та стейкхолдерів. Результати діяльності з розбудови потенціалу громадських організацій і органів влади, реалізації гендерних політик та комунікації діють як мультиплікатори змін та посилення реалізації порядку денного "Жінки, мир і безпека" в Україні. Сталість результатів проекту змінюється за обсягом і глибиною залежно від компоненту та його особливостей, хоча вони всі взаємопов'язані, тому потребують комплексного підходу.

▶ 1. Швидкий гендерний та інклюзивний аналіз у реальному часі

Внаслідок повномасштабного російського вторгнення та збройної агресії проти України мільйони вимушених мігрантів досі розташовані по всій Європі, а ВПО розпорошені по порівняно більш безпечних регіонах України. Саме жінки з дітьми складають переважну більшість осіб, які були змушені покинути власні домівки. За результатами проведених досліджень було доведено, що жінки та дівчата особливо схильні страждати від ГЗН та інших форм дискримінації. Для того, щоб уряди, гуманітарні організації та інші зацікавлені сторони могли прийняти оптимальні рішення про те, як найкраще підтримати ці групи населення, потрібні дані. Для статистичного підґрунтя цього проекту було проведено **дослідження зі збору гендерно чутливих даних щодо кількості, статусу та місцезнаходження українських біженців і ВПО**. Це дослідження мало додаткову цінність як окремий аналітичний продукт, тому що механізми збору даних на національному рівні є застарілими та не розділеними за статтю.

Звіти за результатами дослідження містять не лише оцінку сучасного рівня потреб різних соціально-демографічних груп населення, постраждалих від війни, а й методичні засоби та принципи планово-аналітичної роботи. Такі інструменти та принципи можуть бути необхідними для покращення роботи багатьох органів влади, ОМС гуманітарних місій міжнародних організацій, роботі профільних ГО у довгостроковій перспективі. До переваг цього компоненту належать можливість виявлення додаткових резервів та підвищення ефективності використання ресурсів місцевих бюджетів та донорських організацій для надання соціальної та гуманітарної допомоги. Якщо буде забезпечено подальше фінансування, ці **дані будуть систематично оновлюватися та поширюватися** для загального користування на основі існуючої методології та алгоритмів аналізу джерел даних.

▶ 2. Створення платформи "W2U"

Платформа W2U була розроблена як основна комунікаційна платформа та середовище консолідованої інформації проекту з метою публікації аналітики, інтерв'ю, новин та контенту, пов'язаного з порядком денним "Жінки, мир, безпека" в Україні, а також підвищувати обізнаність з цього питання серед широкого кола громадськості.

Платформа W2U відповідала потребам цільових груп і кінцевих бенефіціарів і згодом виросла в масштабах, амбіціях і потенціалі для просування порядку ден-

ного "Жінки, мир, безпека" через створення контенту, підвищення обізнаності та комунікації не лише для цілей проекту, але й для значно ширшої аудиторії. Розроблена платформа є **гнучкою та адаптивною з можливістю додавати різноманітну інформацію та нові формати**, а також складніші продукти. Брендуння та дизайн дозволяють швидко підлаштувати елементи та розділи до різних продуктів, які необхідно буде використовувати у майбутньому.

► 3. Наповнення платформи "W2U"

Перш за все, платформа W2U була адаптована до завдань проекту, щоб охопити порядок денний "Жінки, мир, безпека" та історії жінок-лідерок у воєнний час, водночас вона також охоплює гендерні питання та роль жінок у політиці, миробудуванні та процесах повоєнного відновлення. Проект "Підтримка жінок, миру та безпеки в Україні" розвинув глибше розуміння потреб жінок, у тому числі локальних активісток, які мають менше можливостей, часу та недостатньо каналів комунікації, особистісного та професійного розвитку. Жіночі організації почали самостійно звертатися на W2U за комунікаційною підтримкою, демонструючи потребу в платформі та її корисність.

Платформа W2U має не повною мірою реалізований **потенціал у залученні до діалогу топ-експертів і створенні майданчика для комунікацій профільних ГО**, що безпосередньо сприятиме поліпшенню медійності та освіченості з порядку денного "Жінки, мир, безпека". З метою охоплення нових аудиторій планується **розширити теми статей, публікацій та аналітичний блок**. Крім цього, платформа буде **підсилювати свій потенціал як база даних** про порядок денний "Жінки, мир, безпека", а також акумулювати та утримувати увагу суспільства на даній тематиці. Додатково до розробки та просування контенту, команда проекту працюватиме над **залученням партнерств, коштів від донорів та просуванням бренду**. Станом на кінець проекту, платформа вже отримала **додаткове фінансування** від нового донора на продовження роботи та подальшого розвитку.

Платформа й надалі сприятиме **локалізації резолюції** РБ ООН 1325 "Жінки, мир, безпека", **виступатиме інформаційним інструментом** для державних стейкхолдерів та буде підсилювати голос місцевих лідерок та активісток. Платформа буде універсальною та сталою, відомою та визнаною громадським сектором.

Окрім того, буде розширено публікацію цікавих і незвичайних тем регіонального спрямування. Платформа може стимулювати **створення нових продуктів та проектів**, такі як успішний W2U Марафон, який має потенціал для повторення на щорічній основі. Серія подкастів "Чому їй не байдуже" (спільно з Divoche.Media) про жіноче лідерство в громадянському секторі підсумовує проект і водночас демонструє його сталість і потенціал для зростання: об'єднуючись і промовляючи вголос власні інтереси, проблеми та виклики, жінки можуть отримати більш рівноправне та процвітаюче суспільство з перевагами для всіх, починаючи з якості життя та психічного здоров'я до фінансової незалежності та самовираження.

Порядок денний "Жінки, мир, безпека" залишатиметься актуальним під час війни та протягом повоєнного відновлення України. Покращення соціальної інтеграції

жінок і дівчат, ВПО та українських біженців, які повертаються та ще будуть повертатися в Україну, є ознакою позитивних змін в українському суспільстві та символом перемоги та успіху за повернення не лише територій, а й людського капіталу. Бачення та розуміння можливостей і викликів усіх груп громадян України сприяє позитивним змінам та забезпеченню довгострокового впливу.

► 4. Проведення інформаційної кампанії з підвищення обізнаності щодо порядку денного "Жінки, мир, безпека"

Завдяки проведеному комунікаційному дослідженню було виявлено **прогалини та можливості, а також попит на інформаційне висвітлення ролі жінок** у суспільстві під час війни. ЗМІ та активісти потребують нових платформ для просування, особливо це важливо для тих, хто не має коштів та комунікаційного досвіду. Завдяки дослідженню в рамках цього компоненту було доведено важливість і применшення проблем суттєво нижчої присутності жінок у медіа, аніж чоловіків. Як результат, було сформульовано **низку рекомендацій для журналістів, комунікаційників та медіа**, які будуть використовуватися і після формального завершення проекту.

Жіночі ГО потребують розголосу та підтримки своїх ідей та досягнень у соціальних мережах і ЗМІ — для цього їм не вистачає навичок та ефективних комунікаційних інструментів. Наявність знань та досвіду застосування комунікаційних технологій допомагає краще виконувати свою роботу та розв'язує ключові виклики порядку денного "Жінки, мир, безпека". Для того, щоб зрозуміти, як коректно та конкурентно просувати себе у медіапросторі, потрібно **здійснити кількісний та якісний аналіз оточення та гравців-конкурентів**, які працюють в одному й тому ж полі, на основі результатів проведеного дослідження. Виконана проектом робота створила базу для проведення детального аналізу контенту платформ нішевих конкурентів задля розуміння ступеня висвітлення малодосліджених тем.

Підвищення обізнаності широких верств населення щодо порядку денного "Жінки, мир, безпека" є надзвичайно важливим у досягненні більш глобальних цілей цього напрямку, а відтак потрібно **продовжувати втілювати активності та заходи, що сприяють популяризації та просвітницькій діяльності**, як-от W2U Марафон, серія подкастів "Чому їй не байдуже" та інші, реалізовані протягом цього проекту.

► 5. Мапування стейкхолдерів порядку денного "Жінки, мир, безпека"

Результати мапування основних груп стейкхолдерів порядку денного "Жінки, мир, безпека" в умовах війни та повоєнної відбудови України створюють **інформаційно-аналітичні передумови для швидкої адаптації нових організацій**, які долучаються до вирішення викликів цього напрямку. Окрім того, на основі результатів дослідження було **сформульовано методичні рекомендації** для швидкого позиціонування всіх учасників процесів відновлення за ресурсним потенціалом та інституційною спроможністю, що дозволить їм зробити свій внесок у розробку та реалізацію гендерно-чутливої політики повоєнного розвитку.

Очікується, що результати дослідження та рекомендації **залишатимуться затребуваними** протягом тривалого часу, а їхнє значення лише зростатиме з активізацією програм повоєнного відновлення. Дослідження стейкхолдерів має **інфор-**

маційну цінність для широкої громадськості та може використовуватися всіма установами, які беруть участь у процесах відновлення.

► 6. Забезпечення розвитку організаційного потенціалу 5 жіночих ГО

Програма розвитку організаційного потенціалу для зміцнення 5 жіночих ГО була спрямована на розвиток навичок та здібностей зі стратегічного планування, фандрейзингу, комунікацій, фінансового менеджменту для керівництва відібраних ГО. Програма мала на меті надати фундаментальні знання завдяки першій частині Програми та суттєво поглибити їх під час індивідуальних сесій представниць ГО з профільними експертами задля підсилення та розширення діяльності, більш ефективного управління наявними ресурсами. Результати Програми створюють **позитивний мультиплікаційний ефект** завдяки масштабуванню діяльності ГО, удосконаленню стратегій, залученню додаткового фінансування, просунутим зовнішнім комунікаціям, адвокаційним заходам та реалізації конкретних ініціатив, спрямованих на кінцевих бенефіціарів порядку денного "Жінки, мир, безпека".

За підсумками реалізації Програми, всередині організацій відбулися фундаментальні зміни в принципах роботи в окремих сферах. Керівництво ГО визначило, на яких напрямках зосередитися для подальшого вдосконалення та оптимізації своїх ресурсів. Покращені стратегії розвитку і діяльності організацій дозволяють **якісніше та глибше впливати на більшу кількість бенефіціарів та місцевих органів влади**. Отримані практичні навички сприятимуть стратегічній діяльності ГО для впровадження нових якісних проектів.

Через 3–4 місяці з завершення Програми, на підставі медіа-доказів з комунікаційних каналів ГО, можна побачити **зростання кількості заходів та учасників на них, а також покращення опублікованих матеріалів**. Довгостроковий ефект від Програми може бути вимірний декількома основними показниками, такими як збільшення кількості бенефіціарів, запуск нових проектів, залучення нових джерел фінансування та збільшення кількості активних учасників і волонтерів цих ГО.

► 7.1. Програма видачі грантів

Програма видачі грантів була розроблена як продовження Програми розвитку організаційного потенціалу для 5 жіночих ГО, аби одразу **на практиці застосувати здобуті знання та інструменти**. Усі 5 ГО отримали можливість втілити свої проекти, які відповідали поточному контексту в Україні та запитам ЦА, завдяки грантовій та експертній підтримці протягом усього терміну реалізації.

Сталість результатів кожного завершеного проекту відрізняються за масштабом і характером:

- **Україномовний чат-бот** — розроблений з метою надання психологічної підтримки матерям, продовжить функціонувати як продукт ГО, тому команда цього проекту наразі активно **розширює базу користувачів, а також планує збільшити його функціонал**.
- **Коворкінг**, відкритий у Печеніжинській громаді, **працюватиме щонайменше 3 роки** та вже отримав подальшу підтримку та фінансування від місцевого бізнесу.

- Жінки, які здобули тренерські компетенції під час "Школи жіночої взаємодії", продовжуватимуть **надавати позашкільні послуги з навчання фінансовій грамотності**, що є дуже затребуваним, особливо в системах онлайн-освіти воєнного часу.
- Бенефіціарки "WoMentor" та онлайн стартап-табору перейшли до **практичної реалізації розроблених під час програми ідей та проєктів**. ГО також активно розглядають можливість повторення та проведення подібних заходів в інших регіонах за підтримки нових донорів.

► 7.2. Підтримка 10 громадських ініціатив

Представниці підтриманих 10 ініціатив пройшли онлайн-тренінги щодо мобілізації зусиль громад з ідентифікації та реагування на випадки ГЗН, а також посилення спроможності громад щодо розвитку ініціатив, спрямованих на соціальну згуртованість та застосування відновних практик у громаді з метою покращення інклюзивності та боротьби з гендерним насильством. Окремо слід зазначити, що потреби жінок та дівчат, які зазнали впливу війни та ГЗН чи домашнього насильства, недостатньо вивчені та вирішені на рівні громад.

ГО та активістки, які пройшли навчання, втілили свої проєкти та ініціативи, спрямовані на посилення спроможності реагування в громаді на виявлені проблеми та виклики, допомогу жінками та дівчатам, які зазнали впливу війни, на рівні громади. Ці ініціативи **матимуть довгостроковий позитивний ефект у громадах**, безпосередньо підтримуючи кінцевих бенефіціарів та впливаючи на соціальні тенденції.

► 8. Підвищення спроможності ОТГ

Даний компонент проєкту був зосереджений на діяльності з розбудови потенціалу та підвищення спроможності ОТГ задля підвищення ефективності виконання порядку денного "Жінки, мир, безпека". Проведені тренерами та медіаторами активності були спрямовані на соціальну згуртованість у громадах та підвищення ролі жінок та дівчат у вирішенні конфліктів мирним шляхом.

Сформовані команди з 20 медіаторів та 20 тренерів **продовжують роботу** з місцевими громадами та зацікавленими сторонами. Їхня майбутня діяльність **підтримуватиметься завдяки розробленим методичним матеріалам, підвищенню обізнаності, навчанню** стейкхолдерів на рівні громад, у тому числі завдяки встановленим робочим контактам. Потреба в їхній діяльності залишається надзвичайно актуальною в умовах війни на основі попиту, створеного місцевими ГО, державними службовцями та неформальними групами активних громадян.

► 9. Підтримка жінок, які постраждали від війни, шляхом використання НГЛ

Національна гаряча лінія з питань попередження домашнього насильства, торгівлі людьми та гендерної дискримінації **продовжує працювати** завдяки диверсифікованим джерелам підтримки. Її послуги потрібно й надалі **популяризувати**. В умовах війни та навіть у повоєнний період жінки та дівчата є надзвичайно вразливими до ГЗН, зокрема домашнього насильства, а відтак потребують психологічної та інших видів підтримки. Результати аналізу роботи НГЛ у рамках проєкту

слід **використовувати для взаємодії з ключовими сторонами та адвокації покращення реагування на ГЗН**. Державні органи мають публічний доступ до даних щодо кількості та характеру звернень. Попит на послуги НГЛ стабільно високий та, на жаль, не зменшується.

► **10. Підготовка політичних рекомендацій для підтримки жінок, які постраждали від війни, та локалізація НПД 1325**

Довгострокові переваги локалізації НПД 1325 у Київській, Сумській та Чернігівській областях полягають у його подальшій реалізації та синергетичній співпраці між регіональними органами влади, місцевими жіночими та іншими ГО, експертами та комунікаційниками з просування реалізації порядку денного "Жінки, мир, безпека". Вирішальним досягненням проекту є те, що **регіональні плани були розроблені** у тісній співпраці з усіма стейкхолдерами: від регіональної влади до ГО.

Локальні плани базуються на людиноцентричному підході та враховують місцеві потреби. Усі 3 **ОВА зобов'язалися виконувати та контролювати конкретні заходи**, що стосуються проблем кожного регіону. Ці заходи включають зменшення рівня сексуального насильства та гендерної дискримінації, розширення економічних і політичних прав і можливостей жінок, лідерства та гендерної рівності. Обласний план дій 1325 Київської області був успішно прийнятий у лютому 2023 року. Очікується, що план дій 1325 Сумської та Чернігівської областей **буде прийнятий протягом травня 2023 року**.

Враховуючи попередній досвід та рекомендації експертів проекту, усі 3 ОВА вважали за потрібне **включити індикатори, заходи з моніторингу виконання плану, зазначити серед виконавців** обласних планів дій 1325 громадські та міжнародні організації, міжнародних партнерів з розвитку, а також **виділити необхідні кошти** на заходи з реалізації обласних планів дій. Усе вищезазначене створює позитивну перспективу для успішної реалізації планів і потенційних стратегічних покращень політики для близько 4 мільйонів мешканців цих областей.

► **11. Підготовка політичних рекомендацій для збільшення участі жінок у розбудові миру та прийнятті рішень**

Інтеграція гендерного підходу в Національний план відновлення України **матиме всеосяжний позитивний вплив на численні сектори українського суспільства** і держави загалом, коли ці плани почнуть реалізовуватися. У березні 2023 року Офіс реформ КМУ формально повідомив команду проекту про врахування експертних пропозицій щодо включення гендерних підходів у План відновлення. Координатори робочих груп офіційно підтвердили зміни до галузевих планів та визнали пропозиції актуальними та важливими для впровадження. Конкретні сектори, в яких відбудуться зміни, включають наступні: нова аграрна політика, цифровізація, енергетична безпека, захист прав ветеранів, захист прав дітей та повернення дітей, які тимчасово переміщені за кордон, повернення громадян, які тимчасово переміщені, зокрема за кордон та їх інтеграція в суспільно-економічне життя держави, соціальний захист.

РОЗДІЛ 5. РЕКОМЕНДАЦІЇ

У цій частині звіту сформульовано рекомендації для подібних майбутніх проєктів на основі ключових інсайтів та висновків, здобутих під час реалізації проєкту "Підтримка жінок, миру та безпеки в Україні", який був структурований за багаторівневим підходом та охоплював **4 основні напрямки**:

1. **Аналітика даних**, зокрема проведення аналізу гендерної рівності та соціальної інклюзії, візуалізація даних, оцінка проблем та потреб безпосередніх груп бенефіціарів.
2. **Підвищення обізнаності** з порядку денного "Жінки, мир, безпека" — стратегічні комунікації та співпраці з метою підвищення обізнаності широкої громадськості про роль жінок у війні шляхом створення платформи W2U, аналітики, контенту та розповсюдження корисної інформації та матеріалів.
3. **Підтримка жіночих ГО, ОТГ та інших бенефіціарів** задля розбудови їхньої організаційної та інституційної спроможності та більш ефективної реалізації порядку денного "Жінки, мир, безпека".
4. **Політичні рекомендації порядку денного "Жінки, мир, безпека"** — надання політичних рекомендацій для національних і регіональних урядових органів щодо вирішення проблем, пов'язаних з порядком денним "Жінки, мир, безпека", особливо внаслідок війни.

Метою такого комплексу напрямків було забезпечити вплив як на прямих бенефіціарів у коротко- та середньостроковій перспективі, так і стимулювати систематичні зміни в Україні в довгостроковій перспективі. Нижче наведено рекомендації у розрізі кожного з 4 напрямків.

1. Аналітика даних

З огляду на те, що з початку повномасштабного вторгнення утворилися нові ініціативні групи та громадські об'єднання, які потенційно можуть стати активною рушійною силою у відстоюванні та представленні інтересів різних груп жінок, зокрема з-поміж вразливих, виникла потреба посилювати їх інституційну спроможність. Організаціям потрібно мати необхідні навички, аби брати участь у процесах прийняття рішень на рівні громад, районів та областей. Це було підтверджено експертними інтерв'ю під час мапування стейкхолдерів порядку денного "Жінки, мир, безпека". Мапування також виявило потребу в менторській підтримці фахівців ОМС у практичному застосуванні резолюції РБ ООН 1325 "Жінки, мир, безпека". Представники ОМС, які брали участь в опитуванні, відзначили необхідність обміну кращими практиками між громадами, областями, а також перейняття досвіду інших країн, які пережили війну та повоєнний період. Майбутні проєкти мають враховувати компонент **обміну досвідом та практиками на міжрегіональному та міжнародному рівнях**.

Оскільки жінки складають більшу частину ВПО, яким потрібно налагодити побут на новому місці та паралельно займатись пошуком джерел доходу, існує постійний запит на **проведення актуальних досліджень** відповідних проблем та викликів,

надання рекомендацій щодо механізмів підсилення участі жінок у ключових секторах економіки та здійснення аналізу ролі жінок у процесах відновлення в різних секторах економіки. Дані дослідження допоможуть дізнатись більше про статус ВПО та провести необхідні інтервенції.

Окрім того, за підсумками проведеного дослідження, було підтверджено суттєву потребу у впровадженні **навчальних програм з розвитку потенціалу жіночого підприємництва** для жінок-ВПО та жінок, які постраждали від війни (втратили члена родини, місце роботи тощо). Навчальна програма може бути доповнена грантовою підтримкою, спрямованою на розвиток ініціатив жінок-учасниць та допомоги у перетворенні таких ініціатив у реальні бізнеси.

► 2. Підвищення обізнаності з порядку денного "Жінки, мир, безпека"

Одним з фундаментальних висновків за результатами цього проекту є те, що надзвичайно важливо **невпинно продовжувати комунікацію, роз'яснення та адвокацію порядку денного "Жінки, мир, безпека"**, оскільки журналісти, експерти та лідери думок працюють в інформаційному просторі не просто задля підвищення обізнаності з цієї тематики, а й мають створювати фаховий контекст і роз'яснювати широкій аудиторії, чому гендерна рівність є перевагою для всього суспільства, наскільки важливим є захист жінок і дівчат під час війни, а також чому укладення громадських організацій та їхніх лідерок є значущою справою для комунікаційного фронту.

Комунікаційна платформа W2U, а також W2U Марафон про вплив війни на жінок, подкаст "Чому їй не байдуже" та інші продукти та формати, створені під час проекту, показали **величезний потенціал теми жіночого лідерства в Україні для комунікацій**. Це стало джерелом ідей, прикладом до дії та натхненням для багатьох жінок та суспільства загалом, а відтак надзвичайно важливо продовжувати тренд на висвітлення діяльності та історій успіху жінок-лідерок з громадського сектору та надихати українок долучатися до цього руху.

Окрім того, з точки зору комунікацій важливо звертати увагу та **акцентувати на професійності жінок, їхніх експертних якостях**, уміннях і навичках, що допомагають наблизити перемогу та сприяють системним покращенням у суспільстві. Фокус на професійні навички та знання широкого кола жінок (від громадського сектору до армії) підкреслює їхню значущість та вагомий внесок у миробудування, здобуття перемоги, відновлення, відбудову та подальший розвиток України.

Журналісти готові працювати з питаннями порядку денного "Жінки, мир, безпека", жіночого лідерства, захисту жінок та дітей, але часто **потребують фахової підтримки**, роз'яснення та взаємодії з науковцями, дослідниками, експертами громадського сектору для популяризації результатів досліджень, набуття нових знань та даних, пошуку нових героїв та їхніх історій успіху. Проблема полягає в тому, що жінкам та тим зусиллям, які вони докладають у наближенні перемоги, **приділяється несправедливо менше уваги**, ніж чоловікам. Рішення полягає у **створенні майданчиків для поширення ідей**, знань, сталої комунікації та адвокатування порядку денного "Жінки, мир, безпека" як в Україні, так і закордоном, може стати прикладом для підтримки уваги до війни в Україні для міжнародної спільноти.

У цьому ж напрямку виникло декілька нових ідей, які могли б підсилити комунікаційний компонент, зокрема створення рейтингу **"100 найпотужніших жінок-миротворців України"** або **"100 видатних жінок-лідерок з підтримки миру"**, що включатиме індивідуальні жіночі історії успіху з веб-сторінкою проекту, залученням онлайн-медіа та друкованих видань, а також проведенням церемонії нагородження. Сильні, професійні та віддані справі жінки мають отримувати гідну оцінку та подяку за свої зусилля в суспільстві.

► **3. Підтримка жіночих ГО, ОТГ та інших бенефіціарів**

Внаслідок війни сектор громадянського суспільства в Україні значно розширився, частково змінилася специфіка та фокус їхньої діяльності, зокрема на допомогу жінкам та ВПО, які сильно постраждали від російської агресії. Жіночі громадські організації **потребують значної підтримки в розробці стратегій та інструментів** для залучення фінансування та масштабування своєї діяльності.

Переміщення чи закриття бізнесу, пошкодження або знищення об'єктів інфраструктури та енергетичного забезпечення, фізична недоступність робочих приміщень та інші загрози безпеці є одними з основних обмежень розвитку місцевого, зокрема жіночого підприємництва, що є вагомим фактором ослаблення ресурсної бази громадських активностей та повноцінної взаємодії ГО з представниками органів місцевої та державної влади.

Таким чином, рекомендовано **створити у громадах-учасниках проекту центри соціального згуртування для жінок** на базі об'єктів нерухомості, що перебувають у комунальній власності, як, наприклад, коворкінг у Печеніжинській ОТГ, Івано-Франківської області, що почав свою роботу в лютому 2023 року. Такі центри мають бути технічно оснащені, мати щонайменше базове методичне забезпечення та пропонувати хоча б мінімальну менторську підтримку, можливості для розвитку жінок, стимулювати жіноче підприємництво, а також, за можливості, сприяти подоланню травматичного досвіду та проводити профілактично-психологічні заходи для громад. На базі таких центрів можливий **запуск функціонування осередків координації діяльності інститутів громадянського суспільства** з місцевими органами виконавчої влади та самоврядування. Одним з перспективних напрямків діяльності на майбутнє може також стати **створення мережі центрів соціального згуртування для жінок**. Такий комплекс заходів та активностей буде спрямовано на посилення економічної стабільності та розвитку потенціалу жінок в Україні.

Окрім того, команда проекту рекомендує, щоб програми з розбудови спроможності та потенціалу **поєднували як верхньорівневі цілі, так і брали участь у розробці та виконанні конкретних ініціатив**, а також приділяли час і ресурси на впровадження змін. До того ж, важливо створювати умови для **підтримки вразливих категорій громадян на рівні громад** — розвивати компетенції відповідних суб'єктів громад щодо ідентифікації та реагування на випадки насильства. Рекомендується **масштабувати навчальні заходи для тренерів, медіаторів або місцевих агентів змін**, щоб охопити громади з найбільшою чисельністю ВПО та тісно співпрацювати з владою, а також **підтримувати ініціативи жіночих ГО, які працюють на рівні громад** у реалізації заходів, спрямованих на протидію дискримінації, ГЗН та захисту прав жінок.

Робота **Національної гарячої лінії** показала свою надзвичайну цінність та важливість у роботі з постраждалими групами населення, а також підтвердила, що потрібно і надалі адвокатувати створення та розвиток послуг, у першу чергу, для жінок та дівчат, які постраждали від ГЗН, домашнього насильства тощо. Відповідно необхідно **розширювати її можливості** щодо здатності опрацьовувати велику кількість запитів, надавати профільні консультації, передавати інформацію та ініціювати практичну підтримку правоохоронних органів та регіональних ГО, проводити потужні інформаційно-просвітницькі кампанії та сприяти відновленню емоційного стану жінок та дівчат.

Ще одним напрямком роботи є проблема **низького рівня обізнаності молоді у своїх правах і можливостях, сприйнятті гендерних питань**, заангажованості та поширення значної кількості стереотипів та упередженостей щодо гендерної ідентичності та інклюзивності. Це включає невміння захистити себе, побачити перші ознаки конфлікту, різних видів насильства та пошуку відповідних способів протидії. Наразі проводиться незначна кількість заходів та подій, що тривають більш ніж 2-3 дні, які б згуртовували молодь з різних куточків України та допомагали адаптуватися до нових умов, інтегруватися в спільноти. Наприклад, для вирішення цієї проблеми може стати проведення освітніх наметових таборів тривалістю 6-10 днів для молоді на території західних областей України, на яких учасники зможуть навчитися:

- Відстоювати свої права у рамках закону.
- Розуміти, де порушуються кордони особистої свободи.
- Долати стереотипи (у тому числі гендерні) та відслідковувати мову ворожнечі.
- Базовим принципам рівності, справедливості та рівноцінності.
- Правам на власну сексуальність та гендерну ідентичність.
- Самозахисту, протидії домашньому та сексуальному насильству тощо.

► **4. Політичні рекомендації порядку денного "Жінки, мир, безпека"**

Проект "Підтримка жінок, миру та безпеки в Україні" досяг значного успіху в розробці, прийнятті та впровадженні державними стейкхолдерами ключових рекомендацій стосовно політики у сфері порядку денного "Жінки, мир, безпека" на національному і регіональному рівнях. Ці досягнення стали можливими завдяки **двом основним факторам: конструктивному залученню державних стейкхолдерів на різних рівнях, а також підключенню досвідчених експертів-практиків до команди виконавців.**

Насамперед ініціативи були розроблені спільно з Офісом реформ Кабінету Міністрів України, а також Офісом Віце-прем'єр-міністерки з питань європейської та євроатлантичної інтеграції України та із залученням Апарату Урядової уповноваженої з питань гендерної політики. Схвалення зацікавлених сторін на етапі запуску та коригування активностей створило якісне підґрунтя для успішного майбутнього впровадження. Залучення представників урядових відомств під час проведення стратегічних сесій з локалізації НПД 1325 для Київщини, Сумщини

та Чернігівщини сприяло конструктивному та продуктивному процесу, виконанню цілей та досягненню бажаних результатів.

Команда проекту рекомендує **комплексно зосереджуватися на змісті та реалізації прикладних переваг** порядку денного "Жінки, мир, безпека" для суспільства, громад та уряду України, а не на окремих коригуваннях формулювань публічної політики чи лише фемінітивах. Важливо працювати саме над розробкою стратегій розвитку ключових секторів економіки та соціального життя та їхнього відновлення в **інклюзивний спосіб**.

ДОДАТКИ

Перелік посилань на результати досліджень та інші напрацювання проекту:

1. [Аналіз гендерної рівності та соціальної інклюзії](#) (див. 2.1)
2. [Аналітика по Україні та регіонам](#) (див. 2.1)
3. [Аналітика по Європі](#) (див. 2.1)
4. [W2U \(Women to Ukraine\)](#) (див. 2.2)
5. [W2U сторінка в Facebook](#) (див. 2.2)
6. [W2U сторінка в Instagram](#) (див. 2.2)
7. [Контент-аналіз інтернет-видань та соціальних медіа щодо комунікації резолюції РБ ООН 1325 "Жінки, мир, безпека"](#) (див. 2.3)
8. [Контент-аналіз інтернет-видань та соціальних медіа щодо комунікації резолюції РБ ООН 1325 "Жінки, мир, безпека" \(короткий звіт\)](#) (див. 2.3)
9. [Дискурс-аналіз медіа матеріалів в онлайн медіа: українські політичні лідери та лідерки під час повномасштабної війни Росії проти України у вимірі теми "Жінки, мир, безпека"](#) (див. 2.3)
10. [Навчальні відео з теми "Жінки, мир, безпека"](#) (див. 2.3)
11. [Спецпроект про роль громадського сектору у наблизенні перемоги на Divoche.Media](#) (див. 2.4)
12. [Спецпроект на ресурсі WoMo \(Ekonomika Hub\) про локалізацію НПД 1325](#) (див. 2.4)
13. [W2U Марафон](#) (див. 2.4)
14. [Подкаст "Чому їй не байдуже"](#) (див. 2.4)
15. [Мапування заінтересованих сторін у реалізації порядку денного "Жінки, мир, безпека": визначення їх потреб та інтересів](#) (див. 2.5)
16. [Результати оцінювання 1-4 тижнів Програми розвитку організаційного потенціалу](#) (див. 2.6)
17. [Методичний посібник Програми розвитку організаційного потенціалу](#) (див. 2.6)
18. [Звіт за результатами Програми видачі грантів](#) (див. 2.7)
19. [Статистика НГЛ за 2022 рік](#) (див. 2.9)
20. [Статистика НГЛ за 1 квартал 2023 року](#) (див. 2.9)
21. [Аналіз результатів опитування постраждалих від насильства за ознакою статі, зокрема домашнього насильства](#) (див. 2.9)